

การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
และการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม

EFFECT OF SCHOOL COMMUNITY RELATIONSHIP MANAGEMENT ON
ACHIEVEMENT AND THE INSTRUCTIONS OF TEACHERS AT
THE SECONDARY EDUCATIONAL LEVEL IN NAKHON PATHOM

นพธิ หอมชื่นชม

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2564

การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
และการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม

ปริญญานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปีการศึกษา 2564
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

EFFECT OF SCHOOL COMMUNITY RELATIONSHIP MANAGEMENT ON
ACHIEVEMENT AND THE INSTRUCTIONS OF TEACHERS AT
THE SECONDARY EDUCATIONAL LEVEL IN NAKHON PATHOM

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of MASTER OF EDUCATION
(Educational Administration)

Faculty of Education, Srinakharinwirot University

2021

Copyright of Srinakharinwirot University

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
และการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม

ของ

นพธิ หอมชื่นชม

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์

..... ที่ปรึกษาหลัก ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทวีศิลป์ กุลนาคดล) (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โยธิน ศรีโสภา)

..... กรรมการ
(อาจารย์ เรือเอก ดร.อภิสิทธิ์ ทรงบัณฑิตย์)

ชื่อเรื่อง	การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม
ผู้วิจัย	นพธิ หอมชื่นชม
ปริญญา	การศึกษามหาบัณฑิต
ปีการศึกษา	2564
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทวีศิลป์ กุลนภาดล

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อศึกษาระดับการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม (2) เพื่อศึกษาการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม (3) เพื่อสร้างสมการพยากรณ์การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม กลุ่มตัวอย่างการวิจัยในครั้งนี้คือ ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 ปีการศึกษา 2563 โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครจซี่และมอร์แกน สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น โดยใช้ขนาดโรงเรียนเป็นชั้น จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่าย โดยจับฉลากตามสัดส่วนของขนาด โรงเรียนเพื่อให้ได้จำนวนครบตามกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม ข้อมูลในครั้งนี้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีความเที่ยงตรงของแบบสอบถามอยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00 ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .95 โดยค่าความเชื่อมั่นของการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเท่ากับ .95 ค่าความเชื่อมั่นของผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาเท่ากับ .99 และค่าความเชื่อมั่นของการจัดการเรียนรู้ของครูเท่ากับ .96 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ค่าสหสัมพันธ์การถดถอยพหุคูณแบบตัวแปรตามพหุนาม ค่าสหสัมพันธ์การถดถอยพหุคูณแบบตัวแปรเอกนาม และสมการถดถอยพหุคูณแบบวิธีการคัดเลือกเข้า ผลการวิจัย พบว่า (1) ระดับการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ระดับการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน (2) การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน (ตัวแปรพยากรณ์) และผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา (ตัวแปรเกณฑ์) มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .82 การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน (ตัวแปรพยากรณ์) มีความสัมพันธ์กับการจัดการเรียนรู้ของครู (ตัวแปรเกณฑ์) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .80 ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษามีความสัมพันธ์กับการจัดการเรียนรู้ของครูของครูในสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .79 แสดงว่าเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบตัวแปรตามพหุนาม (3) การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ของครูได้ร้อยละ 68.00 และ 65.00 ตามลำดับ

คำสำคัญ : การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน, การจัดการเรียนรู้ของครู, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

Title	EFFECT OF SCHOOL COMMUNITY RELATIONSHIP MANAGEMENT ON ACHIEVEMENT AND THE INSTRUCTIONS OF TEACHERS AT THE SECONDARY EDUCATIONAL LEVEL IN NAKHON PATHOM
Author	NOPPATEE HOMCHUENCHOM
Degree	MASTER OF EDUCATION
Academic Year	2021
Thesis Advisor	Assistant Professor Taweetil Koolnaphadol

The purposes of this research are as follows: (1) to investigate the teacher-level management of the school community relationship in secondary schools under the authority of the Secondary Educational Service Area Office in Nakhon Pathom; (2) to explore the management of the school-community relationship on the academic achievements of students and the instructions of the teachers; and (3) to create a forecasting equation for the management of the school-community relationship affecting the academic achievements of students and the instructions of secondary school teachers. This research was conducted on a random sample of administrators and teachers in the 2020 academic year. The sample size was determined according to Krejcie and Morgan tables. The stratified sampling used the school size as subgroups and simple randomization was used to obtain the total number. The tool employed in this research was a five-level estimation scale questionnaire with an accuracy rate between 0.80 -1.00. The reliability rate of the overall questionnaire was .95. The reliability rate of the administration of the school-community relationship was .95, while the reliability rate of academic achievements was .99; and the instruction of the teachers was .96. The statistics used in the data analysis were mean, standard deviation. The results showed that: (1) the overall level of school-community relationship management, academic achievement and teacher instruction were at high level in all aspects; (2) school-community relationship management (Predictor variable), and academic achievement (criterion variable) were correlated with a statistical significance of .05, and the correlation coefficient (r) was 0.82; while the school-community relationship management (Predictor variable), and the instruction of teachers (criterion variable) were correlated with a statistical significance of .05, and a correlation coefficient (r) of 0.80. The academic achievement and the instruction of teachers were correlated with a statistical significance of .05, and the correlation coefficient (r) was 0.79. This was in accordance with the preliminary agreement of the data analysis; (3) school-community relationship management affected academic achievement and the instructions of teachers at 0.05. The school-community relationship management predicted academic achievements and the instructions of teachers at 68 and 65%, respectively.

Keyword : Management of the School-Community Relationship, academic achievements, Teacher's Instructions

กิตติกรรมประกาศ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีเนื่องจากผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์และความกรุณาเป็นอย่างสูงจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.ทวีศิลป์ กุลณภาดล อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือในด้านการให้คำปรึกษา และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ต่อปริญญานิพนธ์รวมถึงการตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่และให้กำลังใจใน การทำงานวิจัยฉบับนี้เป็นอย่างดียิ่งผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.โยธิน ศรีโสภณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.ทวีศิลป์ กุลณภาดล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทร์ศร ภูติอริยวัฒน์ อาจารย์ดร. เรือเอกอภิสิทธิ์ทรงบัณฑิตย์ และอาจารย์ ดร.สมบุญธ บวรศิริรักษ์ คณะกรรมการพิจารณาและสอบเค้าโครง ปริญญานิพนธ์ที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการจัดทำ ปริญญานิพนธ์ให้ถูกต้องและมีคุณภาพตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทร์ศร ภูติอริยวัฒน์ อาจารย์ ดร.สมบุญธ บวรศิริรักษ์ อาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษาและการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อาจารย์ ดร. อัญชลี สุขในสิทธิ อาจารย์ภาควิชาสังคมวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ดร.รุ่งชีวา สุขศรี ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา และ ดร.วินัย ปานแดง ข้าราชการบำนาญ ที่ให้ความกรุณามาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขอขอบพระคุณครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐมที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการทำวิจัยครั้งนี้ให้เป็นที่ยอมรับ

สุดท้ายขอขอบคุณเพื่อนร่วมรุ่นปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อนครู นักเรียน โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา และครอบครัวหอมชื่นชม ซึ่งมีสนับสนุนให้คำปรึกษาและแนะนำสิ่งที่เป็นประโยชน์ เป็นกำลังใจอย่างดีต่อการทำวิจัยให้ประสบความสำเร็จ คุณค่าและประโยชน์จากการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเพื่อพัฒนาการศึกษา และนอกเหนือจากนั้นขอมอบเป็นเครื่องบูชาคุณบิดามารดา และครูบาอาจารย์ทุกท่านผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้กับผู้วิจัยตลอดมา

นพธิ หอมชื่นชม

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญรูปภาพ	ท
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ความสำคัญของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	6
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	6
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	6
ตัวแปรที่ศึกษา	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
กรอบแนวคิดการวิจัย	9
สมมติฐานในการวิจัย.....	11
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม.....	12
1. บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9	14
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน.....	23
2.1 ความหมายของความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน.....	23

2.2 ความสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน.....	24
2.3 ความมุ่งหมายในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	27
2.4 หลักการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	29
2.5 ขอบข่ายและแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	32
3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	40
3.1 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	40
3.2 องค์ประกอบที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	42
3.3 การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	43
3.4 ประโยชน์ของการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	44
4. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครู	47
4.1 ความหมายการจัดการเรียนรู้ของครู	47
4.2 องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ของครู.....	49
4.3 กระบวนการ / ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ของครู.....	54
4.4 จุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนรู้ของครู / ความสำคัญของการจัดการเรียนรู้ของครู.....	57
4.5 คุณภาพการศึกษา	58
4.6 ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้.....	62
5. ความสัมพันธ์ระหว่างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่ส่งผลต่อสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการจัดการเรียนรู้ของครู.....	63
5.1 ความสัมพันธ์ระหว่างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่ส่งผลต่อสัมฤทธิ์ ทางการเรียน	63
5.2 ความสัมพันธ์ระหว่างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่ส่งผลต่อการจัดการ เรียนรู้ของครู.....	64
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	65
6.1 งานวิจัยในประเทศ.....	65

6.2 งานวิจัยต่างประเทศ.....	67
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	70
1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	70
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	71
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	72
4. การเก็บและรวบรวมข้อมูล.....	73
5. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย.....	73
6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	75
บทที่ 4 ผลการศึกษา.....	76
1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	77
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	78
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	98
สรุปผลการวิจัย.....	99
อภิปรายผลการวิจัย.....	101
ข้อเสนอแนะ.....	106
บรรณานุกรม.....	108
ภาคผนวก.....	115
ภาคผนวก ก รายชื่อสถานศึกษาที่ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บเครื่องมือการวิจัย รายชื่อ	
สถานศึกษาที่ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บเครื่องมือการวิจัย.....	116
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....	118
ภาคผนวก ค ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือวิจัย.....	120
ภาคผนวก ง แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	130
ประวัติผู้เขียน.....	140

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9	16
ตาราง 2 ผู้บริหารและครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9	16
ตาราง 3 การแบ่งขนาดของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9....	17
ตาราง 4 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยร้อยละผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินัยพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระดับประเทศกับระดับเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ปีการศึกษา 2561	19
ตาราง 5 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยร้อยละผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินัยพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระดับเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 กับระดับประเทศ ปีการศึกษา 2561	20
ตาราง 6 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	71
ตาราง 7 ข้อมูลทั่วไปของครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม ปีการศึกษา 2563	79
ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม ในรายด้านและโดยรวม	80
ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม ด้านงานสถานศึกษาให้ความช่วยเหลือหรือบริการชุมชน โดยรวมและรายข้อ	81
ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม ด้านการดำเนินงานด้านการรับความช่วยเหลือจากชุมชน โดยรวมและรายข้อ	83
ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม ด้านการดำเนินงานด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น โดยรวมและรายข้อ	84

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับ ชุมชน ในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม ด้านการดำเนินงานด้านคณะกรรมการ สถานศึกษาโดยรวมและรายข้อ.....	86
ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับ ชุมชน ในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม ด้านการดำเนินงานด้านการสนับสนุน การจัดตั้งองค์การ ชมรม สมาคมในชุมชน โดยรวมและรายข้อ	87
ตาราง 14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับ ชุมชน ในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม ด้านการดำเนินงานด้านการ ประชาสัมพันธ์สถานศึกษา โดยรวมและรายข้อ	88
ตาราง 15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ใน สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม โดยรวมและรายข้อ	90
ตาราง 16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการจัดการเรียนรู้ของครู ในสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม โดยรวมและรายข้อ	91
ตาราง 17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับ ชุมชน ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา และระดับการจัดการเรียนรู้ของครู ในสถานศึกษาระดับ มัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม	92
ตาราง 18 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับ ชุมชนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาระดับ มัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม	93
ตาราง 19 ค่าสหสัมพันธ์การถดถอยพหุคูณแบบตัวแปรตามพหุนาม (Multivariate Multiple Regression: MMR) และค่าสหสัมพันธ์การถดถอยพหุคูณแบบตัวแปรเอกนาม (Univariate Multiple Regression).....	94
ตาราง 20 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐานของการบริหารความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาใน จังหวัดนครปฐม	96

ตาราง 21 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐานของการบริหารความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่พยากรณ์การจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาใน จังหวัดนครปฐม	97
--	----

สารบัญรูปภาพ

หน้า

ภาพประกอบ 1 แสดงโครงสร้างของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9.....	15
ภาพประกอบ 2 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของการเรียนการสอน.....	53

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 - 2564) ได้ยึดแนวทางการพัฒนาโดยมุ่งเน้นให้คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา มุ่งเน้นการสร้างคุณภาพชีวิตและสุขภาวะที่ดีสำหรับคนไทย พัฒนาคนให้มีความเป็นคนที่สมบูรณ์ มีวินัย ใฝ่รู้ มีความรู้ มีทักษะทัศนคติที่ดี มีความคิดสร้างสรรค์ รับผิดชอบต่อสังคม พัฒนาคนทุกวัยและเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุที่มีคุณภาพ รวมถึงเสริมสร้างคนที่มีคุณภาพและอยู่กับสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสม (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาเป็นอย่างมาก ระบุความตามมาตรา 4 ว่า การศึกษา หมายความว่า กระบวนการเรียนรู้เพื่อความจริงของงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์ มีความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ที่เกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม การเรียนรู้และปัจจัยที่เอื้อให้บุคคลเรียนรู้ได้ต่ออย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยในมาตรา 12 ระบุว่านอกเหนือจากรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว บุคคล ครอบครัวยุติธรรม องค์กรต่างๆ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นมีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ มาตรา 39 ระบุว่า กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจด้านงบประมาณ วิชาการ การบริหารบุคคล และการบริหารงานทั่วไปไปยังสถานศึกษาโดยตรง มาตรา 57 ระบุว่าหน่วยงานทางการศึกษาระดมทรัพยากรบุคคลในชุมชนให้มามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยนำประสบการณ์ ความรู้ ความชำนาญ และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์ให้เกิดกับการศึกษา และยกย่องเชิดชูผู้ที่สนับสนุนการศึกษา โดยมีการระดมทรัพยากรและการลงทุนด้านงบประมาณ การเงิน และทรัพย์สิน จากรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัวยุติธรรม ชุมชน เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันทางสังคมอื่นทั้งในประเทศและต่างประเทศ (มาตรา 58) มาระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การบริจาคทรัพย์สิน และทรัพยากรอื่นให้แก่สถานศึกษา ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกำหนดในกฎกระทรวง ดังนั้นความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนจึงเป็นส่วนสำคัญของการพัฒนาการศึกษาทั้งในด้านตัวผู้เรียนเอง และด้านการจัดการเรียนการสอน (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542, 2545)

คณะกรรมการคุรุสภาได้ประกาศมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพครู ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2562 ได้กำหนดสมรรถนะ ข้อ 1.2.3 ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน ดังนี้ 1. ครูร่วมมือกับผู้ปกครองช่วยกันพัฒนาและแก้ปัญหาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่ดี และที่พึงประสงค์ 2. มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างผู้ปกครองและชุมชนเพื่อสนับสนุนให้มีการเสริมสร้างการเรียนรู้ที่มีคุณภาพของผู้เรียน 3. ศึกษาถึงบริบทของชุมชน และสามารถอยู่ร่วมกันบนพื้นฐานความแตกต่างทางวัฒนธรรม 4. ส่งเสริม และอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น (มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพครู (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562, 2563)

โรงเรียนเป็นหน่วยหนึ่งทางสังคม ที่ทำหน้าที่ในการให้การศึกษาอบรมแก่เด็กและเยาวชน เพื่อให้เด็กและเยาวชนเหล่านั้นเป็นสมาชิกที่ดีและมีประสิทธิภาพแก่สังคม ประสบการณ์ที่เด็กได้เรียนรู้ไม่ได้มีเพียงในโรงเรียนเท่านั้น แต่มีอยู่ในสังคมรอบตัวของเด็กด้วย ดังนั้นการที่โรงเรียนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับชุมชน ด้วยการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน ผู้บริหารต้องสื่อสารและสร้างความเข้าใจอันดีกับผู้ปกครอง นักเรียน และคนในชุมชน เพื่อเป็นการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อให้โรงเรียนและชุมชนร่วมกันใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ และเป็นการส่งเสริมให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมและสนับสนุนโรงเรียน ในการวางแผน กำหนดนโยบาย ประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อพัฒนาเยาวชนในด้านการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผลสัมฤทธิ์ให้เป็นไปตามความต้องการของชุมชน อันเป็นการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนและชุมชน ดังนั้นการบริหารโรงเรียน ผู้บริหารจึงควรให้ความสำคัญกับชุมชน โดยโรงเรียนควรมีกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับชุมชนให้มากขึ้น ทั้งในด้านการบริการต่างๆ มีนักเรียนเป็นสื่อกลางในการติดต่อประสานสัมพันธ์โรงเรียนและชุมชนควรเป็นผู้ให้และผู้รับการสนับสนุนช่วยเหลือ ซึ่งผู้บริหารและครูยังไม่เข้าใจบทบาทของตนเอง จึงไม่เห็นความสัมพันธ์ของชุมชน ดังนั้นโรงเรียนซึ่งเป็นองค์กรสำคัญที่มีความใกล้ชิดกับชุมชนมากที่สุดต้องปรับเปลี่ยน โดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สนับสนุนองค์กรท้องถิ่นให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา

จากรายงานผลการพัฒนาการศึกษาในช่วงปี 2552 – 2559 พบว่า ผลการพัฒนาด้านการศึกษายังไม่น่าพึงพอใจ เนื่องจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีคะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยมาก และต่ำกว่าหลายประเทศในแถบทวีปเอเชีย จากรายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) พบว่า มีค่าเฉลี่ยต่ำในทุกกลุ่มสาระ และผลคะแนนจากการทดสอบโครงการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (PISA) อยู่ในระดับต่ำกว่าอีกหลายประเทศที่มีระดับการพัฒนาใกล้เคียง ส่วนประเด็นคุณธรรมจริยธรรมของเด็กและเยาวชนยังต้องมี

การพัฒนา ดังนั้น จึงต้องมีการวิเคราะห์ความต้องการกำลังคน เพื่อวางเป้าหมายการจัดการศึกษา ทั้งเพื่อผลิตบุคลากรเข้าสู่ตลาดงานและเสริมสร้างพัฒนาคน ให้เป็นแรงงานที่มีคุณภาพเพื่อยกระดับคุณภาพกำลังแรงงานให้สูงขึ้น อีกทั้งส่งเสริมคุณภาพของการจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการ และการใช้จ่ายงบประมาณทางการศึกษา ซึ่งเป็นปัญหาเชิงโครงสร้างและระบบการจัดการที่ต้องได้รับการปรับปรุงเป็นลำดับแรก เพื่อเพิ่มคุณภาพการศึกษาและลดภาระงบประมาณ การใช้จ่ายงบประมาณเพื่อการศึกษาซึ่งได้รับค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับประเทศอื่นๆ แต่ใช้จ่ายเพื่อการพัฒนาผู้เรียน การพัฒนาการเรียนการสอน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

จากเอกสารรายงานด้านการศึกษาของภาครัฐส่วนกลาง (กรมบัญชีกลาง GFMS) ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ พบว่างบประมาณการพัฒนาครูค่อนข้างน้อย ส่งผลให้คุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ของคนไทยยังอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ คนไทยได้รับโอกาสทางการศึกษาสูงขึ้น ปัญหาเหล่านี้เกิดจากข้อจำกัดเรื่อง หลักสูตรและระบบการเรียนการสอนที่เน้นการสอนเนื้อหาสาระและความจำ ไม่มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะและสมรรถนะ ทำให้ผู้เรียนขาดจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ บัณฑิตสนับสนุนการจัดการเรียน การสอนและครูที่มีคุณภาพยังกระจายไม่ทั่วถึง และทรัพยากรที่ใช้เพื่อการศึกษาจึงมาจากภาครัฐเป็นหลัก โดยที่ภาคส่วนต่างๆ ของสังคมเข้ามามีส่วนร่วมน้อย ทำให้โอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาของประชาชนมีความ เหลื่อมล้ำกันมากขึ้น แม้ว่าผลการดำเนินงานจะชี้ให้เห็นว่าประชาชนเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา มากขึ้น แต่ก็ยังเป็นโอกาสที่ได้บนฐานของคุณภาพที่แตกต่างกัน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

การที่สถาบันอุดมศึกษาผลิตครูมุ่งผลิตในเชิงพาณิชย์ คุณภาพของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา บัณฑิตที่จบการศึกษาขาดความรู้ ความสามารถ ทักษะและสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพในการประกอบอาชีพครู ครูที่จบมาจึงไม่มีความเชี่ยวชาญ อีกทั้งปัญหาการบริหารจัดการด้านการบริหาร การจัดสรรบุคลากร ส่งผลให้เกิดปัญหาจำนวนครูไม่ครบชั้นในสถานศึกษาขนาดเล็ก ครูสอนไม่ตรงกับวิชาเอกที่สำเร็จการศึกษา ครูมีภาระงานอื่นที่นอกเหนือจากการสอน เช่น งานธุรการ งานการเงิน งานพัสดุ งานกิจกรรม เป็นต้น ปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นนี้ ส่งผลกระทบต่อศักยภาพและสมรรถนะของครูไทย ทำให้ครูขาดความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่สอน ขาดทักษะ และสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพ และขาดการประเมินสมรรถนะเพื่อประกันคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพและประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนเป็นอย่างยิ่ง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

จากที่กล่าวมาแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย ได้แก่ ผู้บริหาร คณะครู ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชนและคณะกรรมการสถานศึกษาที่อาศัยอยู่ในชุมชน เพราะบุคคลเหล่านี้เป็นตัวแทนของชุมชน ที่ทราบถึงสภาพของชุมชน ปัญหา ความต้องการต่างๆ ของชุมชนได้เป็นอย่างดี การบริการที่เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนจะทำให้โรงเรียนกับชุมชนมีความเกื้อกูล เชื้อเพื่อซึ่งกันและกันมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 ได้กำหนดให้มีการปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ โดยพิจารณากระบวนการศึกษาและการเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งของระบบการศึกษาของประเทศ โดยการเชื่อมโยงกับการพัฒนาระบบอื่น ทั้งเศรษฐกิจ สังคม เกษตรกรรม สาธารณสุข การจ้างงาน โดยได้กำหนดเป้าหมายสำคัญประการหนึ่ง คือการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมในการบริหารจัดการศึกษา โดยเพิ่มบทบาทของบุคคลที่อยู่ภายนอกกระบวนการศึกษาด้วย เพื่อเป็นการพัฒนาผู้เรียน และคนไทยให้ได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ โดยกำหนดประเด็นสำคัญของระบบการศึกษาที่ต้องปฏิรูปอย่างเร่งด่วน 4 ประการ คือ 1. การพัฒนาคนไทยยุคใหม่ 2. การพัฒนาครูยุคใหม่ 3. การพัฒนาสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ และ 4. การพัฒนาระบบการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน ภาคเอกชน และทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษาและสนับสนุนการเรียนรู้ให้มากขึ้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

กล่าวได้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับโรงเรียนมีความสำคัญมากในโรงเรียนมัธยมศึกษา การจัดการเรียนการสอนโดยรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของชุมชนทั้งด้านการจัดการศึกษาของโรงเรียน ได้แก่ เสนอแนะการออกแบบหลักสูตรโดยภาพรวมและด้านการดำเนินงานอื่นๆของโรงเรียน ได้แก่ บริจาคที่ดินและสิ่งอำนวยความสะดวก โดยความสัมพันธ์ดังกล่าวส่งผลให้ผู้ปกครองและคนในชุมชนรู้สึกมีบทบาทในการออกแบบการศึกษาให้บุตรหลานในขณะเดียวกัน ก็สามารถช่วยให้ผลิตผู้เรียนที่มีคุณภาพตรงตามความต้องการสู่ชุมชนได้ (Bakwai, 2013) การบูรณาการโรงเรียนและชุมชนเข้าด้วยกัน จึงเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญในชุมชน และได้ทดลองปฏิบัติในหัวข้อและวิธีการที่แตกต่างตามบริบททางสังคมในปัจจุบัน (Palmieri, 2017)

จากที่กล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อประโยชน์ต่อการแก้ปัญหาและการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ควรมีการร่วมมือกันเพื่อหารูปแบบ วิธีการบริหารจัดการศึกษา แนวทางการพัฒนาการศึกษา รวมถึง

การสร้างเสริมประสิทธิภาพในการสร้างความร่วมมืออันนำไปสู่การสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนซึ่งมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความต้องการที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการจัดการเรียนรู้ของครู เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม
2. เพื่อศึกษาการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม
3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์พยากรณ์การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงระดับการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9
2. ทำให้ทราบถึงแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและการจัดการเรียนรู้ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9
3. ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 นครปฐมให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
4. เป็นข้อมูลพื้นฐานให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 นำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยใช้เป็นประโยชน์ในการวางแผน กำหนดนโยบายในการส่งเสริมและพัฒนาการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและการจัดการเรียนรู้ของครูให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษา

5. เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนให้กับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ นำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไปในอนาคต

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรของการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 9 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 2207 คน จากทั้งหมด 29 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 9 ปีการศึกษา 2563 กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยตารางเปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) จากนั้นใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage sampling) ได้แก่ สุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามขนาดของสถานศึกษา จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) จำนวน 327 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9, 2563)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรพหุภพกรณ : ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีองค์ประกอบ 6 ด้าน คือ

1. งานสถานศึกษาให้ความช่วยเหลือหรือบริการชุมชน
2. งานสถานศึกษาขอความร่วมมือจากชุมชน
3. งานการเชิญผู้ปกครองและประชาชนในชุมชนมาประชุม
4. งานการออกเยี่ยมผู้ปกครอง และผู้เรียนตามบ้าน
5. งานการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนและหน่วยงานอื่น
6. งานประชาสัมพันธ์สถานศึกษา

2. ตัวแปรเกณฑ์ ได้แก่

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
2. การจัดการเรียนรู้ของครู

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน คือ การสร้างความร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนและชุมชน ทั้งด้าน บุคคล ทรัพยากร นโยบาย การปฏิบัติการ โดยสามารถแบ่งขอบข่ายงานความสัมพันธ์กับชุมชนไว้ 6 ด้าน ดังนี้

1.1 การดำเนินงานด้านการให้บริการชุมชน หมายถึง สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ชุมชนใช้อาคารสถานที่ในการจัดกิจกรรมต่างๆ สถานศึกษาจัดอบรม ให้ความรู้ที่เป็นประโยชน์กับชุมชน (ทราบความต้องการความรู้, จัดความรู้) สถานศึกษาจัดกิจกรรมความรู้ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมร่วมกับชุมชน มีการให้คำแนะนำ หรือคำปรึกษาด้านวิชาการ สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ชุมชนใช้วัสดุ อุปกรณ์ หรือ เทคโนโลยีที่สถานศึกษามีในการจัดกิจกรรมต่างๆ และสถานศึกษาเข้ามามีร่วมกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับชุมชน เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาชุมชน

1.2 การดำเนินงานด้านการรับความช่วยเหลือจากชุมชน หมายถึง การที่สถานศึกษาแสวงหาการสนับสนุนจากชุมชนในด้านต่างๆ ทั้งด้านงบประมาณ ด้านแรงงาน ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านสถานที่ หรือ แนวคิด ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะต่างๆ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ

1.3 การดำเนินงานด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น หมายถึง สถานศึกษามีการวางแผน กำหนดบุคลากรในการประสานงาน และให้บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน หรือหน่วยงานอื่นๆ และมีการประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ในการดำเนินการพัฒนาความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน โดยการจัดกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานอื่น การนำนักเรียนไปศึกษาวิถีชีวิตในชุมชน การนำนักเรียนไปพัฒนาชุมชน การจัดการประชุมผู้ปกครอง การจัดงานประจำปี

1.4 การดำเนินงานด้านคณะกรรมการสถานศึกษา หมายถึง ชุมชนให้ความร่วมมือในการคัดเลือกผู้แทนมาเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา สถานศึกษาได้รับความร่วมมือจากชุมชนในการจัดตั้งคณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชนมีส่วนร่วมในการสรรหาตัวแทนเข้ามาเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา กรรมการสถานศึกษา(ที่เลือกเข้ามา)ให้ความร่วมมือในการเข้าอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ตามบทบาทหน้าที่ของกรรมการสถานศึกษา กรรมการสถานศึกษามีบทบาทในการแนะนำ แก้ไขปัญหา และการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา

1.5 การดำเนินงานด้านการสนับสนุนการจัดตั้งองค์การ ชมรม สมาคมในชุมชน หมายถึง สถานศึกษามีการดำเนินการให้เกิดการจัดตั้งองค์การ ชมรม สมาคม โดยบุคคลต่างๆ ในชุมชน สมาคมศิษย์เก่า สมาคมผู้ปกครอง หรือองค์การในรูปแบบอื่นๆ

1.6 การดำเนินงานด้านการประชาสัมพันธ์สถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษา เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารภายในโรงเรียนให้กับชุมชนรับทราบ เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยใช้รูปแบบการนำเสนอข่าวสารต่างๆ เช่น การจัดทำวารสารโรงเรียน จัดทำจดหมายข่าว การจัดนิทรรศการ การทำเว็บไซต์โรงเรียน การทำเฟสบุ๊คแฟนเพจ เป็นต้น โดยคณะกรรมการที่ผู้บริหารโรงเรียนแต่งตั้งขึ้นรับผิดชอบงานประชาสัมพันธ์โรงเรียน อย่างเป็นทางการ

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง การที่สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการประชาสัมพันธ์วันประชุมผู้ปกครอง การพัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ข่าวสารต่างๆ ของทางโรงเรียนให้ผู้ปกครองและชุมชนได้ทราบ ขอรับการสนับสนุนปัจจัยที่จำเป็นในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน เช่น ทุนทรัพย์ วัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ เป็นต้น โดยสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง ศิษย์เก่าและองค์กรอื่นๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนและเสนอแนะการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน อีกทั้งส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นให้ข้อเสนอแนะ ตรวจสอบ และให้คำปรึกษาในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

3. การจัดการเรียนรู้ของครู หมายถึง การที่สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขอการสนับสนุนปัจจัยที่จำเป็นต่อการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้ผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง ศิษย์เก่า และองค์กรอื่นๆ เข้ามามีส่วนร่วม เช่น การเป็นวิทยากร การสนับสนุนจัดกิจกรรมต่างๆ ของครู การให้คณะกรรมการสถานศึกษา และทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ตรวจสอบและเสนอแนะ และให้คำปรึกษาในการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครู และมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูให้ผู้ปกครองและชุมชนได้ทราบ เช่น การอบรม การได้รับรางวัลต่างๆ

4. ครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม หมายถึง ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตพื้นที่จังหวัดนครปฐม จำนวน 29 โรงเรียน

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาค้นคว้าเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและการจัดการเรียนรู้ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม เกิดจากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยโดยผู้วิจัยนำมาประยุกต์ใช้ในการกำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย ดังนี้

1. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องสามารถสรุปความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ 6 ด้าน คือ 1) งานให้บริการชุมชน 2) งานสถานศึกษาขอความร่วมมือจากชุมชน 3) งานการเชิญผู้ปกครองและประชาชนในชุมชนมาประชุม 4) งานการออกเยี่ยมผู้ปกครอง และผู้เรียนตามบ้าน 5) งานการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนและหน่วยงานอื่น และ 6) งานประชาสัมพันธ์สถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ รัตนา กาญจนพันธ์ (2546) และวาสนา ชูแสง (2557) โดย สรุปว่า ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน คือ การดำเนินการต่าง ๆ ร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน ซึ่งจะ ทำให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา และเป็นหนทางให้โรงเรียนเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน สอดคล้องกับ จิรภา สุนทรสิต (2532), สมนึก พงษ์สกุล (2556) และ รุ่งทิพย์ เข้มทิศ (2559)

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้วิจัยได้นำแนวคิดหลักสำคัญที่ปรากฏในงานวิจัยของนักวิชาการต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ในการกำหนดนิยามตัวแปรการวิจัย ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มุ่งประเด็นในความคิดเห็นของครูต่อการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยเชื่อว่าการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

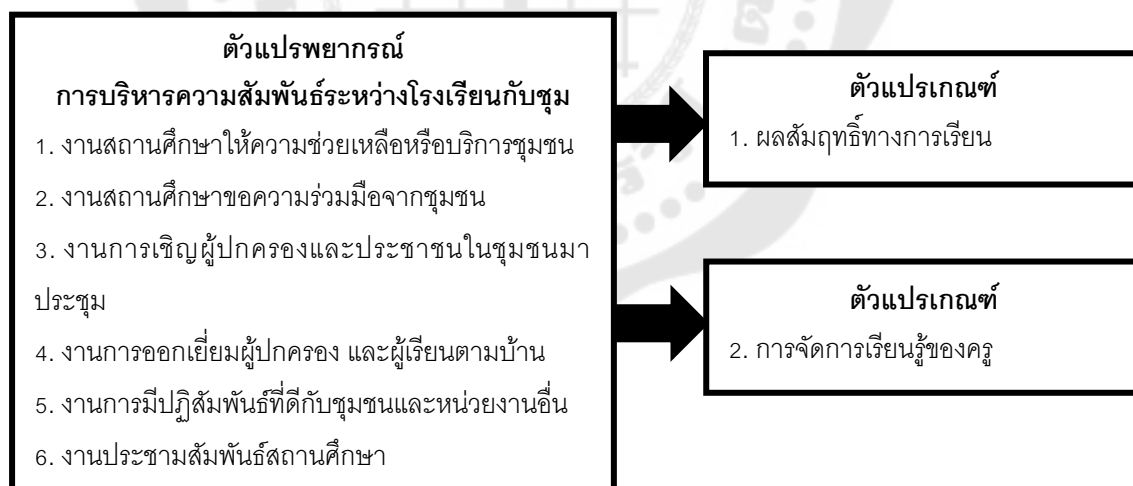
3. การจัดการเรียนรู้ของครู ผู้วิจัยได้นำแนวคิดหลักสำคัญที่ปรากฏในงานวิจัยของนักวิชาการต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ในการกำหนดนิยามตัวแปรการวิจัย ด้านการจัดการเรียนรู้ของครู มุ่งประเด็นในความคิดเห็นของครูต่อการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครู

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากงานวิจัยของ เมอร์วิน วิกทิง, ดีอันนา นิสเบท และ ลูซินดา เอส. สเปนดลิง (M. Wighting, Nisbet, & Spaulding, 2009) ที่ได้ทำการเปรียบเทียบผลการเรียนของนักเรียนมัธยมปลายและความรู้สึกของชุมชน พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึกของชุมชนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยรวมแล้วมีความสัมพันธ์เชิงบวกเล็กน้อยระหว่างโครงสร้างทั้งสอง

จากการสุ่มตัวอย่างพบว่า หนึ่งในโรงเรียนที่ทำการวิจัยมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลางระหว่างชุมชนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทั้งนี้งานวิจัยของนิค เอ็น. วาสวา (Nick N. Waswa, 2017) พบว่า ทักษะการสื่อสารมีอิทธิพลต่อการเรียนการสอน หากต้องการปรับปรุงผลการเรียนให้ดีขึ้น ต้องพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนให้ดีขึ้น โดยส่วนใหญ่แล้วความสัมพันธ์ของชุมชนมีความจริงใจและสนับสนุนการเรียนการสอน ดังนั้น ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้านการศึกษาควรมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโรงเรียนด้วยการสนับสนุนด้านวัสดุและการบริหาร

จากงานวิจัยของบาควาอิ (Bakwai, 2013) พบว่าความสัมพันธ์ชุมชนโรงเรียนมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน โดยผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า โรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนโดยรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของชุมชนทั้งด้านการจัดการศึกษาของโรงเรียน ส่งผลให้ผู้ปกครองและคนในชุมชนรู้สึกมีบทบาทในการออกแบบการศึกษาให้บุตรหลาน ในทางเดียวกัน ก็สามารถช่วยให้ผลิตผู้เรียนที่มีคุณภาพตรงตามความต้องการสู่ชุมชนได้

ดังนั้น จากการบูรณาการและประมวลแนวคิดจากนักวิชาการดังกล่าวมาใช้ในการกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ตัวแปรพยากรณ์ คือ ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ส่งผลต่อตัวแปรเกณฑ์ คือ 1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2. การจัดการเรียนรู้ของครู ดังภาพประกอบ

สมมติฐานในการวิจัย

1. การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม
2. การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนสามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ ศึกษาหลักการ แนวคิด และทฤษฎีจากเอกสาร ตำรา รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสามารถนำเสนอประเด็นได้ ดังนี้

1. บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
 - 2.1 ความหมายของความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
 - 2.2 ความสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
 - 2.3 ความมุ่งหมายในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
 - 2.4 หลักการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
 - 2.5 ขอบข่ายและแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 3.1 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 3.2 องค์ประกอบที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 3.3 การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 3.4 ประโยชน์ของการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
4. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครู
 - 4.1 ความหมายของการจัดการเรียนรู้ของครู
 - 4.2 องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ของครู
 - 4.3 กระบวนการ / ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ของครู
 - 4.4 จุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนรู้ของครู / ความสำคัญของการจัดการเรียนรู้ของครู
 - 4.5 คุณภาพการศึกษา
 - 4.6 ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู
5. ความสัมพันธ์ระหว่างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่ส่งผลต่อสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการจัดการเรียนรู้ของครู
 - 5.1 ความสัมพันธ์ระหว่างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

5.2 ความสัมพันธ์ระหว่างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครู

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6.1 งานวิจัยในประเทศ

6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9

1.1 ข้อมูลทั่วไปของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9

จากประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การกำหนดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ประกาศ ณ วันที่ 17 สิงหาคม พ.ศ. 2553 ได้กำหนดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา และที่ตั้งของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เพื่อบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา จำนวน 42 เขต โดยเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ประกอบด้วย ท้องที่ จังหวัดสุพรรณบุรี และจังหวัดนครปฐม สถานที่ตั้ง ณ ศาลากลางจังหวัดสุพรรณบุรี ถนนสุพรรณบุรี - ชัยนาท ต. สนามชัย อ. เมือง จ. สุพรรณบุรี และมีศูนย์ประสานงานตั้งอยู่ที่โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย อ. เมือง จ. นครปฐม

1.2 สภาพทางภูมิศาสตร์

1.2.1 ที่ตั้ง และการติดต่อ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ตั้งอยู่ที่ ศาลากลางจังหวัดสุพรรณบุรี ถนนสุพรรณบุรี - ชัยนาท อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี รหัสไปรษณีย์ 72000

โทรศัพท์ 035 – 535417

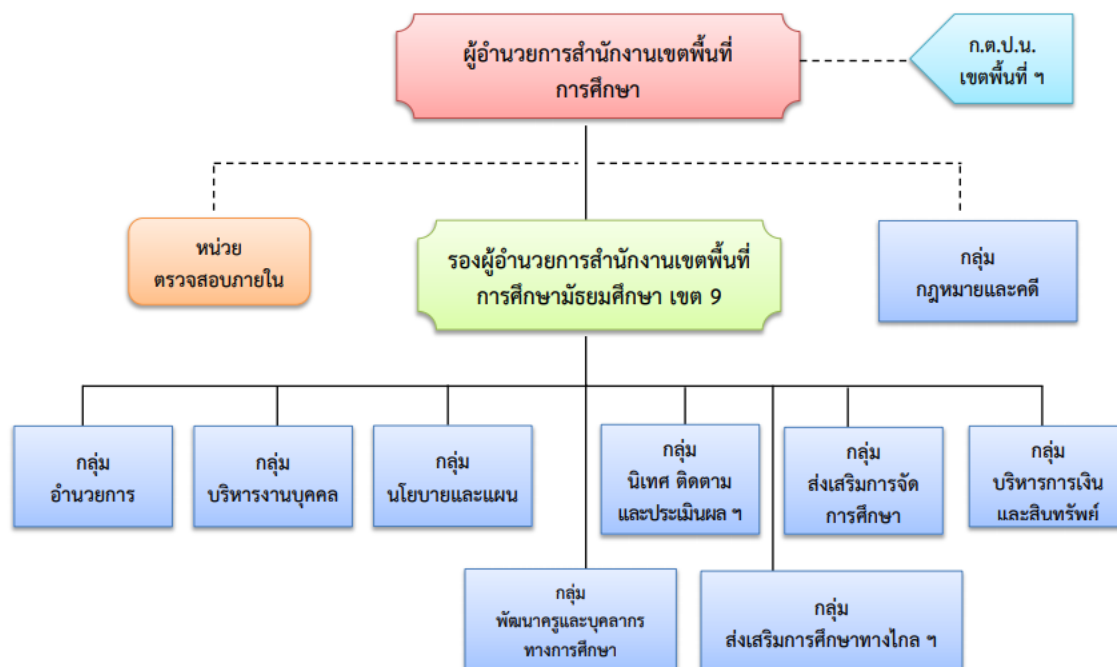
โทรสาร 035 – 535418, 035 – 536251

Website: www.mathayom9.go.th

1.2.2 สถานศึกษาในสังกัด

มีสถานศึกษาในสังกัด จำนวน 61 โรงเรียน ตั้งอยู่ในจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 32 โรงเรียน และในจังหวัดนครปฐม 29 โรงเรียน

โครงสร้างของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9

ภาพประกอบ 1 แสดงโครงสร้างของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9

ที่มา แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9, 2563)

สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9

มีจำนวน	61 โรงเรียน
มีจำนวนนักเรียนชาย	31,745 คน
มีจำนวนนักเรียนหญิง	37,835 คน
รวมทั้งสิ้น	69,580 คน
มีจำนวนห้องเรียน	2,050 ห้อง

ตาราง 1 สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9

โรงเรียน	จังหวัดสุพรรณบุรี	จังหวัดนครปฐม
จำนวนโรงเรียน	32 โรงเรียน	29 โรงเรียน
จำนวนนักเรียนชาย	15,177 คน	16,568 คน
จำนวนนักเรียนหญิง	18,646 คน	19,189 คน
รวมทั้งสิ้น	33,823 คน	35,757 คน
จำนวนห้องเรียน	986 ห้อง	1,064 ห้อง

ที่มา แผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9, 2563)

ผู้บริหารและครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9

มีจำนวน	61 โรงเรียน (รวม 2 จังหวัด)
มีผู้บริหาร	154 คน
ครูผู้สอน	3,256 คน
พนักงานราชการ	83 คน
รวม	3,493 คน

ตาราง 2 ผู้บริหารและครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9

ผู้บริหารและครู	จังหวัดสุพรรณบุรี	จังหวัดนครปฐม
มีจำนวนผู้บริหาร	79 คน	75 คน
มีจำนวนครูผู้สอน	1,576 คน	1,680 คน
พนักงานราชการ	58 คน	25 คน
รวมทั้งสิ้น	1,713 คน	1,780 คน

ที่มา แผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9, 2563)

ตาราง 3 การแบ่งขนาดของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9

จังหวัดสุพรรณบุรี	จังหวัดนครปฐม
โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ (2,500 คนขึ้นไป) จำนวน 10 โรงเรียน	
1. สวงวนหญิง	1. มัธยมฐานบินกำแพงแสน
2. ชูทอง	2. วัดไร่ขิงวิทยา
3. กรรณสูตศึกษาลัย	3. สิรินครราชวิทยาลัย
4. บรรหารแจ่มใสวิทยา 3	4. พระปฐมวิทยาลัย
	5. กาญจนภิเษก ฯ นครปฐม
	6. ราชนิบุรณะ
โรงเรียนขนาดใหญ่ (1,500 – 2,499 คน) จำนวน 10 โรงเรียน	
1. บรรหารแจ่มใสวิทยา 1	1. วัดห้วยจรเข้มหาวิทยาลัย
2. สามชุกรัตนโภคาราม	2. คงทองวิทยา
3. ธรรมโชติศึกษาลัย	3. กำแพงแสนวิทยา
4. บางปลาม้า “สูงสูดอุดมดุสิต”	4. ศรีวิชัยวิทยา
5. กาญจนภิเษก ฯ สุพรรณบุรี	5. รัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายาฯ
โรงเรียนขนาดกลาง (500 – 1,499 คน) จำนวน 19 โรงเรียน	
1. สระกระโจมโสภณพิทยา	1. ศาลาดีกวิทยา
2. ด่านช้างวิทยา	2. พระปฐมวิทยาลัย 2 ฯ
3. ศรีประจันต์ “เมธีประมุข”	3. บางเลนวิทยา
4. บางลี่วิทยา	4. โพรหมะเดื่อวิทยา
5. บรรหารแจ่มใสวิทยา 5	5. ภัทรญาณวิทยา
6. ชูทองศึกษาลัย	6. สามพรานวิทยา
7. ดอนคาวิทยา	7. ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยฯ
8. ตลิ่งชันวิทยา	
9. สวนแดงวิทยา	
10. หนองหญ้าไซวิทยา	
11. สระยายโสมวิทยา	

ตาราง 3 (ต่อ)

จังหวัดสุพรรณบุรี	จังหวัดนครปฐม
โรงเรียนขนาดเล็ก (499 คนลงไป) จำนวน 22 โรงเรียน	
1. หุ่คลีโคกช้างวิทยา	1. พลอยจาดูจินดา
2. บรรหารแจ่มใสวิทยา 7	2. แผลมบัววิทยา
3. หารษาสุจิตตวิทยา 2	3. ปรีดามวิทยา
4. บางแม่หม้ายฯ	4. สถาพรวิทยา
5. หุ่คแฝกพิทยาคม	5. เพ็ญวิทยา
6. วังหว่าราษฎร์สามัคคี	6. บัวปากท่าวิทยา
7. หนองวัลย์เปรียงวิทยา	7. บางหลวงวิทยา
8. ปอกรวิทยา	8. จั้วรายบุญมีรังสฤษดิ์
9. ปอสุพรรณวิทยา	9. บ้านหลวงวิทยา
10. สรวงสุธาวิทยา	10. อุบลรัตนราชกัญญาฯ
11. บรรหารแจ่มใสวิทยา 6	11. สระกะเทียมวิทยาคมฯ

ที่มา แผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 9, 2563)

ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่
3 ปีการศึกษา 2561

ตาราง 4 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยร้อยละผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระดับประเทศกับระดับเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ปีการศึกษา 2561

รายวิชา	คะแนนเฉลี่ยร้อยละ		ผลต่าง
	ระดับเขตพื้นที่	ระดับประเทศ	
ภาษาไทย	56.80	54.42	+ 2.38
ภาษาอังกฤษ	29.23	29.45	- 0.22
คณิตศาสตร์	31.89	30.04	+ 1.85
วิทยาศาสตร์	36.95	36.10	+ 0.85

ที่มา แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9, 2563)

ผลเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยร้อยละผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระดับประเทศกับระดับเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 พบว่า คะแนนเฉลี่ยร้อยละระดับเขตพื้นที่การศึกษา สูงกว่าระดับ ประเทศในรายวิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ และวิชาวิทยาศาสตร์ โดยวิชาภาษาไทยมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละสูงกว่าระดับประเทศมากที่สุด (56.80) และวิชาภาษาอังกฤษมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละน้อยที่สุด (29.23) ซึ่งต่ำกว่าระดับประเทศ ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2561

ตาราง 5 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยร้อยละผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระดับเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 กับระดับประเทศ ปีการศึกษา 2561

รายวิชา	คะแนนเฉลี่ยร้อยละ		ผลต่าง
	ระดับเขตพื้นที่	ระดับประเทศ	
ภาษาไทย	49.34	47.31	+2.03
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	36.13	35.16	+0.97
ภาษาอังกฤษ	31.29	31.41	-0.12
คณิตศาสตร์	31.82	30.72	+1.10
วิทยาศาสตร์	30.70	30.51	+0.19

ที่มา แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9, 2563)

จากตารางที่ 5 และแผนภูมิที่ 2 พบว่า ปีการศึกษา 2561 ผลเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยร้อยละ พบว่าผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระดับประเทศกับระดับเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 พบว่า คะแนนเกือบทุกรายวิชาสูงกว่าระดับประเทศ ยกเว้นวิชาภาษาอังกฤษ และวิชาวิทยาศาสตร์ โดยวิชาภาษาไทยมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละสูงกว่าระดับประเทศมากที่สุด (49.34) และวิชาภาษาอังกฤษมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละน้อยที่สุด (31.29) ที่ควรปรับปรุงเร่งด่วน

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis)

หลักการและแนวคิดในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความสำคัญในการใช้เป็นกรอบทิศทางเป้าหมายในการดำเนินงานขับเคลื่อน และพัฒนาการศึกษา มุ่งหวังเป็นองค์กรจัดและส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาให้มีคุณภาพ และมีค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ และสูงกว่าระดับประเทศ

จากผลการดำเนินงาน ความจำเป็นต้องการ ความสอดคล้องเชื่อมโยงกับนโยบายรัฐบาลกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสุพรรณบุรี/กลุ่มจังหวัด นำมาวิเคราะห์ศักยภาพสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา SWOT Analysis กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ กลยุทธ์ จุดเน้น ตัวชี้วัด โครงการ/กิจกรรม ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2563 - 2565

การวิเคราะห์ศักยภาพ

การวิเคราะห์ศักยภาพเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในปัจจุบัน และเสริมสร้างโอกาสพัฒนาในอนาคตของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 มีหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้ โดยใช้เทคนิค SWOT Analysis เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ คือ

การวิเคราะห์ปัจจัยภายใน ได้แก่

S (Strength)	จุดแข็ง
W (Weak)	จุดอ่อน

ปัจจัยภายใน ประกอบด้วย

- ด้านการบริหาร ได้แก่ อัตรากำลัง คุณภาพ วินัย ทศนคติ พฤติกรรม
- งบประมาณ
- ระบบข้อมูล
- การประสานงาน/การอำนวยความสะดวก/ความร่วมมือจากส่วนต่างๆ
- ทรัพยากร เครื่องมืออุปกรณ์ในการทำงาน

การวิเคราะห์ปัจจัยภายนอก ได้แก่

O (Opportunity)	โอกาส
T (Threat)	อุปสรรค

ปัจจัยภายนอก ประกอบด้วย

- ด้านการบริหาร ได้แก่ การประสานงานภายนอกต่อหน่วยงานที่

เกี่ยวข้อง

- ด้านการเมือง รวมถึงระดับความขัดแย้งและกลุ่มผลประโยชน์
- ด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ เศรษฐกิจรวมในเขตพื้นที่ (เช่น ผลผลิต รายได้ รายจ่าย การออม การลงทุน การใช้ที่ดิน แรงงาน การเกษตรกรรม การพาณิชย์ การคลัง)
- ด้านสังคม
- นโยบายรัฐบาล/กฎหมาย

- เทคโนโลยี

จุดแข็ง/โอกาสของการพัฒนาในปัจจุบัน

1. มีนโยบายและคู่มือ
2. มีบริการข่าวสารหลายช่องทาง
3. นักเรียน/ครู ได้รับความรู้อย่างทั่วถึง
4. มีวัสดุ ครุภัณฑ์สำหรับสำนักงานอย่างเพียงพอ
5. มีแผนการใช้จ่ายงบประมาณ
6. บุคลากรมีคุณภาพและศักยภาพสูง
7. บุคลากรเน้นการทำงานเป็นทีม
8. ใช้ระบบ My office ช่วยลดกระดาษ และภาวะโลกร้อน
9. สร้างเครือข่ายกระจายอำนาจ
10. ใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม

จุดอ่อน/อุปสรรคของการพัฒนา

1. โครงสร้างขาดความชัดเจนด้านอัตรากำลัง
2. สถานที่ตั้งเขตไม่เอื้ออำนวยต่อการบริหารจัดการ
3. การติดต่อประสานงานไม่ชัดเจน ส่งผลให้เกิดปัญหาด้านการสื่อสาร
4. ได้รับงบประมาณที่จำกัด ไม่เป็นไปตามแผนงบประมาณ
5. บุคลากรไม่เพียงพอ ปรับเปลี่ยนตำแหน่งบ่อย
6. บุคลากรบางคนทำงานไม่ตรงสายงาน
7. ระบบงานสารบรรณล่าช้า ตกหล่น
8. การติดตามงานล่าช้าขาดความต่อเนื่อง
9. ไม่นำผลการดำเนินงานมาปรับปรุงและพัฒนา
10. ไม่มีค่านิยมองค์กร

จะเห็นได้ว่าคุณภาพและศักยภาพของการทำงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 สามารถพัฒนาและแก้ไขปัญหาทางการศึกษาต่อไปได้เนื่องจากมีจุดแข็งและเสริมสร้างโอกาสในการพัฒนามากและสามารถแก้ไขจุดอ่อนต่อไปได้

2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

2.1 ความหมายของความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ดังนี้

จิรภา สุนทรสิต (2532, น. 54-55) ได้ให้ความหมายว่า ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ว่า โรงเรียน คือ ที่จัดการเรียนการสอนโดยยึดถือการดำเนินชีวิตในชุมชนเป็นศูนย์กลาง และโรงเรียนจะต้องจัดโครงการต่างๆ เพื่อชุมชนให้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของชุมชน อีกทั้งให้บริการชุมชนในด้านต่างๆ เช่น อาคารสถานที่ การอำนวยความสะดวกต่างๆ และชักจูงให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมของโรงเรียนให้ได้มากที่สุด

ภูวนาท คงแก้ว (2539, น. 18) ได้ให้ความหมายว่า ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน คือ การดำเนินการต่างๆ ร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน ซึ่งจะทำให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาและเป็นหนทางให้โรงเรียนเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน

รัตนา กาญจนพันธ์ (2546, น. 64) ได้ให้ความหมายว่า ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน คือ การที่ผู้บริหารโรงเรียนและบุคลากรในโรงเรียนใช้ในการติดต่อสื่อสาร และสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนและคนในชุมชน กล่าวคือ โรงเรียนจะได้รับความร่วมมือและการสนับสนุนต่างๆ จากชุมชน เช่น เงิน แรงงาน และชุมชนก็จะได้รับความช่วยเหลือจากโรงเรียนเช่นกัน เป็นความร่วมมือ การประสานงานกันโดยมุ่งให้เกิดประโยชน์ในด้านต่างๆ แก่โรงเรียนและชุมชน โดยการประชาสัมพันธ์ การให้บริการชุมชน การร่วมกิจกรรม

สมนึก พงษ์สกุล (2556, น. 13) ได้ให้ความหมายว่า ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หมายถึง วิธีการหรือกระบวนการการดำเนินการใดๆ ที่เกิดจากความร่วมมือจากชุมชนสู่โรงเรียน และจากโรงเรียนสู่ชุมชน ร่วมกันวางแผน ควบคุม ประสานงาน จัดบุคลากร และเผยแพร่ความรู้เพื่อให้เกิดความเข้าใจ ความรู้สึก และความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ร่วมมือกันในการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนและชุมชนไปพร้อมกัน

วาสนา ชูแสง (2557, น. 15) ได้ให้ความหมายว่า ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานของโรงเรียน เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน ร่วมกำหนดความมุ่งหมายและนโยบาย รวมถึงให้ความร่วมมือในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านการศึกษา การสนับสนุนด้าน

ทรัพยากร กำลังคนและทุนทรัพย์ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของโรงเรียน ในขณะเดียวกันก็มีความเจริญก้าวหน้าและเกิดประโยชน์ทั้งโรงเรียนและชุมชน

รุ่งทิพย์ เข้มทิศ (2559, น. 26) ได้ให้ความหมายว่า ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หมายถึง การวางแผนดำเนินการบริหารงาน ติดต่อดูแลประสานความร่วมมือกับชุมชน ผู้ปกครองนักเรียน บุคคลในชุมชน การสร้างความเข้าใจระหว่างชุมชน ผู้บริหาร คณะครู อาจารย์ และสร้างความรู้สึกที่โรงเรียนเป็นของชุมชนอย่างแท้จริง ส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนและชุมชนจัดตั้งขึ้น เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษาทั้งโรงเรียนและชุมชน

วิภา คนหาญ (2556, น. 29) ได้ให้ความหมายว่า ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน คือ กระบวนการติดต่อสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในการสร้างความร่วมมือในการประชาสัมพันธ์ทางการศึกษา เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดี ส่งผลให้มีการประสานงานด้านการสนับสนุนการศึกษา ทั้งด้านทรัพยากรต่างๆ ร่วมกัน เข้าใจสภาพปัจจุบัน ปัญหาความต้องการของชุมชนได้ และยังส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างอบอุ่น อันจะเป็นการส่งเสริมการอยู่ร่วมกันเพื่อพัฒนาโรงเรียนกับชุมชนอีกทางหนึ่ง

จากความหมายของความสัมพันธระหว่างโรงเรียนกับชุมชนข้างต้น สรุปได้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน คือ การดำเนินการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยโรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนในด้านต่างๆ เช่น การกำหนดนโยบาย การสนับสนุนการศึกษา การเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน โดยโรงเรียนจะต้องเข้าใจบริบทของชุมชน และตอบสนองความต้องการของชุมชน เพื่อให้เกิดการพัฒนาโรงเรียนและชุมชน

2.2 ความสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

โรงเรียนเป็นหน่วยงานทางสังคม ที่ได้รับหน้าที่โดยกฎหมายให้ทำหน้าที่จัดการศึกษาให้กับคนในสังคม เช่นเดียวกันสังคมคือผลผลิตของการจัดการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย บุคคล ครอบครัว องค์กรต่างๆ ที่รวมกันเป็นหน่วยทางการศึกษา โดยนักการศึกษาได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ดังนี้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (2545) ได้บัญญัติถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนและท้องถิ่น ดังนี้

หมวดที่ 1 บททั่วไป ความมุ่งหมายและหลักการ

มาตรา 8 การจัดการศึกษาให้ยึดหลัก ดังนี้

ข้อ 2 ให้ทุกภาคส่วนในสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

มาตรา 9 การจัดระบบ โครงสร้าง และแนวทางการจัดการศึกษา
โดยยึดหลัก ดังนี้

ข้อ 6 การมีส่วนร่วมของบุคคลในสังคม องค์กรและหน่วยงานต่างๆ
ทั้งภาครัฐและเอกชน สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันอื่น

หมวดที่ 4 แนวทางการจัดการศึกษา

มาตรา 9 ให้สถานศึกษา ร่วมกับบุคคลในสังคม องค์กรและหน่วยงานต่างๆ
ทั้งภาครัฐและเอกชน สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของ
ชุมชน โดยการจัดรูปแบบการจัดการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้สมาชิกในชุมชนมี
การจัดการศึกษา เสริมสร้างการจัดการเรียนรู้ การแสวงหาความรู้ ข้อมูลต่างๆ และเลือกสรร
ภูมิปัญญาและวิทยาการในการพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของ
คนในชุมชน รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ การพัฒนา

หมวดที่ 7 ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา

มาตรา 57 ให้หน่วยงานทางการศึกษาระดับอุดมศึกษา ทุกระดับ และทรัพยากร
ต่างๆ รวมถึงบุคคลในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยนำประสบการณ์ ความรู้
ความชำนาญ และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษา และเชิญผู้ที่ส่งเสริม
และสนับสนุนการจัดการศึกษา

หมวดที่ 8 หมวดทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

มาตรา 58 ให้มีการระดมวัสดุ อุปกรณ์และทรัพยากรต่างๆ และทั้งการ
ลงทุนในด้านทุนทรัพย์ และทรัพย์สินจากทั้งรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคลในสังคม องค์กร
และหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันอื่น
จากในประเทศและต่างประเทศมาจัดการศึกษา ดังนี้

ข้อที่ 2 ให้บุคคลในสังคม องค์กรและหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน
สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันอื่น ระดมทุน ทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยเป็นผู้จัด
และมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บริจาคทุนทรัพย์ และทรัพยากรอื่นให้แก่สถานศึกษา เพื่อเป็น
การลดภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 (2563, น. 77) ที่มีแนวคิดในการจัดการศึกษา ข้อ 4 คือ หลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม (All for Education) คือ การจัดการศึกษาอย่างสร้างสรรค์ มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพให้กับทุกคน เป็นพันธกิจที่ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของสังคมทุกภาคส่วน เนื่องจากรัฐต้องใช้ทุน และทรัพยากรจำนวนมากในการจัดการศึกษาที่ต้องครอบคลุมทุกช่วงชีวิต ทุกระดับการศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย ด้วยรูปแบบวิธีการที่หลากหลาย เพื่อตอบสนองความต้องการและความจำเป็นของแต่ละบุคคล และตอบสนองต่อยุทธศาสตร์ชาติ และความจำเป็นในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยให้ความสำคัญและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของบุคคลในสังคม องค์กรและหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยบุคคล กลุ่มบุคคล หรือองค์กรต่าง ๆ จะได้รับการส่งเสริม ให้เข้าร่วมจัดการศึกษาเพื่อประโยชน์ของสังคม

ชัยนิวรรต แยมไธย (2552, น. 36) ได้สรุปความสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ไว้ว่า เป็นงานที่มีความสำคัญ เพราะบทบาทหน้าที่ของโรงเรียน คือ การคัดเลือกคนในชุมชน ให้การศึกษาอบรม ถ่ายทอดวัฒนธรรม เป็นศูนย์กลางของการพัฒนา เป็นศูนย์รวมวิชาการต่างๆ หากโรงเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนแล้ว จะทำให้โรงเรียนสามารถระดมสรรพกำลังและทรัพยากรที่มีอยู่อย่างมากมายในชุมชนมาช่วยในการบริหารจัดการงานในโรงเรียนได้ นอกจากนี้การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนยังทำให้โรงเรียนเข้าใจสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการของชุมชนและดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนา เพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชนได้ อีกทั้งยังส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างเป็นสุขอันจะเป็นการพัฒนาสังคมได้อย่างหนึ่ง

อรัญ สุขสวัสดิ์ (2553, น.14) ได้ให้ความหมายว่า ความสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนั้นมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องผูกพันกัน ประสานความร่วมมือซึ่งกันเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับ โรงเรียนเป็นแหล่งความรู้วิทยากรแก่ชุมชน เป็นศูนย์รวมสนับสนุนการดำเนินการต่างๆ เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมและช่วยเหลือกิจกรรมของโรงเรียน เข้าใจการดำเนินงานและความต้องการของโรงเรียน ขณะเดียวกันโรงเรียนก็เข้าใจการดำเนินการของชุมชน และเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน

วาสนา ชูแสง (2557, น. 18) ได้ให้ความหมายว่า โรงเรียนและชุมชนมีวัตถุประสงค์เดียวกัน คือ การพัฒนาคนให้เป็นคนที่สมบูรณ์ ดังนั้น ถ้าเราสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนให้เข้าใจตรงกันและทำให้ชุมชนรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน และเต็มใจให้ความร่วมมือกับโรงเรียน จะทำให้การดำเนินการต่างๆ ของโรงเรียนในทุกด้านมีความคล่องตัว

ซึ่งจะทำให้เกิดประสิทธิภาพอย่างเต็มที่ และนำไปสู่การพัฒนาเยาวชน ชุมชน และประเทศชาติตามลำดับ

วิภา คนหาญ (2556, น.18) ได้ให้ความหมายว่า ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารโรงเรียนไม่ควรละเลย การอาศัยทรัพยากรในการจัดการศึกษาจากภาครัฐเพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอ จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากชุมชน เพื่อให้การบริหารงานโรงเรียน ซึ่งเป็นระบบย่อยในชุมชน ชุมชนจึงควรมีส่วนในการดำเนินงานของโรงเรียน ร่วมรับผิดชอบในการสนับสนุนช่วยเหลือโรงเรียนในด้านต่างๆ พอสมควร ชุมชนจะเข้ามามีส่วนร่วมและเกี่ยวข้องกับโรงเรียนมากยิ่งขึ้น การดำเนินการต่างๆ ตลอดจนความสัมพันธ์ความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชนจะเป็นไปในทางที่ดี มีการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน โรงเรียนก็จะเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อชุมชนได้เป็นอย่างดี

จากความสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนข้างต้น สรุปได้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะการพัฒนาคนเป็นสิ่งสำคัญ ดังนั้น ถ้าโรงเรียนกับชุมชนมีความสัมพันธ์อันดีต่อกันก็จะสามารถประสานความร่วมมือกันได้ในเรื่องของความสัมพันธ์ การพัฒนา การดำเนินการ การระดมทรัพยากร การดำเนินการต่างๆ ของโรงเรียนจะมีความคล่องตัว ซึ่งจะทำให้เกิดประสิทธิภาพอย่างเต็มที่ และนำไปสู่การพัฒนาเยาวชน ชุมชน สังคม ตามลำดับ

2.3 ความมุ่งหมายในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีความมุ่งหมายเพื่อประโยชน์ในการจัดการศึกษา และผลที่ได้รับจากการศึกษานั้นเป็นประโยชน์ต่อชุมชนด้วย ได้มีผู้กล่าวถึงความมุ่งหมายในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ ดังนี้

สมพร สุทัศน์ีย์ (2525, น. 131) ได้ให้ความหมายว่า ความมุ่งหมายในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มี 5 ประการ คือ

- 1) เพื่อให้ทราบข้อมูลของนักเรียนจากผู้ปกครอง จะทำให้สามารถปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการพื้นฐานและความต้องการของนักเรียน
- 2) เพื่อสร้างความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อให้ชุมชนเข้ามาช่วยเหลือโรงเรียนในด้านทรัพยากรต่างๆ
- 3) เพื่อใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนให้เกิดประโยชน์
- 4) เพื่อให้โรงเรียนบริหารชุมชนในด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์
- 5) เพื่อส่งเสริมประชาธิปไตยในการจัดการศึกษา กล่าวคือ เพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน

กาญจนา สิงห์มณี (2553, น. 14) ได้ให้ความหมายว่า ความมุ่งหมายของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนมีความมุ่งหมาย ดังนี้

- 1) เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยมีทัศนคติมีแนวทางที่ตรงกันในการพัฒนาการศึกษาและชุมชน
- 2) เพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา โดยการกำหนดเป้าหมายกำหนดนโยบายการจัดการศึกษา เพื่อฝึกให้บุคคลเป็นไปตามความต้องการของชุมชน
- 3) เพื่อใช้ทรัพยากรในโรงเรียนที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ทั้ง 2 ฝ่าย คือ ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอนของโรงเรียน และเสริมสร้างความเข้าใจในด้านวิชาชีพ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีแก่ชุมชน
- 4) เพื่อเป็นหนทางในการประเมินผลการดำเนินการของโรงเรียนจากชุมชน

วาสนา ชูแสง (2557, น. 20) สรุปว่า ความมุ่งหมายของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน คือ การเสริมสร้างให้ชุมชนมีความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ซึ่งเป็นการป้องกันและร่วมแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานของโรงเรียนที่อาจเกิดจากผลกระทบกับชุมชน และการดำเนินงานของโรงเรียนจะได้รับความร่วมมือในการพัฒนาการศึกษาจากชุมชน ทั้งด้านการเงิน แรงงาน วัสดุอุปกรณ์ และการเปิดโอกาสให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย นโยบายในการจัดการศึกษา เพื่อจะได้เป็นไปตามความต้องการของชุมชน ซึ่งจะทำให้เกิดความสะดวก และมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานของโรงเรียน

ได้สรุปว่า ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีจุดมุ่งหมายที่จะส่งเสริมความสัมพันธ์ ความเข้าใจอันดีระหว่างชุมชนและโรงเรียนจะต้องแสดงออกในการช่วยเหลือสนับสนุนงานต่างๆ ร่วมกัน ซึ่งจะนำไปสู่ความร่วมมือร่วมใจในการพัฒนาเพื่อประโยชน์ทางการศึกษาร่วมกัน

สมนึก พงษ์สกุล (2556, น. 16) ได้สรุปความมุ่งหมายความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนว่า เพื่อให้ชุมชนมีความเข้าใจ เห็นความสำคัญของการศึกษา และเข้ามามีบทบาทในการวางแผนนโยบายการศึกษา แนวทางการพัฒนาการเรียนการสอน ส่งเสริมให้เกิดความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและสถาบันอื่นๆ เป็นสิ่งจำเป็นและมีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะโรงเรียนและชุมชนต่างมีส่วนร่วมในการพัฒนาคนให้เป็นคนที่สมบูรณ์ และความร่วมมืออันดีที่จะสนับสนุนซึ่งกันและกันในการดำเนินงานต่างๆ

จากความมุ่งหมายในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน คือ การสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน

ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีทัศนคติ แนวทางที่ตรงกันเพื่อการพัฒนาโรงเรียนและชุมชน และให้ชุมชนเห็นความสำคัญของการศึกษา เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย การกำหนดนโยบาย ให้ความร่วมมือ ด้านการเงิน แรงงาน วัสดุอุปกรณ์ เพื่อประโยชน์ในการจัดการศึกษา และตรงกับความต้องการของชุมชน

2.4 หลักการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนให้บรรลุเป้าหมายไปด้วยดี โรงเรียนจะต้องมีหลักการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อให้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน ทำให้เกิดประโยชน์ต่อโรงเรียนกับชุมชนทั้ง 2 ฝ่าย ได้มีผู้กล่าวถึงหลักการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ไว้ดังนี้

รัตนา กาญจนพันธ์ (2546, น. 134) ได้ให้ความหมายว่า หลักการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน มีแนวทางดังนี้

- 1) ดำเนินการอย่างบริสุทธิ์ใจและตรงไปตรงมา
- 2) ติดต่อกับชุมชน เพื่อให้เกิดเจตคติที่ดี
- 3) ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ตลอดระยะเวลา ทั้งในและนอกโรงเรียน
- 4) สร้างความเข้าใจอันดีให้กับทุกคน
- 5) รับฟังความคิดเห็นของประชาชน
- 6) ดำเนินการง่ายๆ และเป็นกันเอง
- 7) ใช้วิธีการที่หลากหลายและเหมาะสมกับสภาพชุมชน
- 8) ให้เกียรติและยกย่องชุมชนอย่างเท่าเทียม
- 9) ประชาสัมพันธ์อย่างมีประสิทธิภาพ
- 10) ใ้มนุษย์สัมพันธ์ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

สนั่น นุชพงษ์ (2548, น. 19) ได้ให้ความหมายว่า หลักการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีดังนี้

- 1) ครูต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับชุมชน และสามารถดำเนินการโดยปรับสภาพภาพของบุคคลและโรงเรียนให้เข้ากับสภาพแวดล้อมของชุมชนนั้น ตลอดจนประชาสัมพันธ์โรงเรียน เพื่อให้ชุมชนได้ทราบถึงความเคลื่อนไหวของโรงเรียนเสมอ
- 2) การดำเนินงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชนต้องเป็นไปด้วยความมีไมตรีทั้ง 2 ฝ่ายคือ โรงเรียนและชุมชนต้องมีความเข้าใจซึ่งกันและกัน และร่วมกันดำเนินงานโดยใช้กระบวนการกลุ่ม

3) การดำเนินงานต้องทำด้วยความบริสุทธิ์ใจ ตรงไปตรงมา เป็นไปอย่างสร้างสรรค์และต่อเนื่อง

4) การดำเนินงานควรใช้หลายวิธีการที่หลากหลาย ที่ง่ายและคล่องตัว มีการยืดหยุ่น ให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ เวลา และโอกาส

สมาน เรื่องฤทธิ (2548, น. 31-45) ได้ให้ความหมายว่า การดำเนินงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จะต้องดำเนินการตามหลักการดังนี้

- 1) ต้องดำเนินงานด้วยความบริสุทธิ์ใจและตรงไปตรงมา
- 2) การติดต่อให้เป็นไปในทางบวก
- 3) ดำเนินงานอย่างอย่างต่อเนื่องและตลอดเวลา
- 4) สร้างความเข้าใจให้เกิดขึ้น
- 5) พร้อมที่จะรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของประชาชนตลอดเวลา
- 6) ใช้วิธีการง่ายๆ และเป็นกันเองกับประชาชน
- 7) ต้องดำเนินการด้วยความยืดหยุ่น ให้เหมาะสมกับวิธีการ เวลา และโอกาส

กาญจนา สิงห์มณี (2553, น. 17) ได้ให้ความหมายว่า หลักการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ว่า บุคลากรในโรงเรียนต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่อย่างละเอียดลึกซึ้ง เพื่อที่จะสามารถปรับบทบาทให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน การดำเนินการด้วยความบริสุทธิ์ใจ ตรงไปตรงมา เป็นไปในทางสร้างสรรค์ มีความต่อเนื่อง ใช้วิธีการที่หลากหลาย คล่องตัว และยืดหยุ่น เหมาะสมกับสถานการณ์ เวลา และโอกาส

คณินิจ กฤษนาม (2553, น. 18) ได้ให้ความหมายว่า วิธีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนจะต้องมีการศึกษาโครงสร้างทางวัฒนธรรม ประเพณี เจตคติ และความเชื่อของชุมชนอย่างละเอียด มีการจัดกิจกรรมที่เป็นความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อีกทั้งต้องมีการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง โรงเรียนและชุมชนต้องมีการติดต่อประสานความร่วมมือซึ่งกันและกัน ชุมชนให้การสนับสนุนทรัพยากรในท้องถิ่น เพื่อให้โรงเรียนจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับท้องถิ่นต่อไป

ชัยนิวรรต แยมไธย (2552, น. 39) ได้ให้ความหมายว่า ชุมชนเป็นสถาบันใหญ่ที่มีโรงเรียนเป็นระบบย่อยอยู่ภายใน ซึ่งทำหน้าที่ในการจัดการศึกษา เพื่อตอบสนองปัญหาและความต้องการแก่ชุมชน ชุมชนจึงควรเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโรงเรียน รับผิดชอบให้การสนับสนุนช่วยเหลือโรงเรียนในด้านต่างๆ ตามสมควร ความสัมพันธ์ในลักษณะนี้ส่งผลให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมและเกี่ยวข้องกับโรงเรียนมากขึ้น เมื่อพิจารณาบทบาทของโรงเรียนที่มีต่อ

ชุมชนและบทบาทที่ชุมชนมีต่อโรงเรียน จะเห็นได้ว่า ความสัมพันธ์และความร่วมมือเป็นไปในลักษณะพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน โรงเรียนอาจมีบทบาทที่อำนวยความสะดวกต่อชุมชนได้หลายประการ ขณะเดียวกันชุมชนก็สามารถให้ความช่วยเหลือในการสนับสนุนโรงเรียนในด้านต่างๆ เช่นกัน

สำเรจ สุพร (2549, น. 16) ได้ให้ความหมายว่า การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนั้น ไม่ว่าจะเป็นการนำกิจกรรมภายในโรงเรียนออกสู่สายตาของสาธารณะ หรือการนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ช่วยเหลือโรงเรียนทั้งด้านแรงงานและทุนทรัพย์แล้ว จะต้องกระทำด้วยความบริสุทธิ์ใจ มีความปรารถนาดีต่อกัน เรียบง่าย ตรงไปตรงมา มีความพึงพอใจกันทั้ง 2 ฝ่ายเพื่อความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันอย่างถาวรและยั่งยืน

กนกวรรณ สาระโป (2556, น. 40) ได้ให้ความหมายว่า วิธีการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน จะต้องมีการประชาสัมพันธ์กับชุมชนอย่างทั่วถึง การเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชน การบริการชุมชน การจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน และสิ่งที่สำคัญที่สุดคือ มีการศึกษาโครงสร้างวัฒนธรรม ประเพณี เจตคติ ความเชื่อของชุมชนอย่างละเอียด

วิภา คนหาญ (2556, น.36) ได้ให้ความหมายว่า การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนนั้น ไม่ว่าจะเป็นการนำกิจกรรมภายในโรงเรียนออกสู่สายตาสาธารณะหรือการนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มีการช่วยเหลือโรงเรียนทั้งด้านแรงงาน ทุนทรัพย์ จะต้องทำความบริสุทธิ์ใจ มีความปรารถนาดีต่อกัน เรียบง่าย ตรงไปตรงมา มีความพึงพอใจทั้งสองฝ่ายเพื่อความกลมเกลียวเป็นอันหนึ่งอันเดียวเพื่อประโยชน์ร่วมกันอย่างถาวรและยั่งยืน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547, น. 255) กล่าวว่า การสร้างงานสัมพันธ์โรงเรียนกับชุมชน ไว้ดังนี้

- 1) ดำเนินงานด้วยความบริสุทธิ์ใจ และตรงไปตรงมา
- 2) การติดต่อกับชุมชนต้องมุ่งให้เกิดเจตคติที่ดี
- 3) มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ตลอดระยะเวลาทั้งภายในและ ภายนอกโรงเรียน
- 4) สร้างความเข้าใจอันดีให้เกิดทั่วไป ไม่เฉพาะกลุ่ม
- 5) รับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของประชาชนในชุมชน
- 6) ใช้วิธีการดำเนินงานง่ายๆ และเป็นกันเองกับประชาชน
- 7) ใช้วิธีการดำเนินการหลากหลายที่เหมาะสมกับสภาพของชุมชน

- 8) ให้เกียรติและยกย่องชุมชนที่ให้ความร่วมมืออย่างเท่าเทียมกัน
- 9) ปรับปรุงการประชาสัมพันธ์ให้มีประสิทธิภาพ
- 10) ใช้หลักการมีมนุษยสัมพันธ์ โดยการให้ประชาชนได้มีบทบาทและมีส่วนร่วม

เสน่ห์ เหลือพันธ์ (2551, น. 17) ได้ให้ความหมายว่า โรงเรียนเป็นสถาบันการศึกษาที่มีความใกล้ชิดกับชุมชนมากที่สุด โรงเรียนเป็นแหล่งให้ความรู้และประสบการณ์ที่มีความใกล้ชิดกับชุมชน ในการศึกษาหาความรู้นั้นนอกจากโรงเรียนได้มีการเรียนการสอนแล้ว ผู้เรียนยังศึกษาหาความรู้ได้จากแหล่งอื่นๆ อีกมากมาย เช่น วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชน ขนบธรรมเนียม ประเพณี ความเชื่อ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งสิ่งดังกล่าวเหล่านี้มีความหลากหลายในชุมชน โรงเรียนจำเป็นต้องสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนเพื่อให้ชุมชนได้เข้ามามีบทบาทในการจัดการเรียนการสอนร่วมกัน สนับสนุนกิจกรรมพัฒนาโรงเรียนโดยการจัดตั้งในรูปแบบของสมาคมผู้ปกครองและครู สมาคมศิษย์เก่า คณะกรรมการ สถานศึกษามูลนิธิและชมรมต่าง ๆ เป็นต้น

จิรพันธ์ หนูผาสุก (2558, น.18) ได้ให้ความหมายว่า การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนนั้น ต้องยึดหลักการสำคัญ คือ ต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของโรงเรียน และการให้บริการต่างๆ แก่ชุมชนด้วยความบริสุทธิ์ใจและตั้งใจ เป็นการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและครอบคลุมงานทุกด้าน ต้องศึกษาและเรียนรู้วิถีชีวิตตลอดจนความเปลี่ยนแปลงให้เข้ากับสภาวะแวดล้อมในชุมชน ยึดหลัก มนุษยสัมพันธ์ตลอดจนดำเนินการทุกด้านอย่างมีประสิทธิภาพ

จากหลักการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนข้างต้น สรุปได้ว่าการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนนั้น ครูและบุคลากรในโรงเรียนจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับชุมชนอย่างลึกซึ้ง มีความจริงใจ สร้างสรรค์ มีไมตรีที่ดีต่อชุมชน โดยการดำเนินการนั้นจะต้องตอบสนองปัญหาและความต้องการของชุมชน เป็นการดำเนินการจะต้องทำอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นการประชาสัมพันธ์กับชุมชนอย่างทั่วถึง การเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชน การบริการชุมชน มีการนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ช่วยเหลือโรงเรียนทั้งด้านแรงงาน ทุนทรัพย์ เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพื่อประโยชน์ร่วมกันอย่างถาวรและยั่งยืน

2.5 ขอบข่ายและแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้มีนักวิชาการหลายท่านได้เสนอขอบข่ายและแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ดังนี้

รัตนา กาญจนพันธ์ (2546, น.134-136) ได้ให้ความหมายว่า แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ 6 ด้าน ดังนี้ คือ

- 1) งานให้บริการชุมชน
- 2) งานรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน
- 3) งานสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น
- 4) งานเกี่ยวกับคณะกรรมการสถานศึกษา
- 5) งานจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิฯ
- 6) งานประชาสัมพันธ์

งานให้บริการชุมชน หมายถึง งานบริการที่โรงเรียนสามารถดำเนินการให้กับชุมชนได้ เช่น งานด้านวิชาการ การให้คำแนะนำ งานให้คำปรึกษา การส่งเสริมด้านอาชีพ การบริการด้านสถานที่ วัสดุและครุภัณฑ์

งานรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน หมายถึง การที่โรงเรียนรับความช่วยเหลือจากชุมชน ทั้งด้านวิทยากร แรงงาน วัสดุ อุปกรณ์ งบประมาณ สถานที่ หรือคำแนะนำ โดยเมื่อโรงเรียนได้รับการช่วยเหลือสิ่งต่างๆ เหล่านี้แล้วก็จะยกย่อง ให้เกียรติออกเกียรติบัตร หรือรายงานหน่วยงานให้ทราบเพื่อตอบแทนระเบียบทางราชการต่อไป

งานเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ หมายถึง การดำเนินการหรือกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดี เช่น งานประจำปี งานวันปีใหม่ ฟ วันสงกรานต์ ลอยกระทง การทัศนศึกษาชุมชน การพัฒนาชุมชน เป็นต้น

งานคณะกรรมการสถานศึกษา หมายถึง งานที่โรงเรียนต้องดำเนินงานตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ ในการแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งได้มาจากการสรรหาเสนอแต่งตั้ง ส่งเสริมบทบาทหน้าที่ในการจัดประชุม ดูแลให้ปฏิบัติตามระเบียบดังกล่าว

งานจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคมหรือมูลนิธิฯ เพื่อเป็นการหาแนวทางและความร่วมมือจากชุมชน โดยสนับสนุนให้องค์จัดตั้งกลุ่ม องค์กร สมาคมฯ รวมทั้งให้กลุ่มเหล่านี้ได้มีโอกาสจัดกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือโรงเรียน หรือหาแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนให้มีความพร้อมในด้านต่างๆ มากขึ้น

งานประชาสัมพันธ์ คือ งานที่ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญเพราะเป็นการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของโรงเรียนให้ชุมชนได้ทราบ และมีความภูมิใจในผลงานร่วมกัน ซึ่งจะสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ซึ่งจะทำให้โรงเรียนทำกิจกรรมด้วยความสะดวกยิ่งขึ้น โดยจัดให้มีการประชุมผู้ปกครอง จัดทำวารสาร สิ่งพิมพ์ บ้ายประกาศ ฯ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547, น. 51-66) สรุปแนวทางในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สามารถดำเนินการได้ทั้งหมด 5 วิธี คือ

- 1) การประชาสัมพันธ์โรงเรียน
- 2) การให้บริการชุมชน
- 3) การเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน
- 4) การได้รับความช่วยเหลือสนับสนุน ร่วมมือในการพัฒนาชุมชน
- 5) การสร้างเสริมความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น

กิตติยากร มังคะรัตน์ (2550, น. 29) กล่าวว่า โรงเรียนสามารถสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน ได้ดังนี้

- 1) สนับสนุนและหาแนวทางให้ผู้ปกครองมาเข้าร่วมเป็นสมาชิกของสมาคมครูและผู้ปกครอง
- 2) พยายามประชาสัมพันธ์กิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นเสมอ
- 3) รับฟังทัศนคติ ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน
- 4) มีความเข้าใจในความต้องการของชุมชน
- 5) พัฒนาคณาจารย์ในโรงเรียนอยู่เสมอ
- 6) มีความตื่นตัวที่จะพัฒนาโรงเรียนและชุมชน
- 7) พยายามใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับโรงเรียนและชุมชน
- 8) ศึกษาความเปลี่ยนแปลงของสังคม ชุมชนและสิ่งแวดล้อม

จิรนนท์ หนูผาสุก (2558, น.18-23) ได้ให้ความหมายถึง ขอบข่ายงานสัมพันธ์ชุมชน ว่าเป็นการปฏิบัติงานตามขอบข่ายงานสัมพันธ์ชุมชนของโรงเรียนครอบคลุมงาน 4 ด้าน ดังนี้

- 1) งานกรรมการสถานศึกษา
- 2) งานสานสัมพันธ์
- 3) งานเยี่ยมบ้านนักเรียน
- 4) งานทุนทรัพย์เพื่อการพัฒนาการศึกษา

งานเกี่ยวกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ งานที่จะต้องดำเนินการตั้งแต่การสรรหา การเสนอแต่งตั้ง การเสริมความรู้ด้านบทบาทหน้าที่ การจัดประชุมและดูแลให้ปฏิบัติตามระเบียบเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ โดยการพัฒนาตามที่รัฐต้องการซึ่งเกี่ยวกับ

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีแนวปฏิบัติดังนี้ 1) วางแผนเกี่ยวกับการสรรหาบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการสถานศึกษาดำเนินการ 2) ติดต่อบุคคลที่จะแต่งตั้งให้เป็นกรรมการสถานศึกษา 3)ชี้แจงบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาแก่บุคคลที่จะได้รับการแต่งตั้ง 4) เสนอรายชื่อบุคคลที่คัดเลือกเพื่อการแต่งตั้งเป็นกรรมการสถานศึกษาต่อหน่วยงานต้นสังกัด คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 5) จัดให้มีการประชุม คณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อให้มีบทบาทในการพัฒนาโรงเรียน และจัดให้มีสมุดบันทึกการประชุม และเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวกับกรรมการสถานศึกษา

งานสานสัมพันธ์ หมายถึง การดำเนินงานหรือกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา ที่เอื้ออำนวยให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน โดยการมีส่วนร่วมในการจัดงานวันสำคัญต่างๆ เช่น การจัดกิจกรรมกีฬา การเข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา วัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่น การให้บริการด้านวิชาการ การเป็นวิทยากรฝึกอบรม และการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น

งานเยี่ยมบ้านนักเรียน หมายถึง วิธีการศึกษา รวบรวมข้อมูล ที่ช่วยให้ครูได้ทราบถึงชีวิตความเป็นอยู่และสภาพแวดล้อมทางบ้านของนักเรียน โดยการพบปะสนทนากับผู้ปกครองนักเรียน เป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น เจตคติซึ่งกันและกัน ตลอดจนเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบ้านกับโรงเรียน ทำให้ครูได้ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนอย่างชัดเจน เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริม ป้องกัน และแก้ไขปัญหาของนักเรียนได้อย่างถูกต้องยิ่งขึ้น

งานทุนทรัพย์เพื่อการพัฒนาการศึกษา คือ การรับความช่วยเหลือจากชุมชน ทุกอย่างทั้งทางด้านวิทยากร แรงงาน วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ สถานที่ หรือคำแนะนำซึ่งการดำเนินการดังกล่าวโรงเรียนได้วางแผนหรือโครงการขอรับความช่วยเหลือล่วงหน้าและเมื่อได้รับการสนับสนุนจะจัดกิจกรรมยกย่องให้เกียรติ ออกใบอนุโมทนา หรือรายงานผู้บังคับบัญชาชั้นสูงเพื่อออกเกียรติบัตรตอบแทนตามระเบียบทางราชการต่อไป

วาสนา ชูแสง (2557, น. 24-39) ได้ให้ความหมายว่า การปฏิบัติงานตาม ขอบข่ายงานการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนครอบคลุม 6 งาน คือ

- 1) งานให้บริการชุมชน
- 2) งานรับความช่วยเหลือและสนับสนุนจากชุมชน
- 3) งานเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน และหน่วยงานอื่น ๆ
- 4) งานเกี่ยวกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 5) งานจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ

6) งานประชาสัมพันธ์

งานให้บริการแก่ชุมชน หมายถึง การให้บริการในด้านต่างๆ กับชุมชน ซึ่งอาจเป็นด้านอาคารสถานที่ การให้ความรู้ทางวิชาการ การส่งเสริมคุณธรรม วัสดุ อุปกรณ์ หรือ เทคโนโลยี โดยอยู่บนพื้นฐานความสามารถและขีดจำกัดของโรงเรียน เพื่อให้ชุมชนมีความเจริญก้าวหน้าทั้งการศึกษาและวิถีชีวิต โรงเรียนต้องเลือกใช้เทคนิคและวิธีการที่ถูกต้อง เหมาะสมกับความต้องการของชุมชน เนื่องจากคนในชุมชนมีความรู้และประสบการณ์ที่แตกต่างกัน

งานรับความช่วยเหลือและสนับสนุนจากชุมชน คือ การให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่างๆ ซึ่งการช่วยเหลือจากชุมชน อาจเป็นทุนทรัพย์ แรงงาน อุปกรณ์ หรือแนวคิด โดยผ่านการการประชาสัมพันธ์ โรงเรียนควรรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะต่างๆ จากชุมชน เพื่อนำไปปรับปรุง ดำเนินการให้เกิดประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน

งานเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน และหน่วยงานอื่นๆ คือการวางแผนการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนที่กำหนดเป็นระยะ ผู้ที่เป็นสื่อกลาง คือ บุคลากรในโรงเรียน โรงเรียนควรมีการกำหนดบุคลากรในการประสานงาน โดยให้บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนผ่านการจัดกิจกรรม เช่น การเยี่ยมบ้านนักเรียน การจัดกิจกรรมส่งเสริมวิชาการสำหรับนักเรียน การแข่งขันกีฬาประจำปี การจัดกิจกรรมวันสำคัญต่างๆ เช่น วันปีใหม่ วันสงกรานต์ เพื่อเป็นการเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

งานเกี่ยวกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ งานที่ทางโรงเรียนต้องดำเนินงานตามระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวกับคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยต้องดำเนินการตั้งแต่ การวางแผนปฏิบัติงาน เพื่อสรรหาคณะกรรมการโรงเรียน พิจารณาคัดเลือก จัดอบรม ส่งเสริมความรู้ตามบทบาทและหน้าที่ ให้คำแนะนำกรรมการเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน เป็นที่ปรึกษาแก่คณะกรรมการ จัดการประชุมคณะกรรมการ สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ในการปฏิบัติงาน ให้ความช่วยเหลือ ส่งเสริมให้คณะกรรมการปฏิบัติงานตรงตามระเบียบและประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการโรงเรียน เป็นต้น

งานจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ คือ การดำเนินงานในการแสวงหาแนวทางและความร่วมมือจากชุมชนในการจัดการศึกษาและพัฒนาโรงเรียน โดยโรงเรียนเปิดโอกาสในการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ ภายใต้ระเบียบกฎหมายต่างๆ โดยให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบ ประชุมหาแนวทาง กำหนดชื่อ นโยบาย และวัตถุประสงค์อย่างชัดเจน ซึ่งบุคลากรในโรงเรียนควรเข้าร่วมเป็นสมาชิก เพื่อประสานงานและอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการจัดกิจกรรม

งานประชาสัมพันธ์ คือการเผยแพร่ข่าวสารการดำเนินงานของโรงเรียนให้ชุมชนทราบ เพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และให้ชุมชนเข้าใจในความสำคัญของการศึกษา ซึ่งจะช่วยให้งานโรงเรียนปฏิบัติงานได้อย่างราบรื่น โดยโรงเรียนควรมีการวางแผนในการปฏิบัติงาน และดำเนินงานอย่างต่อเนื่องตลอดเวลาในการจัดกิจกรรม เช่น การจัดประชุมผู้ปกครองก่อนเปิดภาคเรียน จัดทำเอกสารเพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ทำป้ายประกาศ พบปะเยี่ยมเยียน รับฟังความคิดเห็นจากชุมชน เผยแพร่ข่าวสารทางสื่อมวลชน ประกาศเสียงตามสายให้ชุมชนทราบ และมีการมอบหมายครูเพื่อรับผิดชอบงานประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนอย่างเป็นทางการ

วิภา คนหาญ (2556, น.39) ได้สรุปขอบข่ายงานความสัมพันธ์กับชุมชนไว้ 6 ด้าน ดังนี้

- 1) งานสถานศึกษาให้ความช่วยเหลือหรือบริการชุมชน
- 2) งานสถานศึกษาขอความร่วมมือจากชุมชน
- 3) งานการเชิญผู้ปกครองและประชาชนในชุมชนมาประชุม
- 4) งานการออกเยี่ยมผู้ปกครองและผู้เรียนตามบ้าน
- 5) งานการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนและหน่วยงานอื่น
- 6) งานประชาสัมพันธ์สถานศึกษา

โดยมีการบริหารและพัฒนาความสัมพันธ์กับชุมชน ดังนี้

งานสถานศึกษาให้ความช่วยเหลือหรือบริการชุมชน เป็นการให้บริการด้านต่างๆ แก่ชุมชนตามความสามารถที่โรงเรียนดำเนินการได้ เช่น การให้ความรู้ทางวิชาการ การให้คำแนะนำ หรือปรึกษากิจกรรมชุมชน การบริการด้านสถานที่หรือวัสดุอุปกรณ์ เข้าร่วมกิจกรรมประเพณีท้องถิ่น กิจกรรมทางศาสนา การเข้าร่วมพัฒนาท้องถิ่น กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ โรงเรียนในฐานะเป็นสถาบันผู้นำชุมชน เป็นศูนย์รวมของชุมชน การเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน ย่อมเป็นการเสริมสร้างความเข้าใจอันดีกับชุมชน เพื่อผลประโยชน์ของโรงเรียนและชุมชน

งานสถานศึกษาขอความร่วมมือจากชุมชน คือการรับความช่วยเหลือจากชุมชน เป็นการเปิดโอกาสเชิญชวน หรือหาทางให้บุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน การได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน การเข้ามามีส่วนร่วมช่วยเหลือโรงเรียน ทั้งด้านทุนทรัพย์ แรงงาน วัสดุอุปกรณ์ และแนวคิด รวมทั้งการดำเนินกิจการต่างๆ การแสดงความคิดเห็นด้านการบริหารที่เกี่ยวข้องกับวิธีการ การปรับปรุงการดำเนินงานของโรงเรียน จะส่งผลต่อการพัฒนาโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้น และเกิดประโยชน์สูงสุดกับโรงเรียน

งานการเชิญผู้ปกครองและประชาชนในชุมชนมาประชุม เป็นการเปิดโอกาสเชิญชวน หรือหาทางให้บุคคลในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน เพื่อนำบุคลากรและทรัพยากรในชุมชนมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาการศึกษาในโรงเรียน

งานการออกเยี่ยมผู้ปกครอง และผู้เรียนตามบ้าน คือการออกเยี่ยมผู้ปกครองและนักเรียนตามบ้าน เป็นการออกพบปะเยี่ยมเยียนผู้ปกครองหรือนักเรียนที่ป่วยไข้ หรือประสานงานด้านพฤติกรรมด้านการศึกษาและสังคม เป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้ปกครอง นักเรียน กับโรงเรียน รวมถึงการเยี่ยมเพื่องานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในการพัฒนาการเรียนการสอนและพฤติกรรมทางสังคม เป็นการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างผู้ปกครองนักเรียน กับโรงเรียน และส่งผลดีต่อการเรียนการสอนในโรงเรียนอีกด้วย

งานการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนและหน่วยงานอื่น คือการที่โรงเรียนจะต้องมีการประชุม วางแผน การดำเนินการ โดยการให้ครูมีส่วนร่วมในการติดต่อ กำหนดบุคลากรในการประสานงาน ดำเนินการกิจกรรมเข้าร่วมกับชุมชนทั้งด้านศาสนา ให้ความช่วยเหลือแก่ชุมชนและหน่วยงานอื่น ตามโอกาสที่สมควร และจะต้องมีการประเมินความสัมพันธ์กับชุมชนเป็นระยะตามที่กำหนดไว้ในโครงการเพื่อเป็นการพัฒนาความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน

งานประชาสัมพันธ์สถานศึกษา เป็นการสร้างความสัมพันธ์โดยการให้ข้อมูลทางการศึกษาแก่ชุมชนผ่านสื่อต่างๆ เพื่อการส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนและชุมชน เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจและสนับสนุน ร่วมมือซึ่งกันและกัน ก่อให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนาแก้ไขปัญหาการศึกษา เพื่อสร้างคุณภาพการศึกษาของชุมชน

จากลักษณะข้อบ่งชี้และแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สรุปได้ว่า ข้อบ่งชี้และแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน แบ่งงานออกเป็น 6 ด้าน คือ

- 1) งานให้บริการชุมชน
- 2) งานรับความช่วยเหลือจากชุมชน
- 3) งานสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น
- 4) งานคณะกรรมการสถานศึกษา
- 5) งานสนับสนุนการจัดตั้งองค์กร ชุมชน สมาคมฯ ในชุมชน
- 6) งานประชาสัมพันธ์สถานศึกษา

โดยมีข้อบ่งชี้งานดังนี้

1) งานให้บริการชุมชน เป็นการให้บริการด้านต่างๆแก่ชุมชนตามความสามารถที่โรงเรียนดำเนินการได้ เช่น การให้บริการด้านอาคารสถานที่ การให้ความรู้ทางวิชาการ การส่งเสริมคุณธรรม วัสดุ อุปกรณ์ หรือ เทคโนโลยี โดยอยู่บนพื้นฐานความสามารถและขีดจำกัดของโรงเรียน เพื่อให้ชุมชนมีความเจริญก้าวหน้าทั้งการศึกษาและวิถีชีวิต โรงเรียนต้องเลือกใช้เทคนิคและวิธีการที่ถูกต้อง

2) งานรับความช่วยเหลือจากชุมชน คือ การให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่างๆ ซึ่งการช่วยเหลือจากชุมชน อาจเป็นทุนทรัพย์ แรงงาน อุปกรณ์ หรือ แนวคิด โดยผ่านการการประชาสัมพันธ์ โรงเรียนควรรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะต่างๆ จากชุมชน เพื่อนำไปปรับปรุง ดำเนินการให้เกิดประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน

3) งานสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น คือ การดำเนินการหรือกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดี เช่น งานประจำปี งานวันปีใหม่ วันสงกรานต์ ลอยกระทง การทัศนศึกษาชุมชน การพัฒนาชุมชน การประชุมผู้ปกครอง เป็นต้น โดยมีการวางแผน การประเมินผลการดำเนินงานตามแผนที่กำหนดเป็นระยะ ผู้ที่เป็นสื่อกลาง คือ บุคลากรในโรงเรียน โรงเรียนควรมีการกำหนดบุคลากรในการประสานงาน โดยให้บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนผ่านการจัดกิจกรรม

4) งานคณะกรรมการสถานศึกษา เป็นการสร้างความสัมพันธ์โดยการให้ข้อมูลทางการศึกษาแก่ชุมชนผ่านสื่อต่างๆ เพื่อการส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนและชุมชน เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจและสนับสนุน ร่วมมือซึ่งกันและกัน ก่อให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนาแก้ไขปัญหาการศึกษา เพื่อสร้างคุณภาพการศึกษาของชุมชน โดยที่ทางโรงเรียนต้องดำเนินงานตามระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวกับคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยต้องดำเนินการตั้งแต่ วางแผนปฏิบัติงาน เพื่อสรรหาคณะกรรมการโรงเรียน พิจารณาคัดเลือก จัดอบรม ส่งเสริมความรู้ตามบทบาทและหน้าที่ ให้คำแนะนำกรรมการเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน เป็นที่ปรึกษาด้านระเบียบแก่คณะกรรมการ

5) งานสนับสนุนการจัดตั้งองค์กร ชมรม สมาคมฯ ในชุมชน คือ การดำเนินงานในการแสวงหาแนวทางและความร่วมมือจากชุมชนในการจัดการศึกษา และพัฒนาโรงเรียน โดยโรงเรียนเปิดโอกาสในการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ ภายใต้ระเบียบกฎหมายต่างๆ

6) งานประชาสัมพันธ์สถานศึกษา งานประชาสัมพันธ์ คือการเผยแพร่ข่าวสาร การดำเนินงานของโรงเรียนให้ชุมชนทราบ เพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และให้ชุมชนเข้าใจในความสำคัญของการศึกษา ซึ่งจะช่วยให้โรงเรียนปฏิบัติงานได้อย่างราบรื่น

เช่น การจัดประชุมผู้ปกครองก่อนเปิดภาคเรียน จัดทำเอกสารเพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ทำป้ายประกาศ เยี่ยมเยียน รับฟังความคิดเห็นจากผู้ปกครอง แลชุมชน เผยแพร่ข่าวสารทางสื่อมวลชน ประกาศเสียงตามสายให้ชุมชนทราบ และมีการมอบหมายครูเพื่อรับผิดชอบงานประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนอย่างเป็นทางการ

3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.1 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้มีนักวิชาการหลายท่านให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนี้

ธวัชชัย ศุภดิษฐ์ (2556, น.7) ได้สรุปความหมายว่าของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่าความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถ หรือผลสำเร็จของผู้เรียนที่ได้จากการเรียนการสอน โดยวัดผลความสำเร็จหรือระดับความรู้ได้จาก โดยการประเมินจากคะแนนสอบของผู้เรียน แต่ครั้งละครั้งว่ามีความรู้มากน้อยเพียงใดจากผลคะแนนในแต่ละวิชา และประเมินออกมาในรูปแบบเกรดเฉลี่ยสะสมของผู้เรียน

ผัสพรพรณ ถนอมพงษ์ชาติ (2562, น.10) ได้ให้ความหมายว่า นักการศึกษาชาวไทยได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเชิงความรู้ของผู้เรียนหลังผ่านการเรียนเนื้อหา โดยประเมินความรู้ด้านเนื้อหาวิชาการเป็นหลัก ขณะที่นักการศึกษาชาวต่างประเทศนิยามในเชิงความรู้ ทักษะของผู้เรียนที่ได้เรียนรู้ โดยมีขอบเขตเนื้อหาและวัตถุประสงค์อย่างชัดเจน ตลอดจนนำความรู้และทักษะที่ได้เรียนรู้มาประยุกต์ใช้ในวิถีที่ซับซ้อนยิ่งขึ้น

พระมหาอภิรักษ์ นนุทภาณี (คำหาพล) (2561, น.16) ได้ให้ความหมายว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้สิ่งต่างๆ โดยผ่านกระบวนการทดสอบหรือวิธีที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ตรงตามความมุ่งหวังที่กำหนดไว้ และทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ญาณคุณคล่องแคล่วในการนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการเรียนจนก่อให้เกิดความสำเร็จในชีวิต

พระสุริยา สุริโย (คงคาไหว) (2557, น. 42-43) ได้ให้ความหมายว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา หมายถึง ผลที่เกิดจากการเรียนรู้การเปลี่ยนแปลง และการพัฒนาชีวิตที่ครอบคลุมการดำเนินชีวิตทุกด้าน คือ กาย ศีล จิต และปัญญา โดยสามารถวัดได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังการฝึก

สุพิชญ์กฤตา พักโพธิ์เย็น (2560, น.8) ได้ให้ความหมายว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสำเร็จในการเรียนรู้ของผู้เรียนในด้านต่างๆ ทั้งด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการที่เกิดขึ้นหลังจากผ่านการจัดการเรียนการสอน การฝึกอบรมแล้ว โดยวัดผล

ความสำเร็จตามความรู้ความสามารถของผู้เรียนจากผลของคะแนนสอบของผู้เรียนในแต่ละวิชา และประเมินออกมาในรูปแบบเกรดเฉลี่ยสะสม

สันติวัฒน์ จันทรีโต (2560, น.29) ได้ให้ความหมายว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถของนักเรียนที่แสดงออกมาภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ซึ่งความสามารถเหล่านั้นครอบคลุม 3 ด้าน ได้แก่ ด้านพุทธิพิสัย ด้านทักษะพิสัย และด้านจิตพิสัย

ฮาลาไดนา (Haladyna, 2002) ได้ให้ความหมายว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางเชาว์ปัญญาทุกประเภทที่เกิดจากการเรียนรู้ในโรงเรียน ประกอบไปด้วยพฤติกรรมด้านความรู้ เช่น ความจำ ความเข้าใจ ฯลฯ และพฤติกรรมด้านทักษะ เช่น การอ่าน เป็นต้น ตลอดจนหมายถึง ความสามารถในการประยุกต์ความรู้และทักษะที่ได้จากการเรียนรู้ไปใช้ในวิธีการที่ซับซ้อนขึ้น เช่น การแสดงความสามารถในการแก้ปัญหา การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดอย่างสร้างสรรค์ เป็นต้น

เฮนนิ่ง (Henning, 1987) ได้ให้ความหมายว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลสัมฤทธิ์ที่เป็นความรู้ ความสามารถจากการเรียนที่มีการกำหนดเนื้อหาไว้ มีมีจุดประสงค์ระบุไว้ ชัดเจน

สไตน์ (Stein, 1980) ได้ให้ความหมายว่า ผลสัมฤทธิ์ คือ ความรู้หรือความสามารถของผู้เรียนแต่ละคนที่เขาได้เรียนรู้

กู๊ด (Good, 1973) ได้ให้ความหมายว่า ความหมายของผลสัมฤทธิ์ (Achievement) หมายถึง ความสำเร็จ ความสามารถ ความชำนาญในการใช้ทักษะหรือการใช้ความรู้ ความสามารถในการแก้ปัญหาได้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Academic Achievement) หมายถึง ความรู้ ความสามารถ หรือทักษะที่เกิดจากการเรียนรู้ในเรื่องราวต่างๆ ที่ได้เรียนมาแล้ว โดยสามารถวัดได้จากการทดสอบของครูหรือผู้รับผิดชอบในการสอน หรือทั้งสองอย่างรวมกัน

จากความหมายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนข้างต้น สรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ หมายถึง ผลสำเร็จของผู้เรียนที่เกิดขึ้นหลังจากกระบวนการเรียนการสอน การฝึกอบรม ทั้งในด้านความรู้ เช่น ความจำ ความเข้าใจ ฯลฯ ด้านทักษะ เช่น การอ่าน เป็นต้น ตลอดจน ความสามารถในการประยุกต์ความรู้และทักษะที่ได้จากการเรียนรู้ไปใช้ในวิธีการที่ซับซ้อนขึ้น เช่น ความสามารถในการแก้ปัญหา การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งสามารถวัดผลออกมาได้ อย่างชัดเจนโดยผ่านกระบวนการทดสอบ

3.2 องค์ประกอบที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้มีนักวิชาการหลายท่านอธิบายองค์ประกอบที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนี้

สันติวัฒน์ จันทโร (2560, น.31) สรุปว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมี 2 ด้านใหญ่ คือ ด้านพันธุกรรม ซึ่งเป็นลักษณะทางชีววิทยาที่ถ่ายทอดจากบรรพบุรุษสู่ลูกหลาน และด้านสภาพแวดล้อม ได้แก่ การขัดเกลาทางสังคม การคบเพื่อน ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว และการปรับตัว เป็นต้น

พระมหาอภิรักษ์ นนุภาณี (คำหาพล) (2561, น.21) ได้ให้ความหมายว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับสติปัญญา ความรู้เพียงแต่อย่างเดียว แต่ต้องอาศัยองค์ประกอบจากภายนอกจากการแสดงความรัก ความสัมพันธ์อันดีงามจากบุคคลรอบข้างอีกด้วย

กักเนอ (Gagne, 1970) อธิบายถึง องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่ามี 2 ประการ คือ องค์ประกอบด้านพันธุกรรม และองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1) องค์ประกอบด้านพันธุกรรม เป็นองค์ประกอบที่สำคัญ คือ สติปัญญาและความถนัดเป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางว่า สติปัญญาของมนุษย์ได้รับการถ่ายทอดทางพันธุกรรม และมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ส่วนความถนัดที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ได้แก่ ความถนัดทางภาษา ความถนัดเชิงมิติ ความถนัดทางตัวเลข เป็นต้น

2) องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม ส่งอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจและสังคมของนักเรียน ด้านบุคลิกภาพของครู และด้านอิทธิพลต่อคุณภาพการศึกษา องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมนี้บุคคลได้มาจากการเรียนรู้ทางสังคม

บลูม (Bloom, 1976) ได้ศึกษาตัวแปรที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่ามีตัวแปร 3 ประการที่เกี่ยวข้อง คือ

1) พฤติกรรมด้านความรู้และความคิด (Cognitive Entry Behaviors) หมายถึง ความรู้ ความคิด ทักษะ ความสามารถ ความถนัด และการดำรงชีวิตพื้นฐานชีวิตของผู้เรียนที่มีมาก่อน

2) คุณลักษณะทางจิตใจ (Affective Entry Characteristics) หมายถึง แรงจูงใจทำให้ผู้เรียนเกิดอาการอยากเรียนรู้ ค้นพบสิ่งใหม่ ได้แก่ มีความสนใจในการเรียน เจตคติ ต่อเนื้อหาที่เรียนและสถาบัน การยอมรับความสามารถของตนเอง เป็นต้น

3) คุณภาพทางการเรียนการสอน (Quality of Instruction) หมายถึง การเรียนการสอนหรือประสิทธิผลที่ผู้เรียนจะได้รับ ส่งผลให้ประสบความสำเร็จในการเรียน ได้แก่ การได้รับคำแนะนำ การปฏิบัติและเสริมแรงของผู้สอนที่มีต่อผู้เรียน เป็นต้น

ซิมมอน และ อเล็กซานเดอร์ (Simmons & Alexander, 1975) ได้ให้ความหมาย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ว่าเป็นส่วนหนึ่งเกี่ยวกับโรงเรียน เกี่ยวกับกลุ่มปัจจัยของอิทธิพลภายนอกอื่นๆ เช่น สภาพชุมชน ปัจจัยทางด้านปัญญา คุณลักษณะของนักเรียน ภูมิหลังทาง เศรษฐกิจและสังคมของนักเรียน และตัวแปรอื่นๆ

เฮตัน (Heaton, 1990) อธิบายองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนรู้มี 6 ประการ ดังนี้

1) องค์ประกอบทางร่างกาย (Physical Factor) คือ การเจริญเติบโตของ ร่างกาย สุขภาพ และบุคลิกภาพ

2) องค์ประกอบด้านความรัก (Love Factor) คือ รูปแบบความสัมพันธ์ใน ครอบครัว ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดากับบุตร และความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว

3) องค์ประกอบทางวัฒนธรรมและการถ่ายทอดทางสังคม (Cultural and Socialization Factor) คือ ขนบธรรมเนียม ประเพณี ความเป็นอยู่ของครอบครัว สภาพแวดล้อม การอบรมเลี้ยงดู ฐานะทางเศรษฐกิจ เป็นต้น

จากองค์ประกอบที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนข้างต้น สรุปได้ว่า องค์ประกอบที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์การเรียน มี 2 ประการคือ 1) ตัวผู้เรียน ได้แก่ ความรู้ ความสามารถ ทักษะ เชาว์ปัญญา ความถนัด ความสนใจ แรงจูงใจ เจตคติ ความสัมพันธ์ในครอบครัว 2) สภาพแวดล้อม ได้แก่ สภาพสังคม เศรษฐกิจ อิทธิพลทางการศึกษา บุคลิกภาพของครู การจัดการศึกษา ฐานะทางสังคม เป็นต้น

3.3 การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้มีนักวิชาการหลายท่านกล่าวถึงการ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนี้

บราวน์ (Brown, 1987) ได้ให้ความหมายว่า การวัดผลสัมฤทธิ์ว่า เป็นการวัดผล ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อตรวจสอบว่าผู้เรียน มีความรู้ ทักษะในเนื้อหาวิชาที่สอนไปแล้วมาน้อยเพียงใด

เนื้อหาในแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ (Achievement test) จะต้องจำกัดเฉพาะเนื้อหาที่เรียนไปแล้วเท่านั้น ซึ่งแตกต่างจากแบบทดสอบสมรรถภาพทางภาษา (Proficiency test) ที่เนื้อหาในแบบทดสอบไม่จำกัดตามหลักสูตร

บลูม (Bloom, 1976) ได้แบ่งการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา แบ่งเป็น 6 ระดับ ดังนี้

- 1) ความจำ คือ สามารถจำเรื่องต่างๆ ได้ เช่น คำจำกัดความ สูตรต่างๆ
- 2) ความเข้าใจ คือ สามารถแปลความ สรุปความ ขยายความได้
- 3) การนำไปใช้ คือ สามารถนำความรู้ หลักการ ทฤษฎี ไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆ
- 4) การวิเคราะห์ คือ ความสามารถในการแยกแยะข้อมูลและปัญหาต่างๆ ออกเป็นส่วนย่อย
- 5) การสังเคราะห์ คือ สามารถนำองค์ประกอบ หรือส่วนต่างๆ มารวมเป็นหมวดหมู่เดียวกัน
- 6) การประเมินค่า คือ สามารถพิจารณา ตัดสินจากข้อมูล คุณค่าของหลักการโดยใช้มาตรการที่ผู้อื่นกำหนดหรือตนเองกำหนดขึ้น

พระมหากษัตริย์ นนทบุรี (คำหาพล) (2561, น.22) ได้ให้ความหมายว่า การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นการวัดความรู้ ว่าผู้เรียนได้รับความรู้ในการเรียนมากน้อยเพียงใด และเป็นการวัดความสามารถในการรับรู้ทั้งในอดีตและปัจจุบันของผู้เรียนหลังจากได้รับการเรียนการสอน

จากการอธิบายถึงการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สรุปได้ว่า การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ คือการตรวจสอบว่าผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายทางการเรียนหรือไม่ มีความรู้ ทักษะ ความสามารถมากน้อยเพียงใด สามารถเปรียบเทียบความสามารถโดยการนำผลการทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียนมาเปรียบเทียบกัน

3.4 ประโยชน์ของการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้มีนักวิชาการหลายท่านกล่าวถึงประโยชน์ของการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนี้

สันติวัฒน์ จันทรโศก (2560, น.34) ได้ให้ความหมายว่า การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีประโยชน์หลายฝ่าย ได้แก่ ครู ซึ่งสามารถนำผลการวัดผลสัมฤทธิ์ไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมซ่อมเสริมที่มีประสิทธิภาพให้แก่ผู้เรียน ผู้เรียนได้

ทราบถึงการพัฒนาการเรียนการสอนของตนเอง และเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารในการวางแผนพัฒนาผู้เรียนต่อไป

สุจิต เพียรชอบ and สายใจ อินทร์พรรย์ (2538) ได้สรุปประโยชน์ของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไว้ดังนี้

1) ช่วยให้ครูได้ทราบถึงสภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน
2) เป็นเครื่องกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจในการเรียนมากขึ้น เพราะนักเรียนจะตื่นตัว และรับรู้ถึงความก้าวหน้าของตนเอง

3) ช่วยให้ครูสามารถแบ่งกลุ่มของผู้เรียนได้ตามความเหมาะสม เพื่อสะดวกในการจัดการเรียนรู้ และสามารถจัดการเรียนรู้แบบซ่อมเสริมให้กับผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องและเรียนได้ทันเพื่อนกลุ่มอื่น

4) เป็นการประเมินผลของครูผู้สอนว่ามีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนได้ดีมากน้อยเพียงใด และควรปรับปรุงด้านใดบ้าง

5) ช่วยในการวินิจฉัย และทำนายผลการเรียนรู้ อีกทั้งเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการตัดสินใจในการดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้หรือไม่

6) เป็นวิธีการหนึ่งของการจัดการเรียนรู้ คือ การทดสอบผู้เรียนว่ามีความรู้ความสามารถในการเรียนรู้

7) ช่วยให้ครูสามารถให้คะแนนผู้เรียนได้ถูกต้อง

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2544) ได้สรุปประโยชน์ของการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ ดังนี้

1) นำผลการประเมินไปใช้ปรับปรุงกิจกรรมการเรียนรู้ของครูต่อไป

2) นำผลการประเมินเสนอผู้ปกครอง เพื่อให้ทราบถึงความสามารถของผู้เรียน เพื่อหาวิธีการสอนเสริมให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น

3) นำผลการประเมินไปปรับปรุงสื่อการเรียนรู้เพื่อให้สอดคล้องและเหมาะสมกับความสนใจและความสามารถของผู้เรียน

4) ผู้บริหารสามารถใช้ผลการประเมินเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถของผู้เรียน

5) นำผลการประเมินไปใช้ในการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนรู้

ศิริเดช สุชีวะ (2546) ได้สรุปประโยชน์ของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่าสามารถนำไปใช้ในด้านต่างๆ ดังนี้

- 1) ทำให้ผู้เรียนและผู้เกี่ยวข้องได้ทราบความก้าวหน้าของผู้เรียน
- 2) ผู้เรียนและผู้เกี่ยวข้องได้ข้อมูลสำหรับปรับปรุง แก้ไข ส่งเสริมและพัฒนาการเรียนของผู้เรียนให้ประสบความสำเร็จสูงสุดตามศักยภาพของแต่ละบุคคล
- 3) ผู้เรียนและผู้เกี่ยวข้องได้ข้อมูลในการวางแผนการเรียน กำหนดแนวทางการศึกษาและเลือกศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพตามความถนัด
- 4) ใช้เป็นข้อมูลสำหรับผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการออกเอกสาร หลักฐานการศึกษา และรับรองผลการศึกษา

จากประโยชน์ของการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนข้างต้น สรุปได้ว่า ประโยชน์ของการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีประโยชน์ต่อบุคคลหลายฝ่าย ดังนี้

1. มีประโยชน์ต่อครู ดังนี้

- 1) ครูได้ทราบถึงสภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน
- 2) ช่วยให้ผู้ครูสามารถแบ่งกลุ่มของผู้เรียนได้ตามความเหมาะสม
- 3) เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการตัดสินใจในการดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้
- 4) ครูสามารถนำผลการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของครู และนำไปใช้ปรับปรุงกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ เพื่อให้เหมาะสม และตรงกับความสามารถของผู้เรียน
- 5) เป็นแนวทางในการทำวิจัย เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

2. มีประโยชน์ต่อผู้เรียน ดังนี้

- 1) ทำให้ผู้เรียนรับรู้และเข้าใจสภาพการเรียนรู้ของตนเอง
- 2) เป็นเครื่องกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจในการเรียนมากขึ้น
- 3) เป็นแนวทางในการปรับปรุง แก้ไข ส่งเสริมและพัฒนาการเรียนของผู้เรียนให้ประสบความสำเร็จ

3. ประโยชน์ต่อผู้ปกครอง คือ เพื่อให้ทราบถึงความสามารถของผู้เรียน เพื่อหาวิธีการสอนเสริมให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น

4. ประโยชน์ต่อผู้บริหาร คือ สามารถใช้ผลการประเมินเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถของผู้เรียน

4. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครู

4.1 ความหมายการจัดการเรียนรู้ของครู

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

ทิสนา แคมมณี (2547) ได้อธิบายความหมายของการจัดการเรียนรู้ คือ

1) การเรียนรู้เป็นเรื่องส่วนบุคคล ทำแทนกันไม่ได้ ครูที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จะต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยตนเอง

2) การเรียนรู้เป็นกระบวนการทางสติปัญญา ต้องใช้ความคิด การสร้างความเข้าใจสิ่งต่างๆ ครูจึงควรกระตุ้นให้ผู้เรียน ใช้กระบวนการคิดเพื่อสร้างความเข้าใจ

3) การเรียนรู้เป็นกระบวนการทางสังคม เพราะเรื่องเดียวกัน อาจคิดได้หลายแง่มุม ทำให้เกิดการเพิ่มเติมความรู้ การขยายความ การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ดังนั้น ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคลอื่น หรือแหล่งข้อมูลอื่นๆ

4) การเรียนรู้เป็นกิจกรรมที่สนุกสนาน เพราะเป็นการหลุดพ้นจากความไม่รู้ไปสู่ความใฝ่รู้ จึงเป็นเรื่องน่าสนุก ครูจึงควรมีความคิดสร้างสรรค์ กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้ หรือคับข้องใจบ้าง เพื่อให้ผู้เรียนค้นหาคำตอบ หลุดพ้นจากความคับข้องใจ และเกิดความสุขจากการได้เรียนรู้ และหาคำตอบด้วยตนเอง

5) การเรียนรู้เป็นงานต่อเนื่องตลอดชีวิต การเรียนรู้เป็นสิ่งไม่สิ้นสุด ครูจึงควรสร้างกิจกรรมเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างไม่รู้จบ

6) การเรียนรู้เป็นการเปลี่ยนแปลง เพราะได้ความรู้มากขึ้น มีการนำความรู้ไปใช้ในการเปลี่ยนแปลงต่างๆ นำไปสู่การพัฒนาที่ดีขึ้น ครูควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนพัฒนาตนเอง

จากความหมายดังกล่าวครูจึงต้องคำนึงถึงประเด็นต่างๆ เหล่านี้ เพื่อการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน ดังนี้

- (1) ความแตกต่างระหว่างบุคคล
- (2) เน้นความต้องการของผู้เรียนเป็นหลัก
- (3) การพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียน
- (4) การจัดกิจกรรมที่น่าสนใจเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการเรียนรู้
- (5) ความเมตตากรุณาต่อผู้เรียน
- (6) ความท้าทายที่ส่งผลต่อผู้เรียน
- (7) การตระหนักถึงเวลาที่เหมาะสมที่ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้

(8) การสร้างบรรยากาศ หรือ สถานการณ์ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยการปฏิบัติจริง

(9) สนับสนุนและส่งเสริมการเรียนรู้

(10) จุดมุ่งหมายของการสอน

(11) เข้าใจผู้เรียน

(12) ภูมิหลังผู้เรียน

(13) ไม่ยึดติดกับวิธีการใดวิธีการหนึ่งเท่านั้น

(14) เป็นการสอนที่เป็นพลวัต (Dynamic) คือมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ทั้งกิจกรรม บรรยากาศ รูปแบบเนื้อหา เทคนิคและวิธีการ

(15) เป็นการสอนที่ไม่ไกลตัวผู้เรียนมากเกินไป

(16) วางแผนการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ

อดิศักดิ์ ศุภณสินเชษม (2554) ได้ให้ความหมายว่า การจัดการเรียนการสอน คือ กระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน เพื่อถ่ายทอดความรู้ ความคิด แนวทางปฏิบัติ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีประสบการณ์ เจตคติ และพฤติกรรมตามเป้าหมายที่กำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการอาศัยกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่มีความเหมาะสมกับผู้เรียน

รังสีจันทร์ สุวรรณสทิศกร (2555, น.7) ได้ให้ความหมายว่า การจัดการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ประสบการณ์ เจตคติและพฤติกรรม ตามที่เป้าหมายกำหนดไว้ โดยอาศัยกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบต่างๆ ที่มีความเหมาะสมกับผู้เรียน

บุญเลี้ยง ทุมทอง (2556) ได้ให้ความหมายว่า รูปแบบการเรียนการสอน หมายถึง แบบแผนเชิงปฏิบัติการเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่จัดทำขึ้นอย่างมีระบบและมีจุดมุ่งหมายเฉพาะโดยผ่านขั้นตอนการดำเนินงาน การออกแบบและการพัฒนาอย่างเป็นระบบ โดยใช้หลักปรัชญา หลักการ แนวทาง ทฤษฎี หรือความเชื่อพื้นฐาน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ต่างๆ ที่เชื่อมโยงกัน และแสดงให้เห็นถึงแนวทางในการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมาย

ประทวน คล้ายศรี (2560, น.20) ได้ให้ความหมายว่า การจัดการเรียนการสอน หมายถึง ลักษณะการจัดการสอนที่ครอบคลุมองค์ประกอบสำคัญ ซึ่งจัดไว้อย่างเป็นแบบแผน หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เชื่อถือได้ โดยจัดเป็นลำดับตามขั้นตอนกระบวนการสอน สามารถใช้ใน

การสอนได้จริง ทำให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้ ทั้งนี้ต้องได้รับการพิสูจน์ และทดสอบตามกระบวนการที่เป็นที่ยอมรับ

ไซมอน และ อเล็กซานเดอร์ (Simmons & Alexander, 1975) ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอนว่าเป็นแบบแผน (Pattern) ที่วางไว้อย่างเป็นกระบวนการ โดยมีการกำหนดองค์ประกอบที่ใช้ในการอธิบาย การดำเนินการสอนในรูปแบบการปฏิบัติ และมีความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่างๆ ซึ่งจัดไว้ตามหลักการ แนวคิด ทฤษฎี หรือความเชื่อต่างๆ เพื่อให้เกิดผลแก่ผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายของการสอนนั้น องค์ประกอบของการสอนจะต้องมีรายละเอียดของสถานการณ์ การจัดสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ อธิบายว่าผู้สอนและผู้เรียนจะต้องมีปฏิสัมพันธ์กันอย่างไรเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ ซึ่งรายละเอียดดังกล่าวจะช่วยในการวางแผนหลักสูตร หน่วยการเรียนรู้ บทเรียน และการออกแบบสื่อการเรียนการสอน

จอยซ์, เวล และ คาลฮอน (Joyce, Weil & Calhoun, 2004) ให้ความหมายของรูปแบบการสอนว่า เป็นแผน (Plan) หรือ แบบ (Pattern) ที่สามารถใช้ในการเรียนการสอนในห้องเรียน เพื่อการสอนเป็นกลุ่มย่อย หรือใช้สำหรับจัดเตรียมสื่อการเรียนการสอน หรือหลักสูตรรายวิชา ซึ่งรูปแบบการเรียนการสอนนั้น สามารถใช้เป็นแนวทางในการออกแบบการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ได้ รูปแบบการสอนที่ดีจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้ แนวคิด ทักษะต่างๆ ค่านิยม วิธีการคิด และวิธีการแสดงออกซึ่งความคิดของตนเอง ในความเป็นจริงแล้วผลลัพธ์ระยะยาวที่สำคัญที่สุดของการสอน คือ ความสามารถในการเรียนของผู้เรียนเพิ่มขึ้น ทำให้เรียนรู้ได้ง่ายและมีประสิทธิภาพ เพราะความรู้และทักษะที่ได้จากการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถควบคุมกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนได้

จากความหมายของการจัดการเรียนรู้ข้างต้น สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้ คือ การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน โดยผ่านกระบวนการที่มีแบบแผน หลักการ แนวคิด โดยจัดทำขึ้นอย่างเป็นระบบ มีจุดมุ่งหมาย สามารถใช้ได้จริง ซึ่งทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ โดยการสอนนั้นทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีสติปัญญา ความคิด ทักษะ ค่านิยม แนวคิด วิธีการแสดงออกตามความคิดของตนเอง

4.2 องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ของคุณ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้ององค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ได้มีนักวิชาการหลายท่านได้อธิบาย ดังนี้

วิทยา พัฒนเมธาดา (2560) กล่าวถึงองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ว่ามี 2 ประการ คือ ผู้สอน และผู้เรียน โดยให้ความหมายไว้ดังนี้

1. ผู้สอนจะต้องศึกษาจากข้อมูลที่หลากหลาย เพื่อนำมาช่วยเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้ของตน และการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 3 อย่างดังต่อไปนี้

1.1) ผู้เรียน

1.2) บรรยากาศทางจิตวิทยาที่เอื้อต่อการเรียนรู้

1.3) บรรยากาศทางจิตวิทยาในชั้นเรียน

2. ผู้เรียน สิ่งที่คุณครูผู้สอนจะต้องคำนึงถึงเป็นอันดับแรกคือตัวตนของผู้เรียนกับความสามารถในการคิด ความถนัด ความสนใจ พัฒนาการทางกาย อารมณ์และจิตใจ ความต้องการพื้นฐาน โดยทั้งหมดเรียกรวมกันว่า ศักยภาพผู้เรียน

สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน (2557) ได้ให้ความหมายว่า ผู้สอนจำเป็นจะต้องศึกษาจากข้อมูลที่หลากหลายเพื่อนำมาช่วยเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้ของตนเองและการเรียนรู้ของผู้เรียน การจัดการเรียนรู้ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 3 อย่างคือ

1) ผู้เรียน

2) บรรยากาศทางจิตวิทยาที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้

3) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน

องค์ประกอบทั้ง 3 ประการของการจัดการเรียนรู้จะช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จ ดังนี้

1) ผู้เรียน คือ ศักยภาพของผู้เรียนเป็นสิ่งที่ผู้สอนจะต้องคำนึงถึงคือความสามารถทางความคิด ความถนัด ความสนใจ พัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ ความต้องการพื้นฐาน ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้สอนจะต้องให้ความสำคัญและละเลยไม่ได้

2) บรรยากาศทางจิตวิทยาที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ ผู้สอนเป็นส่วนที่สำคัญที่จะกำหนดบรรยากาศในชั้นเรียนให้เป็นไปตามรูปแบบที่ต้องการ บรรยากาศความเป็นประชาธิปไตย ความสงบ ความร่วมมือ ความสนุกสนาน สิ่งเหล่านี้ จะเกิดขึ้นได้โดยผู้สอนเป็นผู้กำหนด แต่บรรยากาศในชั้นเรียนยังมีองค์ประกอบอื่นๆ ที่นอกเหนือไปจากตัวผู้สอน

3) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน จะเป็นเครื่องมือที่ชี้ว่าสถานการณ์ว่าผู้เรียนจะประสบความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการเรียนรู้ ผู้สอนควรจะต้องคิดถึงผู้เรียนในฐานะบุคคลหนึ่ง ผู้เรียนมีสิทธิที่จะได้รับความต้องการพื้นฐาน และผู้สอนจะต้องหาวิธีที่จะตอบสนองต่อความต้องการพื้นฐานของผู้เรียนให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อประสบความสำเร็จในการเรียนรู้

อัครา เอบสุสิริ (2556, น.106) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า การจัดการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายต้องคำนึงองค์ประกอบ 4 อย่าง ได้แก่

1) ลักษณะของผู้เรียน ประกอบด้วย ลักษณะทางกายภาพ จิตใจ สติปัญญา จริยธรรมค่านิยม แรงจูงใจ พฤติกรรมส่วนตัว พฤติกรรมต่อกลุ่ม ความต้องการพิเศษ เพศ และ วัฒนธรรม

2) ลักษณะของผู้สอน ประกอบด้วย เจตคติต่อการเรียนรู้ เจตคติต่อผู้เรียน เจตคติต่อตนเอง และความเข้าใจในงานที่เกี่ยวข้อง

3) รูปแบบการสอน คือ การนำทฤษฎีการเรียนรู้มาปฏิบัติ วิธีสอนและ ต้นแบบ วิธีสอนเฉพาะรายบุคคล แผนการสอน เทคนิคการสอน วินัยของผู้เรียน

4) เนื้อหาวิชา ประกอบด้วยโครงสร้าง แนวคิดพื้นฐาน ลำดับของเนื้อหา การเลือกเนื้อหาในการสอน ระดับความสำคัญของเนื้อหา ฯลฯ

สจัด อุทรานันท์ (2525) ได้ให้ความหมายว่า องค์ประกอบของการสอนมี 4 ประการ คือ

1) ครู คือ ผู้ที่มีความสำคัญอันจะทำให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ บุคลิกและความสามารถของครูจะส่งผลถึงตัวผู้เรียน ครูจะต้องปรับปรุงเทคนิคและวิธีการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหา วัตถุประสงค์ในการสอน และตัวผู้เรียน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียน ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้

2) ผู้เรียน ความสำเร็จในการศึกษาของผู้เรียนเป็นเป้าหมายสำคัญของการจัดการเรียนการสอน ดังนั้นผู้สอนจะต้องทำหน้าที่ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้พร้อมทั้ง แนะนำให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ได้กำหนดไว้ โดยผ่านการมีส่วนร่วมใน กิจกรรมที่จัดขึ้น

3) หลักสูตร คือ สื่อกลางในการนำผู้เรียนไปสู่จุดหมายที่คาดหวัง และเป็นองค์ประกอบสำคัญที่โรงเรียนจัดให้ผู้เรียนเพื่อให้บรรลุจุดหมายที่ต้องการ ผู้สอนจะต้อง จัดเนื้อหาให้มีความสัมพันธ์กัน น่าสนใจ เหมาะสมวัย และระดับของผู้เรียน

4) สิ่งแวดล้อมทางการเรียน เป็นองค์ประกอบที่ช่วยในการจัดการเรียน การสอนน่าสนใจขึ้น โดยผ่านการจัดเวลาเรียน ห้องเรียน วิทยาการ แหล่งเรียนรู้ อุปกรณ์ต่างๆ

องค์ประกอบทั้ง 4 มีความสัมพันธ์กัน ไม่สามารถแยกจากกันได้ จะต้องดำเนิน ควบคู่กันไปตลอดเวลา

สุมน อมรวิวัฒน์ (2543) ได้ให้ความหมายว่า ผู้สอนจะต้องศึกษาข้อมูล ที่หลากหลายเพื่อนำมาช่วยในการจัดการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอนขึ้นอยู่กับ องค์ประกอบ 3 ประการ ดังนี้

1) ผู้เรียน สิ่งที่ต้องคำนึงคือ ธรรมชาติของผู้เรียน ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับความสามารถทางสมอง ความถนัด ความสนใจ การพัฒนาทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ ความต้องการขั้นพื้นฐาน ทั้งหมดนี้เป็นสิ่งที่ผู้สอนต้องคำนึงถึงและจะละเลยไม่ได้

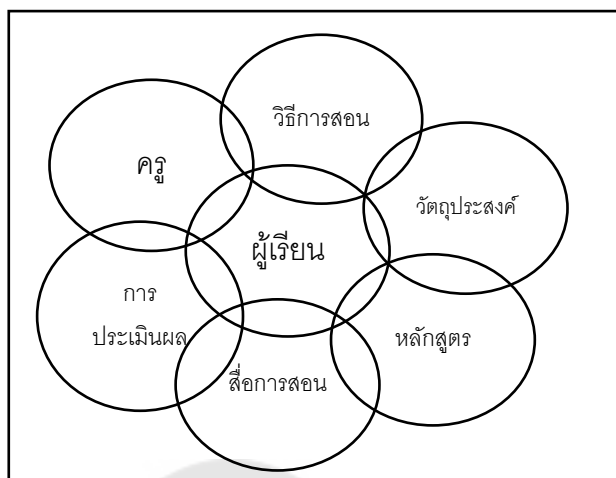
2) บรรยายภาคทางจิตวิทยา ผู้สอนเป็นผู้กำหนดบรรยายภาคในชั้นเรียนให้เป็นไปในรูปแบบที่ต้องการ อย่างไรก็ตามบรรยายภาคในชั้นเรียนยังมีองค์ประกอบอื่นๆ อีกนอกเหนือไปจากตัวผู้สอน คือ ผู้เรียน สิ่งที่จะบ่งชี้ได้ว่าบรรยายภาคทางจิตวิทยาชั้นเรียนที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้จะปรากฏออกมาในรูปแบบใด

3) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียนจะเป็นเครื่องบ่งชี้ถึงเงื่อนไขหรือสถานการณ์ว่าผู้เรียนจะประสบความสำเร็จหรือความล้มเหลวต่อการเรียนรู้ จะต้องคำนึงถึงผู้เรียนในฐานะเป็นบุคคลหนึ่ง ผู้เรียนมีสิทธิที่จะได้รับความต้องการพื้นฐาน และผู้สอนจะต้องตอบสนองต่อความต้องการพื้นฐานของผู้เรียนให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ เพื่อความสำเร็จแห่งการเรียนรู้

ลำพอง บุญช่วย (2540, น.33) กล่าวถึงองค์ประกอบของการสอนไว้ 7 ประการ และแสดงแผนภูมิไว้ ดังนี้

- 1) ครูผู้สอน
- 2) ผู้เรียน
- 3) หลักสูตร
- 4) วิธีการสอน
- 5) วัตถุประสงค์ของการสอน
- 6) สื่อการสอน
- 7) การประเมินผล

องค์ประกอบทั้งหมดจะสัมพันธ์กันดังนี้

ภาพประกอบ 2 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของการเรียนการสอน
ที่มา : ลำพอง บุญช่วย (2540, น.20)

จากองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ข้างต้น สรุปได้ว่า องค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอนมี 4 ประการ คือ

1) ผู้สอน คือ ผู้ที่มีความรู้ในเรื่องที่จะสอนเป็นอย่างดี สามารถจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้เทคนิคและวิธีการต่างๆ ที่เหมาะสมกับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายการเรียนรู้

2) ผู้เรียน คือ องค์ประกอบที่สำคัญในการจัดการเรียนการสอน ความสำเร็จในการเรียนของผู้เรียนคือสิ่งสำคัญที่ผู้สอนจะต้องคำนึงถึง ดังนั้น ผู้สอนจะต้องทราบถึงลักษณะที่สำคัญของผู้เรียน (ทางกายภาพ จิตใจ สติปัญญา จริยธรรมค่านิยม แรงจูงใจ พฤติกรรมส่วนตัว พฤติกรรมต่อกลุ่ม ความต้องการพิเศษ เพศ และวัฒนธรรม) เพื่อให้การจัดการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

3) หลักสูตร คือ เนื้อหา จุดมุ่งหมายที่ผู้สอนต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยผู้สอนจะต้องจัดสรรเนื้อหาให้สอดคล้องกับผู้เรียนอย่างเหมาะสม คำนึงถึง วัย การเรียนรู้ ความน่าสนใจ

4) สิ่งแวดล้อม คือ การจัดบรรยากาศให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ เช่น ห้องเรียน วิทยาการ สื่อการเรียนการสอน เป็นต้น รวมถึงการปฏิสัมพันธ์ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ซึ่งผู้สอนเป็นส่วนที่สำคัญที่จะกำหนดบรรยากาศในชั้นเรียนให้เป็นไปตามรูปแบบที่ต้องการ เช่น ความสนุกสนาน ประชาธิปไตย ความกระตือรือร้น ความต้องการของผู้เรียนที่ผู้สอนจะต้อง

ตอบสนองให้กับผู้เรียน สิ่งต่างๆ เหล่านี้เป็นเครื่องมือที่ชี้ว่าสถานการณ์ว่าผู้เรียนจะประสบ
ความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการเรียนรู้

4.3 กระบวนการ / ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ของครู

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้มีนักวิชาการหลายท่านได้อธิบายถึง
กระบวนการ / ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ที่ดี ดังนี้

กรมวิชาการ (2539) อธิบายถึงการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ประสบ
ความสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย มีแนวทางในการดำเนินการ ดังนี้

- 1) การจัดการเรียนการสอนต้องยึดหยุ่นตามเหตุการณ์ สภาพท้องถิ่น โดย
พัฒนาหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับท้องถิ่นตามความเหมาะสม
- 2) การจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดการเรียนการสอนให้
สอดคล้องกับความสนใจและวิถีชีวิตของผู้เรียน เปิดโอกาสให้พัฒนาตนเองตามความสามารถ
อย่างเท่าเทียม
- 3) จัดการเรียนการสอนให้มีความสัมพันธ์ เชื่อมโยง หรือบูรณาการทั้งภายใน
และภายนอกสาระการเรียนรู้ให้ได้มากที่สุด
- 4) จัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการเรียนรู้ กระบวนการคิดอย่างมี
เหตุผล สร้างสรรค์ และเป็นกระบวนการกลุ่ม
- 5) จัดการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนปฏิบัติจริงมากที่สุด เน้นให้เกิดความคิด
รวบยอดในสาระการเรียนรู้ต่างๆ
- 6) จัดให้มีการติดตามและแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง
- 7) สอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ในการจัดกิจกรรมการ
เรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ
- 8) เสริมสร้างค่านิยมที่ระบุไว้ในจุดหมาย ปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน เช่น ขยัน
ซื่อสัตย์ อดทน มีวินัย รับผิดชอบ
- 9) จัดสภาพแวดล้อม สร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และปฏิบัติจริงของ
ผู้เรียน

พัทยา การะเจตีย์ (2545, น.7) ได้ให้ความหมายว่า การจัดการเรียนรู้ที่ดีครูควร
ศึกษาลักษณะต่างๆ เพื่อนำมาวางแผนการจัดการเรียนการสอน การสอนที่ดีควรมีลักษณะดังนี้

- 1) ส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยการกระทำ

2) ส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยการทำงานกลุ่ม เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น ยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ฝึกให้ทำงานร่วมกับผู้อื่น

3) ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนเสริมสร้างความสนุก กระตุ้นความสนใจ ความกระตือรือร้นในการเรียนรู้

4) จัดการเรียนรู้ให้เนื้อหาสอดคล้องกับวิชาเรียนอื่นๆ

5) มีการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการสอน เพื่อให้เกิดความน่าสนใจและเข้าใจบทเรียนง่ายขึ้น

6) มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย เพื่อสร้างความสนใจ และสนุกสนาน

7) ส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้ความคิดอยู่เสมอ เปิดโอกาสให้ซักถาม หรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาต่างๆ เพื่อให้เกิดการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ และพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่างๆ

8) ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ส่งเสริมให้คิดและทำกิจกรรมใหม่ๆ เสริมสร้างสุนทรียภาพในการเรียน เช่น วาดภาพ แสดงละคร

9) ใช้การเชื่อมโยงระหว่างการเรียนการสอน ใช้วิธีการต่างๆ เช่น การให้รางวัล การทำโทษ การชมเชย ฯลฯ เพื่อกระตุ้นความสนใจ ตั้งใจในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ให้มากขึ้น

10) ส่งเสริมประชาธิปไตย เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ยกย่องความคิดเห็นที่รวมถึงให้นักเรียนร่วมกันวางแผนกับครู

11) มีการสร้างความสนใจก่อนการสอนอยู่เสมอ เพื่อให้การสอนประสบความสำเร็จ

12) มีการประเมินผลตลอดเวลา โดยใช้วิธีการต่างๆ เช่น การซักถาม การทำแบบทดสอบ

ดังนั้นจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ทั้ง 4 ด้าน คือ ความรู้ ความคิด ความรู้สึก และการปฏิบัติ เพื่อมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะและพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุจุดมุ่งหมาย

สุมน อมรวิวัฒน์ (2543) ได้ให้ความหมายว่า การจัดการเรียนรู้ที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีจัดเป็นการสอนที่ดี ลักษณะของการจัดการเรียนรู้ที่ดีมีลักษณะ ดังนี้

1) การจัดการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนา ทั้งด้านความรู้ ความคิด เจตคติและทักษะ

- 2) มีการเตรียมการจัดการเรียนรู้ที่ครอบคลุมได้แก่ จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระ รูปแบบการจัดการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน และการวัดประเมินผล
- 3) ผู้สอนควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์เนื้อหาและผู้เรียน โดยใช้รูปแบบที่เหมาะสม
- 4) ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง หรือมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม
- 5) สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง และหลักสูตรของโรงเรียน
- 6) คำนึงถึงผลประโยชน์ที่ผู้เรียนจะนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น สอนโดยให้ผู้เรียนได้คิด ใช้วิจารณญาณ ได้ทดลอง ค้นคว้า
- 7) เป็นการสอนที่กระตุ้นผู้เรียน สามารถดึงดูดความสนใจของผู้เรียนได้จนจบกระบวนการเรียนการสอน
- 8) มีการวัดประเมินผลทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้รูปแบบต่างๆ เช่น การทำแบบทดสอบ การซักถาม ซึ่งจะช่วยในการวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน และวัดผลสำเร็จของผู้สอน
- 9) ครูผู้สอนต้องมีความกระตือรือร้น สอนด้วยความตั้งใจและจิตวิญญาณของความเป็นครู มีความมุ่งมั่น และตั้งใจในการเรียนการสอน
- 10) มีการสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ ทั้งด้านวัตถุ และจิตใจ หมายถึง สภาพห้องเรียน อุปกรณ์ สิ่งแวดล้อม การปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ให้ความเป็นกันเอง มีเมตตา ความมีชีวิตชีวา
- 11) ผู้สอนต้องใช้วิจารณญาณและจิตวิทยาที่เหมาะสมในการจัดการเรียนรู้ เช่น การให้คำชมเชย การให้รางวัล การใช้บทลงโทษที่พอดี เพื่อเป็นการกระตุ้นผู้เรียน โดยผู้สอนจะต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
- 12) ส่งเสริมการปกครองแบบประชาธิปไตย เช่น เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น ฝึกการทำงานเป็นกลุ่ม ฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตาม ฝึกความมีวินัย เพื่อการเป็นพลเมืองดีของสังคม
- 13) เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีกระบวนการ มีลำดับขั้นตอน ไม่สับสน เรียงลำดับการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหา มีขั้นนำ ขั้นสอน และขั้นสรุปผล

จากการอธิบายถึงกระบวนการ / ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ สรุปว่า ขั้นตอน / การจัดการเรียนรู้ที่ดี คือ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เนื้อหาการเรียนรู้เหมาะสมกับผู้เรียน และสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง ทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนา ทั้งด้านความรู้

ความคิด เจตคติ และทักษะ จัดการเรียนรู้ที่ครอบคลุม ได้แก่ จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระ รูปแบบการจัดการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน และการวัดประเมินผล ซึ่งกระบวนการจัดการเรียนรู้จะต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม เช่น การแสดงความคิดเห็น การตอบคำถาม การแสดง ฯ ผู้สอนจะต้องแทรกคุณธรรม จริยธรรม แนวทางการดำเนินชีวิต เสริมสร้างบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ทั้งด้านวัตถุและจิตใจ

4.4 จุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนรู้ของครู / ความสำคัญของการจัดการเรียนรู้ของครู

การจัดการเรียนรู้มีจุดมุ่งหมายหรือมีเป้าหมาย เพื่อพัฒนานคน พัฒนางาน พัฒนางองค์กร การจัดการเรียนรู้ จะต้องมีความตั้งใจในการดำเนินการจัดการเรียนรู้ กล่าวคือ มีเป้าหมายเป็นเงื่อนไขสำคัญ อันจะนำไปสู่ความสำเร็จ

วรรณิ ลิ้มอักษร (2551, น.49) ได้อธิบายถึง การเรียนรู้มีจุดมุ่งหมายและสำคัญต่อบุคคลในด้านต่างๆ ดังนี้

- 1) มีความสำคัญต่อการมีชีวิตรอด กล่าวคือ เป็นการเรียนรู้ในการแสวงหาอาหาร การรักษา หรือหลีกเลี่ยงอันตราย การเอาตัวรอด การสร้างความสัมพันธ์อันดี การอยู่ร่วมกันสังคม เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันในเวลาที่ลำบาก
- 2) มีความสำคัญต่อการปรับตัว กล่าวคือ ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเลือกใช้วิธีการปรับตัวอย่างเหมาะสม เข้ากับสภาพแวดล้อมได้
- 3) ช่วยให้ผู้เรียนไม่ตกเป็นเครื่องมือของคนอื่น กล่าวคือ ไม่ถูกหลอกลวง
- 4) มีความสำคัญต่อการประกอบอาชีพ เพราะ แต่ละอาชีพมีวิธีการ ทักษะที่ใช้แตกต่างกัน การเรียนรู้จะช่วยให้บุคคลประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพมากขึ้น
- 5) มีความสำคัญต่อบุคลิกภาพ กล่าวคือ เป็นการส่งเสริม ปรับปรุง แก้ไขบุคลิกภาพ เช่น ความรู้ในการเลือกสรรเครื่องแต่งกายให้เหมาะสม การเลือกใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารเพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน
- 6) มีความสำคัญต่อประเทศชาติ กล่าวคือ การนำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้เพื่อพัฒนาสภาพเศรษฐกิจ สังคม หรือการศึกษาแก่ประชาชน เพื่อให้ประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

ศุภลักษณ์ ทองจีน (2558, น.8) ได้อธิบายถึงจุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนการสอน แบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ

- 1) การบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ตามวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ พันธกิจ
- 2) เกิดการพัฒนากระบวนการที่ทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลง

3) เกิดการพัฒนาความคิด พัฒนาคนให้มีความคล่องตัว มีความสามารถในการทำงาน และการดำรงชีวิต

สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน (2557, น.8) อธิบายความสำคัญของการจัดการเรียนการสอน คือการทำให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ โดยมีผลต่อผู้เรียนดังนี้

- 1) มีความรู้และเข้าใจในเนื้อหาวิชา หรือกิจกรรมการเรียนรู้
- 2) เกิดทักษะ ความชำนาญในเนื้อหาวิชาที่เรียนรู้
- 3) มีทัศนคติที่ดี
- 4) สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้
- 5) สามารถนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาต่อยอดเพิ่มเติม

จากการอธิบายจุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนรู้/ความสำคัญของการจัดการเรียนรู้ข้างต้น สรุปได้ว่า ความสำคัญของการจัดการเรียนรู้ คือการทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จตามที่ตั้งไว้ โดยมีผลดี ดังนี้

- 1) สามารถทำให้ผู้เรียนดำเนินชีวิตได้เป็นอย่างดี เช่น การอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัว ทัศนคติในการดำเนินชีวิต การแสวงหาความจริงก้าวหน้า การใช้ชีวิตประจำวัน
- 2) ก่อให้เกิดทักษะ ความชำนาญ ในเนื้อหาที่เรียน อันนำไปสู่ความสำเร็จในการประกอบอาชีพ
- 3) พัฒนาประเทศชาติ ผ่านการนำความรู้ ทักษะที่มีมาใช้เพื่อพัฒนาสภาพเศรษฐกิจ สังคม หรือการศึกษาแก่ประชาชน เพื่อให้ประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

4.5 คุณภาพการศึกษา

การศึกษาเป็นสิ่งที่พัฒนาคน คนที่ได้รับการศึกษาที่เหมาะสมจะทำให้สามารถใช้ชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ และเป็นเสมือนสิ่งที่คนทุกคนต้องแสวงหาและเพิ่มพูนตลอดเวลาเพื่อการพัฒนาตนเอง ครอบครัว สังคม หน้าที่การงาน และประเทศชาติ ดังนั้นปัจจัยที่ส่งผลให้การศึกษาามีคุณภาพ ดังนี้

สมศักดิ์ สีนุระเวชญ์ (2542, น.149-150) ได้นิยามถึง ปัจจัยที่ทำให้การศึกษามีคุณภาพ มีทั้งหมด 4 ประการ คือ

- 1) หลักสูตร หลักสูตรที่ดีจะต้องให้ความสำคัญกับผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองและกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต ในสังคมปัจจุบันที่เป็นยุคโลกาภิวัตน์ รัฐ

จะต้องพัฒนาการศึกษาให้มีความเป็นสากล หลักสูตรการศึกษาจะต้องปลูกฝังเรื่องทักษะชีวิต และทักษะขั้นพื้นฐาน

2) การจัดการเรียนรู้ จะต้องเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ผู้เรียนเป็นผู้สร้างองค์ความรู้ และสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี

3) ครูและบุคลากรทางการศึกษา แบ่งเป็น 2 ประเภทคือ

ผู้บริหารการศึกษา จะต้องมีความรู้ มีความรู้ ความสามารถในการบริหารอย่างมีคุณภาพ มีการควบคุมคุณภาพ มีการทำงานที่เป็นมาตรฐาน ทำงานเป็นทีม ให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษา

ผู้สอน จะต้องจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนได้เรียนอย่างมีความสุข มีประสบการณ์ตรง มีการจัดบรรยากาศที่ปลูกเร้า จูงใจ เสริมแรงให้ผู้เรียน มีการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม มีการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ ปรับปรุงตนเอง พัฒนาระบบการคิดและการปฏิบัติจริง

4) กระบวนการบริหารการจัดการ มุ่งเน้นการบริหารให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพ มุ่งให้เกิดความสมานฉันท์ระหว่างบุคคลกับหน่วยงาน มีการกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่น และสถานศึกษา ตลอดจนให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรพัฒนา เอกชน หน่วยงานรัฐและภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

ฐานความรู้ มสธ (2553) ได้ให้ความหมายว่า คุณภาพการศึกษา หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามปณิธานและภารกิจของการจัดการศึกษา

โสภณ เพ็ชรพวง (2561) กล่าวว่า คุณภาพการศึกษา หมายถึง การบ่งชี้คุณลักษณะที่มีความเป็นเลิศในด้านต่างๆ ทั้งด้านการบริหารและวิชาการ โดยผ่านกระบวนการผลิตที่เป็นระบบ ทั้งการนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต โดยใช้เครื่องมือการวัดที่มีประสิทธิภาพ และเป็นที่ยอมรับ

สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (2557) ได้กำหนดเกณฑ์การประเมินคุณภาพการศึกษาดังนี้

1) ด้านคุณภาพศิษย์

ตัวบ่งชี้ที่ 1 ผู้เรียนเป็นคนดี หมายถึง ใช้ชีวิตอย่างมีคุณค่า มีน้ำใจ มีจิตอาสา มีคุณธรรม มีวินัย ซื่อสัตย์ อดทน ฯลฯ ผ่านการทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์

ตัวบ่งชี้ที่ 2 ผู้เรียนมีความสามารถตามหลักสูตร คือ ผู้เรียนมีคุณลักษณะมีความรู้ ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้

ตัวบ่งชี้ที่ 3 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิด คือ ผู้เรียนจะต้องมีความสามารถในการคิดอย่างสร้างสรรค์ สามารถคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดแก้ไขปัญหา และคิดเชิงสร้างสรรค์

ตัวบ่งชี้ที่ 4 ผู้เรียนมีทักษะชีวิต คือ ผู้เรียนสามารถดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณค่า ใฝ่เรียนรู้ ร่างกายแข็งแรง อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข สามารถจัดการปัญหา

ความขัดแย้งต่างๆ ได้ ปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและสิ่งแวดล้อม

2) ด้านคุณภาพครู/อาจารย์

ตัวบ่งชี้ที่ 5 ครู / อาจารย์เป็นคนดี มีความสามารถ หมายถึง ครู / อาจารย์จะต้องปฏิบัติตามจรรยาบรรณอย่างเคร่งครัด เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาศักยภาพของตนเองอยู่เสมอ

ตัวบ่งชี้ที่ 6 ครู / อาจารย์เสริมสร้างบรรยากาศห้องเรียน / แหล่งเรียนรู้คุณภาพ คือ ครู/ อาจารย์ นำประสบการณ์การเรียนรู้มาสร้างสรรค์ห้องเรียน / แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย โดยเน้นความเหมาะสม สอดคล้องกับผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ ใฝ่เรียนรู้

ตัวบ่งชี้ที่ 7 ครู / อาจารย์มีการนำผลงานไปใช้ คือ ครู / อาจารย์มีการจัดการความรู้ เช่น สื่อการสอน สิ่งประดิษฐ์ ฯ ที่มีความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม งานวิจัย ที่นำไปใช้และนำมาปรับปรุง / พัฒนาการเรียนการสอนจนเกิดผลกับผู้เรียน

ตัวบ่งชี้ที่ 8 ครู / อาจารย์ได้รับการเพิ่มพูนประสบการณ์ในการเรียนรู้ / ประสบการณ์ คือ ครู / อาจารย์ เพิ่มพูนความรู้ พัฒนาทักษะ ความสามารถ เช่น วิธีการจัดการเรียนการสอน การวัดประเมินผล ความรู้ในวิชาที่เรียน โดยผ่านการอบรม ศึกษาดูงาน ฯ

3) ด้านการบริหารและธรรมาภิบาลของสถานศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 9 การดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษา คือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานปฏิบัติหน้าที่และมีผลการดำเนินงานตามหน้าที่ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543

ตัวบ่งชี้ที่ 10 การดำเนินงานของผู้อำนวยการ คือ ผู้อำนวยการต้องมีความผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาสถานศึกษา เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีหลักธรรมาภิบาล มีระบบตรวจสอบการทำงานตามภารกิจและมีการติดตามอย่างต่อเนื่อง

ตัวบ่งชี้ที่ 11 การบริหารความเสี่ยง คือ มีการประเมินผลการบริหารความเสี่ยงจากการประเมินสถานการณ์ วิเคราะห์ลำดับความสำคัญ จัดการ ควบคุม ติดตาม เฝ้าระวัง และแก้ไขความเสี่ยง ส่งผลให้ลดสาเหตุและโอกาสที่จะเกิด ไม่ว่าจะเป็นต่อชีวิต ทรัพย์สิน ชื่อเสียง และสังคม

4) ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน/สังคม

ตัวบ่งชี้ที่ 13 การให้ความร่วมมือที่ส่งผลต่อชุมชน / สังคม คือ สถานศึกษานับสนุนให้ครู / อาจารย์มีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน / สังคม เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในชุมชนให้ดีขึ้นกับชุมชน มีความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชน / สังคม เกิดการถ่ายโอนความรู้ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน / สังคม

ตัวบ่งชี้ที่ 14 การให้ความร่วมมือกับชุมชน / สังคมที่ส่งผลต่อสถานศึกษา คือ การที่สถานศึกษานำประสบการณ์และความรู้จากการทำกิจกรรมจากการจัดร่วมกับชุมชน / สังคมไปพัฒนาการเรียนการสอน

5) ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

ตัวบ่งชี้ที่ 15 การส่งเสริมสนับสนุนศิลปะและวัฒนธรรม คือ การที่สถานศึกษาเป็นแหล่งให้ความรู้และสนับสนุนให้นักเรียนเข้าใจ และเห็นคุณค่าของศิลปะและวัฒนธรรม โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้ที่ 16 การพัฒนาสุนทรียภาพ คือ ความรู้สึกรื่นเริง อันเกิดจากการได้เห็น ได้สัมผัสสิ่งที่มีคุณค่าทางศิลปะและวัฒนธรรมทั้งของไทยและสากล ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ปฏิบัติ พัฒนาแก่ผู้เรียน เพื่อให้เกิดการชื่นชม ชื่นชอบ สู่ทักษะทางอารมณ์ที่สุนทรีย์ อันเป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งของการพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพอย่างมีรสนิยม

6) ด้านอัตลักษณ์/เอกลักษณ์

ตัวบ่งชี้ที่ 17 อัตลักษณ์ผู้เรียน คือ ผู้เรียนมีอัตลักษณ์ที่เกิดขึ้นตาม ปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์การจัดตั้งสถานศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 18 เอกลักษณ์สถานศึกษา คือ สถานศึกษามีเอกลักษณ์ที่สะท้อนความโดดเด่น / ความชำนาญ / ความเชี่ยวชาญ ตามพันธกิจ / วัตถุประสงค์และบริบทของสถานศึกษา

7) ด้านมาตรการส่งเสริม

ตัวบ่งชี้ที่ 19 มาตรการส่งเสริม (ภายในสถานศึกษา) คือ ผู้เรียนมีความสามารถและทักษะการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง สามารถสื่อสารและสัมพันธ์เชื่อมโยงกับนานาประเทศ

ตัวบ่งชี้ที่ 20 มาตรการส่งเสริม (ภายนอกสถานศึกษา) คือ สถานศึกษามีการดำเนินงานในการช่วยเหลือชุมชน รอบสถานศึกษา เช่น การขึ้นทะเบียน บัณฑิต และ / หรือ แก้ปัญหาสังคม ที่สอดคล้องกับนโยบายภาครัฐ สภาพเศรษฐกิจ ชุมชน สังคม และจังหวัด

จากความหมายของคุณภาพการศึกษาข้างต้น สรุปได้ว่า คุณภาพการศึกษา คือ การกำหนดมาตรฐาน ลักษณะที่มีความเป็นเลิศในด้านต่างๆ ทั้งคุณภาพผู้เรียน ผู้สอน การบริหารสถานศึกษา ความสัมพันธ์กับชุมชน ศิลปะวัฒนธรรม เอกลักษณ์/อัตลักษณ์ และการส่งเสริมการศึกษา โดยผ่านกระบวนการ / ระบบ ทั้งการนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Output) โดยใช้เครื่องมือการวัดที่มีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับ

4.6 ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้

ในการจัดการเรียนรู้นั้น ผู้เรียนและครูต้องมีปฏิสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด ดังนั้นครูจะต้องใส่ใจนักเรียนในหลายๆ เรื่อง โดยเฉพาะการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ไว้ ดังนี้

เกษมา วรวรรณ ณ อยุธยา (2536) ได้ให้ความหมายว่า การจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ ไม่ได้มีเฉพาะการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนอย่างเดียว แต่รวมถึงปัจจัยอื่นๆ อีกด้วย เช่น กระบวนการเรียนการสอน การจัดการสิ่งแวดล้อม เป็นต้น ครูคือผู้มีบทบาทในการสร้างเยาวชนให้มีคุณภาพ และยังไม่มีเทคโนโลยีใดมาแทนได้

มัทนา ปันม่วง (2536) ได้ให้ความหมายว่า ประสิทธิภาพการสอน หมายถึง ความสามารถของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนในด้านต่างๆ เช่น สมรรถนะ ร่างกาย อารมณ์ สังคม และทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2540, น.19) ได้ให้ความหมายว่า กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ดี เป็นการกระทำให้เกิดความรู้ผู้สอนมีบทบาทสำคัญ ดังนั้นผู้สอนจึงควรมีหลักการ ความรู้ และทักษะอันจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งประกอบไปด้วย ความหมาย องค์ประกอบ ลักษณะ หลักการสอน การเรียนรู้

กำพล ธนะนิมิต (2550, น.3) ได้ให้ความหมายว่า ประสิทธิภาพการสอน หมายถึง การสอนที่รวบรวมปัจจัยต่างๆ เพื่อที่จะสามารถทำให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายตามที่วางไว้

พระปิตีพร วิชชากร (ชันธนนท์) (2561, น.10) ได้ให้ความหมายว่า ประสิทธิภาพการสอน หมายถึง ความสามารถของผู้สอนในการปฏิบัติการสอนต้องผสมผสานปัจจัยต่างๆ ในการสอน การสร้างปฏิสัมพันธ์ รวมถึงลักษณะพฤติกรรมที่ส่งผลให้ ผู้เรียนสามารถบรรลุวัตถุประสงค์การสอนตามที่กำหนดไว้

กู๊ด (Good, 1973) ได้ให้ความหมายว่า ประสิทธิภาพการสอน คือ การใช้แผนการสอน หรือ วิธีการสอนที่ทำให้ผู้เรียนสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้

จากความหมายของประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ข้างต้น สรุปได้ว่า ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ หมายถึง ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูที่สามารถทำให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ที่ตั้งไว้ โดยการจัดการเรียนรู้นี้สามารถพัฒนาผู้เรียนในด้านต่างๆ เช่น สมรรถนะ ร่างกาย อารมณ์ สังคม

5. ความสัมพันธ์ระหว่างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่ส่งผลต่อสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการจัดการเรียนรู้ของครู

5.1 ความสัมพันธ์ระหว่างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่ส่งผลต่อสัมฤทธิ์ทางการเรียน

จากการศึกษางานวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนี้

ดันลัป และ อัลวา (Dunlap & Alva, 1999) ได้ศึกษาบริบทความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนจากมุมมองของครูผู้สอน ผลการศึกษาพบว่า ครูในโรงเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนโดยที่เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมร่วมกับโรงเรียน ส่งผลดีโดยตรงกับทิศทางในการจัดการเรียนการสอน เพราะสามารถลดกำแพงระหว่างผู้สอนและผู้ปกครองลงได้ ผู้วิจัยยังเสนอแนะว่า โรงเรียนทุกโรงเรียนควรบูรณาการบริบทสังคม (Community Context) ให้เข้ากับหลักสูตรพื้นฐาน เพื่อเตรียมความพร้อมของผู้เรียนให้เป็นพลเมืองที่ดีของสังคมนั้นๆ สืบไป

เอ็ม. เจ. วิกทิง และ เจ. หลิว (M. J. Wighting & J.Liu, 2009) ได้ทำการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับมัธยม ผลการวิจัยพบความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำระหว่างโรงเรียนและชุมชน โดยเป็นความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้น

จากการจัดตั้งสมาคมศิษย์เก่าให้สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม และเป็นผู้ให้การศึกษานิสิตนักศึกษาที่ต้นตอเพื่อเพิ่มพูนความรู้ และให้ประสบการณ์ตรงกับนักเรียนในโรงเรียน ผลการวิจัยพบความเกี่ยวเนื่องของความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนและโรงเรียนในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับปานกลาง

อับราฮัม (Abraham, 2012) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนระดับมัธยมศึกษา ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมชุมชนในการดำเนินการของโรงเรียน ถือเป็นหัวใจหลักที่จะทำให้โรงเรียนดำรงอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยโรงเรียนที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับชุมชนมาก ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนสูงไปด้วย

เอ็น. เอ็น. วาสวา (N. N. Waswa, 2017) ได้ศึกษาวิจัยผลของการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในโรงเรียนแปรผันตรงกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยผู้วิจัยเสนอแนะว่าผู้บริหารสถานศึกษา ควรสนับสนุนการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนอย่างเต็มกำลัง

จากการศึกษางานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่า การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน การเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมร่วมกับโรงเรียน ส่งผลดีโดยตรงกับทิศทางการจัดการเรียนการสอน เพราะสามารถลดกำแพงระหว่างผู้สอนและผู้ปกครองได้ และการมีส่วนร่วมชุมชนในการดำเนินการของโรงเรียน จะทำให้โรงเรียนดำรงอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.2 ความสัมพันธ์ระหว่างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครู

จากการศึกษางานวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครู ดังนี้

บาควาอิ (Bakwai, 2013) ศึกษาความสัมพันธ์ของชุมชนและโรงเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาในรัฐซามารา ผลการวิจัยพบว่าความสัมพันธ์ชุมชนโรงเรียนมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน โดยผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า โรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนโดยรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของชุมชนทั้งด้านการจัดการศึกษาของโรงเรียน ได้แก่ เสนอแนะการออกแบบหลักสูตรโดยภาพรวมและด้านการดำเนินงานอื่นๆของโรงเรียน ส่งผลให้ชุมชนรู้สึกมีบทบาทในการออกแบบการศึกษาและช่วยให้ผลิตผู้เรียนที่มีคุณภาพตรงตามความต้องการสู่ชุมชนได้

พาวไมรี (Palmieri, 2017) ได้ทำการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนเพื่อเป็นโอกาสในการคิดทบทวนการสอน ผลการวิจัยพบว่า การมุ่งเน้นความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนมีผลประโยชน์ในสองด้านหลัก ได้แก่ : 1. การจัดการเรียนการสอนโดย

ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ส่งผลให้เนื้อหาและวิธีการเรียนการสอนของโรงเรียนมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว และโดดเด่น เนื่องจากมีการบูรณาการให้เข้ากับวัฒนธรรม และความต้องการของชุมชนในพื้นที่นั้น ๆ 2. การมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ ผู้เรียนจะเรียนรู้ได้ดีที่สุดจะต้องเกิดจากการแสดงความคิดเห็น การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญในชุมชน และได้ทดลองปฏิบัติในหัวข้อและวิธีการที่แตกต่างตามบริบททางสังคมในปัจจุบัน

เบนิกันส์ ซี. นวันโกว และ แสตลีย์ ยู. นอรอม (Benignus C. Nwankwo and Stanley U. Nnorom, 2020) ผลการวิจัยพบว่า ทั้งผู้ปกครองและครูไม่ควรปล่อยให้การบริหารสถานศึกษาอยู่ในมือของผู้บริหารสถานศึกษาเพียงฝ่ายเดียว การมีส่วนร่วมของชุมชนมีความสำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาโรงเรียนเป็นอย่างยิ่ง ผู้บริหารสถานศึกษาควรเชื้อให้สมาคมนักเรียนเก่า ผู้ปกครอง หรือภาคส่วนต่าง ๆ ในชุมชนสามารถเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการเสนอแนะความคิดเห็น และระบุความต้องการของชุมชน

จากการศึกษางานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่าความสัมพันธ์ชุมชนโรงเรียนมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนที่มีการจัดการเรียนการสอนโดยรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของชุมชนทั้งด้านการจัดการศึกษาของโรงเรียนสามารถช่วยให้ผลิตผู้เรียนที่มีคุณภาพตรงตามความต้องการสู่ชุมชนได้ ฉะนั้นการมีส่วนร่วมของชุมชนมีความสำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาโรงเรียนเป็นอย่างยิ่ง

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6.1 งานวิจัยในประเทศ

จิรนนท์ หนูผาสุก (2558, น.65-67) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพการดำเนินงานสัมพันธ์ชุมชนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานสัมพันธ์ชุมชนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก โดยเรียงลำดับค่าตามค่าเฉลี่ย คือ ด้านทุนทรัพย์เพื่อการพัฒนาการศึกษา ด้านงานเยี่ยมบ้านนักเรียน ด้านงานสัมพันธ์ และด้านงานกรรมการสถานศึกษา

สุทธิ ดิกุลัน (2553, น.116-126) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลการวิจัยพบว่า 1) การวางแผนสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยมีการสำรวจชุมชนโดยการสอบถามข้อมูลจากผู้ปกครองและผู้นำในชุมชน 2) การให้บริการชุมชน โดยการให้บริการด้านอาคาร สถานที่และวัสดุ

ครูภัณฑิ์ สนับสนุนให้ชุมชนใช้สถานที่จัดกิจกรรม 3) การรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน ซึ่งได้รับการสนับสนุนในด้านทุนทรัพย์ วัสดุอุปกรณ์ และการบริการ โดยเสนอการขอความช่วยเหลือจากองค์กรต่างๆ ในชุมชน ผ่านการจัดทำโครงการ 4) การเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ ให้การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์และนำนักเรียนไปเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน 5) การดำเนินการเกี่ยวกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยคณะกรรมการฯ ให้คำปรึกษาในการจัดกิจกรรมต่างๆ รวมถึงการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และแผนพัฒนาประจำปี 6) การจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม หรือ มูลนิธิ ซึ่งส่วนใหญ่ไม่มีการจัดตั้ง แต่โรงเรียนสนับสนุนการจัดกิจกรรมจากวัด และองค์การบริหารภาคส่วนต่างๆ 7) การประชาสัมพันธ์ด้วยการเผยแพร่ข่าวสารผ่านนักเรียนและการจัดทำจดหมายแจ้งความเคลื่อนไหว

สมนึก พงษ์สกุล (2556, น.196-200) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยและรูปแบบยุทธวิธีการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยและวิธีการบริหารงานความสัมพันธ์โรงเรียนกับชุมชน ประกอบไปด้วย 4 ปัจจัย ได้แก่ 1. การมีส่วนร่วม 2. การสร้างภาคีเครือข่าย (กลุ่ม ชมรม) 3. การประชาสัมพันธ์ 4. การบริการชุมชน

วาสนา ชูแสง (2557, น. 111-112) ได้ทำการวิจัยเรื่องการดำเนินงานการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร ในด้านงานให้บริการชุมชน ด้านความช่วยเหลือและสนับสนุนจากชุมชน ด้านเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น ด้านเกี่ยวกับกรรมการสถานศึกษา ด้านจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคมมูลนิธิ และด้านงานประชาสัมพันธ์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับดีมาก

วิภา คนหาญ (2556, น.79-81) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชนโรงเรียนบ้านเหล่าหมี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนบ้านเหล่าหมีมีการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชน แต่ขาดการวางแผนปฏิบัติงานการสร้างสัมพันธ์กับชุมชน การแต่งตั้งคณะกรรมการมอบหมายงานการปฏิบัติงานร่วมกับชุมชนในการให้และรับบริการกับชุมชน ในกิจกรรมชุมชน บุคลากรมีการปฏิบัติงานแต่ขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ มีการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันแต่ไม่ต่อเนื่อง ด้านปัญหา ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชน ความไม่พร้อมของวัสดุอุปกรณ์ที่จะให้บริการแก่ชุมชน ขาดงบประมาณในการสนับสนุนการ

ให้บริการชุมชน ขาดการประชาสัมพันธ์ และขาดการนิเทศดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และชุมชนไม่เข้าใจในการให้ความช่วยเหลือการแก้ไขปัญหาต่างๆของนักเรียนร่วมกัน

จากการศึกษางานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สรุปได้ว่า สภาพการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ 6 ด้าน ได้แก่ 1. งานสถานศึกษาให้ความช่วยเหลือหรือบริการชุมชน 2. งานสถานศึกษาขอความร่วมมือจากชุมชน 3. งานการเชิญผู้ปกครองและประชาชนในชุมชนมาประชุม 4. งานการออกเยี่ยมผู้ปกครอง และผู้เรียนตามบ้าน 5. งานการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนและหน่วยงานอื่น 6. งานประชาสัมพันธ์สถานศึกษา

6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

6.2.1 การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา

ดันลัป และ อัลวา (Dunlap and Alva, 1999) ได้ศึกษาบริบทความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนจากมุมมองของครูผู้สอน ผลการศึกษาพบว่า ครูในโรงเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนโดยที่เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมกับโรงเรียน ส่งผลดีโดยตรงกับทิศทางในการจัดการเรียนการสอน เพราะสามารถลดกำแพงระหว่างผู้สอนและผู้ปกครองลงได้ โดยเมื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ระหว่างกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนที่มีและไม่มีความสัมพันธ์กับชุมชน พบว่า นักเรียนในโรงเรียนที่ปลูกฝังความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนมีผลสัมฤทธิ์โดยรวมดีกว่าอย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ การศึกษาดังกล่าวยังเสนอแนะว่า โรงเรียนทุกโรงเรียนควรบูรณาการบริบทสังคม (Community Context) ให้เข้ากับหลักสูตรพื้นฐาน เพื่อเตรียมความพร้อมของผู้เรียนให้เป็นพลเมืองที่ดีของสังคมนั้น ๆ สืบไป

เอ็ม. เจ. วิกทิง และ เจ. หลิว (M. J. Wighting & J.Liu, 2009) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับมัธยม ผลการวิจัยพบความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำระหว่างโรงเรียนและชุมชน โดยเป็นความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นจากการจัดตั้งสมาคมศิษย์เก่าให้สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม และเป็นผู้ให้การศึกษานอกสถานศึกษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ และให้ประสบการณ์ตรงกับนักเรียนในโรงเรียน นอกจากนี้จากการสุ่มตัวแบบไม่เฉพาะเจาะจงในระดับย่อย พบว่าผลความเกี่ยวเนื่องของความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนและโรงเรียนในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับปานกลาง

อับราฮัม (Abraham, 2012) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนระดับมัธยมศึกษา ผ่านการสำรวจมุมมองของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมในเขต อะบาใต้

ประเทศไนจีเรีย จำนวน 248 คน ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมชุมชนในการดำเนินการของโรงเรียน ถือเป็นหัวใจหลักที่จะทำให้โรงเรียนดำรงอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ผลการวิจัยเชิงลึกระบุว่า โรงเรียนที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับชุมชนมาก ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนสูงไปด้วย

เอ็น. เอ็น. วาสวา (N. N. Waswa, 2017) ศึกษาผลของการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยใช้วิธีการสำรวจจากกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จากการวิเคราะห์ผลแบบสอบถามที่ได้รับจากกลุ่มตัวอย่างบุคลากรการศึกษาจำนวน 782 คน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในโรงเรียนแปรผันตรงกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน นอกจากนี้ ผู้วิจัยเสนอแนะว่าผู้บริหารสถานศึกษา ควรสนับสนุนการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนอย่างเต็มกำลัง

จากการศึกษางานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่า การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ครูส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนโดยที่เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมกับโรงเรียน ส่งผลดีโดยตรงกับทิศทางการจัดการเรียนการสอน เพราะสามารถลดกำแพงระหว่างผู้สอนและผู้ปกครองได้ และการมีส่วนร่วมชุมชนในการดำเนินการของโรงเรียน ถือเป็นหัวใจหลักที่จะทำให้โรงเรียนดำรงอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.2.2 การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครู

บาควาอิ (Bakwai, 2013) ศึกษาความสัมพันธ์ของชุมชนและโรงเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาในรัฐซามารา ผลการวิจัยพบว่าความสัมพันธ์ชุมชนโรงเรียนมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน โดยผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า โรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนโดยรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของชุมชนทั้งด้านการจัดการศึกษาของโรงเรียน ได้แก่ เสนอแนะการออกแบบหลักสูตรโดยภาพรวมและด้านการดำเนินงานอื่นๆของโรงเรียน ได้แก่ บริจาคที่ดินและสิ่งอำนวยความสะดวก โดยความสัมพันธ์ดังกล่าวส่งผลให้ผู้ปกครองและคนในชุมชนรู้สึกมีบทบาทในการออกแบบการศึกษาให้บุตรหลาน ในทางเดียวกัน ก็สามารถช่วยให้ผลิ ผู้เรียนที่มีคุณภาพตรงตามความต้องการสู่ชุมชนได้

พาวไมรี (Palmieri, 2017) ได้ทำการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนเพื่อเป็นโอกาสในการคิดทบทวนการสอน ผลการวิจัยพบว่า การมุ่งเน้นความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนมีผลประโยชน์ในสองด้านหลัก ได้แก่ : 1. การมุ่งเน้นอัตลักษณ์ทางการศึกษาของโรงเรียน คือ การจัดการเรียนการสอนโดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ส่งผลให้เนื้อหาและวิธีการเรียนการสอนของโรงเรียนมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว และโดดเด่น เนื่องจากการบูรณาการ

ให้เข้ากับวัฒนธรรม และความต้องการของชุมชนในพื้นที่นั้น ๆ 2. การมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ ผู้เรียนจะเรียนรู้ได้ดีที่สุดจะต้องเกิดจากการแสดงความคิดเห็น และการปฏิบัติ ไม่ใช่การฟังจากครู เพียงอย่างเดียว การบูรณาการโรงเรียนและชุมชนเข้าด้วยกัน จึงเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ เรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญในชุมชน และได้ทดลองปฏิบัติในหัวข้อและวิธีการที่แตกต่างตามบริบททาง สังคมในปัจจุบัน

เบนิกนัส ซี. นวันโกว และ แสตลีย์ ยู. นอรอม (Benignus C. Nwankwo & Stanley U. Nnorom, 2020) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ของชุมชนและโรงเรียนในประเทศไนจีเรีย โดยวิเคราะห์จากแผน การประกันคุณภาพการศึกษาซึ่งเป็นกระบวนการจัดการติดตามและ ประเมินผลการบริหารงานของโรงเรียนและเป็นแนวทางการปรับปรุงประสิทธิภาพของการเรียน การสอน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน โดยผลการศึกษา เสนอแนะว่า ทั้งผู้ปกครองและครูไม่ควรปล่อยให้การบริหารสถานศึกษาอยู่ในมือของผู้บริหาร สถานศึกษาเพียงฝ่ายเดียว เนื่องจากการมีส่วนร่วมของชุมชนมีความสำคัญและจำเป็นต่อ การพัฒนาโรงเรียนเป็นอย่างยิ่ง ผู้บริหารสถานศึกษาควรเชื้อให้สมาคมนักเรียนเก่า ผู้ปกครอง หรือภาคส่วนต่าง ๆ ในชุมชนสามารถเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการเสนอแนะความคิดเห็น และระบุ ความต้องการของชุมชน นอกจากนี้ โรงเรียนควรได้รับคำปรึกษา และการตรวจสอบวิธีการจัดการ เรียนการสอนจากผู้ทรงคุณวุฒิในชุมชน ที่สามารถชี้แนะให้ทั้งครูและผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์และ แผนงานของโรงเรียนควบคู่ไปกับจุดมุ่งหวังของชุมชน

จากการศึกษางานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่าความสัมพันธ์ชุมชนโรงเรียนมี บทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนที่มีการจัดการเรียน การสอนโดยรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของชุมชนทั้งด้านการจัดการศึกษาของโรงเรียน สามารถช่วยให้ผลิตผู้เรียนที่มีคุณภาพตรงตามความต้องการสู่ชุมชนได้ ทั้งนี้ผู้ปกครองและ ครูไม่ควรปล่อยให้การบริหารสถานศึกษาอยู่ในมือของผู้บริหารสถานศึกษาเพียงฝ่ายเดียว เนื่องจากการมีส่วนร่วมของชุมชนมีความสำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาโรงเรียนเป็นอย่างยิ่ง

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. วิธีการเก็บและรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 9 ปีการศึกษา 2563 จำนวน จำนวน 2,207 คน จากทั้งหมด 29 โรงเรียน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 9 ปีการศึกษา 2563 โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางเทียบกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608) จากนั้นสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดของสถานศึกษา และทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยจับฉลากเพื่อให้ได้จำนวนครบตามกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยกำหนด จำนวน 327 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9, 2563)

ตาราง 6 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ขนาดโรงเรียน	จำนวนโรงเรียน	ประชากร (ครู)
โรงเรียนขนาดเล็ก (1 – 499 คน)	11	235
โรงเรียนขนาดกลาง (500 – 1499 คน)	7	386
โรงเรียนขนาดใหญ่ (1500 – 2499 คน)	5	515
โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ (2500 คนขึ้นไป)	6	1,100
รวม	29	2,236
กลุ่มตัวอย่าง		327

ที่มา แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 9, 2563)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลงานวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถาม โดยผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยอาศัยแนวคิดจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบ
ตรวจรายการ (Check list) ถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป เช่น เพศ อายุ ตำแหน่ง และประสบการณ์
การทำงานในสถานศึกษาปัจจุบัน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
ที่ แบ่งเป็น 6 ด้าน ๆ ได้แก่ 1. งานสถานศึกษาให้ความช่วยเหลือหรือบริการชุมชน
2. งานสถานศึกษาขอความร่วมมือจากชุมชน 3. งานการเชิญผู้ปกครองและประชาชนในชุมชน
มาประชุม 4. งานการออกเยี่ยมผู้ปกครอง และผู้เรียนตามบ้าน 5. งานการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับ
ชุมชนและหน่วยงานอื่น 6. งานประชาสัมพันธ์สถานศึกษา ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบ
มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) คือ ระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และ
น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนและการจัดการเรียน
การสอนของครู

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและการจัดการเรียนรู้ของครู

2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษา เช่น แนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ มาสร้างแบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการจัดการเรียนการสอนของครู โดยให้ครอบคลุมเนื้อหาที่เกี่ยวข้องในแต่ละด้าน

3. นำแบบสอบถามเสนอคณะกรรมการควบคุมปริญญาบัตรเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ครอบคลุมขอบเขต กำหนดนิยามศัพท์ที่ศึกษา ตรวจสอบสำนวนภาษาที่ใช้ในการทบทวนแบบสอบถาม

4. นำแบบสอบถามที่ปฏิบัติตามคำแนะนำของที่ปรึกษาปริญญาบัตร ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงด้านเนื้อหา (Content Validity) แบบสอบถาม และหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม และจุดมุ่งหมายของการสอบถาม (Index of Item objective congruence: IOC)

ค่าดัชนี IOC ที่ได้เป็นค่าเฉลี่ยที่ได้จากความคิดเห็นของกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ โดยค่าดัชนี IOC มี 3 ระดับ ได้แก่ คะแนน 1 หมายถึง สอดคล้อง คะแนน หมายถึง ไม่แน่ใจ และคะแนน -1 หมายถึง ไม่สอดคล้อง ถ้าดัชนี IOC มีค่าเท่ากับ 1 แสดงว่าผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นสอดคล้อง ค่าดัชนี IOC มีค่าเท่ากับ -1 แสดงว่าผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าไม่มีความสอดคล้อง ค่าดัชนี IOC มีค่าเท่ากับ 0 แสดงว่าผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นไม่แน่ใจ โดยการกำหนดค่าของความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.60 – 1.00 เป็นเกณฑ์ที่ยอมรับได้

5. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขจนมีความสมบูรณ์และมีความเหมาะสมไปทดลอง (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่เป็นกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำไปหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach, 1990, pp. 202-204) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ .95 โดยได้ค่าความเชื่อมั่นของการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เท่ากับ .95 ค่าความเชื่อมั่นของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เท่ากับ .99 และค่าความเชื่อมั่นของการจัดการเรียนรู้ของครู เท่ากับ .96

4. การเก็บและรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ติดต่อขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในการออกหนังสือถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ที่ จะทำการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามและการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. เตรียมการตอบแบบสอบถามและอำนวยความสะดวกให้กับครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม ในการให้ข้อมูลและการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ผู้วิจัยนำข้อมูลจากระบบแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลสถิติ

5. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล มีรายละเอียดดังนี้

1. การจัดกระทำข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการจัดกระทำข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 นำข้อมูลจากระบบแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามแล้วนำมาลงรหัส (Coding) ทั้ง 4 ตอน ให้คะแนน โดยเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

5	หมายถึง	ระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	ระดับมาก
3	หมายถึง	ระดับปานกลาง
2	หมายถึง	ระดับน้อย
1	หมายถึง	ระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนที่ 2 บันทึกข้อมูลในแฟ้มข้อมูลคอมพิวเตอร์เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และการหาค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผลการตอบแบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและการจัดการเรียนรู้ของครู

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ ข้อมูลโดยใช้สถิติวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นรายด้านและรายข้อ โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาดและคณะ, 2553, น. 102)

4.50 – 5.00 หมายถึง มีการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ของครูมากที่สุด

3.50 – 4.49 หมายถึง มีการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ของครูมาก

2.50 – 3.49 หมายถึง มีการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ของครูปานกลาง

1.50 – 2.49 หมายถึง มีการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ของครูน้อย

1.00 – 1.49 หมายถึง มีการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ของครูน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์บริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนซึ่งเป็นตัวแปรเกณฑ์เพื่อพิจารณาความสามารถในการทำนายตัวแปรพยากรณ์ คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา และการจัดการเรียนรู้ของครูโดยใช้สถิติวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณแบบตัวแปรตามพหุนาม (Multivariate Multiple Regression: MMR)

6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

1.1 หาดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence)

1.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Conbach. 1990: 204)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 การแจกแจงความถี่ (Frequency)

2.2 ค่าร้อยละ (Percentage)

2.3 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)

2.4 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

3.1 สถิติวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

3.2 สถิติวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณแบบตัวแปรตามพหุนาม (Multivariate Multiple Regression : MMR)

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การวิจัยเรื่อง การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการจัดการเรียนรู้ของครู ในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม ในครั้งนี้ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งการนำเสนอออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม ปีการศึกษา 2563 ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ระยะเวลาในการทำงาน โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานของการวิจัย ดังนี้

2.1 ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม โดยรวม รายด้าน และรายข้อ โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2.2 วิเคราะห์ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากทัศนคติ ความคิดของครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม โดยรวมรายด้าน และรายข้อ โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2.3 ผลการวิเคราะห์ระดับการจัดการเรียนรู้จากทัศนคติ ความคิดของครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม โดยรวมรายด้าน และรายข้อ โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2.4 วิเคราะห์ระดับการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการจัดการเรียนรู้ของครู ในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม โดยรวมรายด้าน และรายข้อ โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2.5 ผลการวิเคราะห์การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาใน

จังหวัดนครปฐม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Simple Correlation Coefficient) ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

2.6 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบตัวแปรตามพหุนามระหว่างการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการจัดการเรียนรู้ของครู ในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม โดยการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณแบบตัวแปรตามพหุนาม (Multivariate Multiple Regression: MMR) และการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณแบบตัวแปรเอกนาม (Univariate Multiple Regression: MR)

2.7 ผลการวิเคราะห์การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนที่พยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการจัดการเรียนรู้ของในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐมโดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบวิธีการคัดเลือกเข้า (Multiple Regression Analysis - Enter Method)

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อความเข้าใจที่ตรงกันในการแปลความหมาย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

n	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)
SD	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
Λ	แทน	ค่าวิลค์แลมดา (Wilks's Lambda)
b	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
β	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน
a	แทน	ค่าคงที่
R	แทน	ค่าที่แสดงระดับของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์กับตัวแปรเกณฑ์
R^2	แทน	ค่าที่แสดงอิทธิพลของตัวแปรพยากรณ์ที่มีต่อตัวแปรเกณฑ์
SE_b	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย

SE_{est}	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์
t	แทน	ค่าสถิติการแจกแจงแบบที
$\hat{Y}$	แทน	คะแนนของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการจัดการเรียนรู้ของครูที่ได้จากสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
$\hat{Z}$	แทน	คะแนนของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการจัดการเรียนรู้ของครูที่ได้จากสมการพยากรณ์
X	แทน	คะแนนของการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนในรูปคะแนนมาตรฐาน
Y_1	แทน	คะแนนของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
Y_2	แทน	คะแนนของการจัดการเรียนรู้ของครู
Y	แทน	คะแนนของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการจัดการเรียนรู้ของครูในรูปคะแนนมาตรฐาน
F	แทน	ค่าทดสอบนัยสำคัญของตัวแปรทุกตัวในสมการ
p	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ
$*$	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งการนำเสนอออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม ปีการศึกษา 2563 ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ระยะเวลาการทำงาน โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) ปรากฏผลดังตาราง 7

ตาราง 7 ข้อมูลทั่วไปของครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม ปีการศึกษา 2563

สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
1. ชาย	100	30.6
2. หญิง	227	69.4
รวม	327	100.00
ระดับการศึกษา		
1. ปริญญาตรี	247	75.5
2. ปริญญาโท	78	23.9
3. ปริญญาเอก	2	0.6
สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
รวม	327	100.00
สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
ตำแหน่ง		
1. ครูผู้ช่วย	68	20.8
2. ครู (คศ.1)	152	46.5
3. ครูชำนาญการ (คศ.2)	69	21.1
4. ครูชำนาญการพิเศษ (คศ.3)	37	11.3
5. ครูเชี่ยวชาญ (คศ.4)	1	0.3
รวม	327	100.00
ประสบการณ์ในการทำงาน		
1. 1 – 5 ปี	156	47.7
2. 6 – 10 ปี	84	25.6
3. 11 – 15 ปี	28	8.6
4. 16 – 20 ปี	14	4.3
5. 21 ปีขึ้นไป	45	13.8
รวม	327	100.00

จากตาราง 7 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 227 คน คิดเป็นร้อยละ 69.4 และเพศชาย จำนวน 100 คิดเป็นร้อยละ 30.6 ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี จำนวน 247 คน คิดเป็นร้อยละ 75.5 รองลงมา ระดับปริญญาโท จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 23.9 และระดับปริญญาเอก จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.6 ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นครูไม่มีวิทยฐานะ (คศ.1) จำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 46.5 รองลงมาเป็นครูชำนาญการ (คศ.2) จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 21.1 ครูผู้ช่วย จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 20.8 ครูชำนาญพิเศษ (คศ.3) จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 11.3 และครูเชี่ยวชาญ (คศ.4) จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.3 ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 1 – 5 ปี จำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 47.7 รองลงมา มีประสบการณ์ในการทำงาน 6 – 10 ปี จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 25.7 มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 21 ปีขึ้นไป จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 13.8 มีประสบการณ์ในการทำงาน 11 – 15 ปี จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 8.6 และประสบการณ์ในการทำงาน 16 – 20 ปี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 4.3 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานของการวิจัย ดังนี้

2.1 ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม โดยรวม รายด้าน และรายข้อโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ปรากฏผล ดังตาราง 8

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม ในรายด้านและโดยรวม

ด้านที่	การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1	งานสถานศึกษาให้ความช่วยเหลือหรือบริการชุมชน	3.98	.81	มาก
2	งานสถานศึกษาขอความร่วมมือจากชุมชน	3.72	.84	มาก
3	งานการเชิญผู้ปกครองและประชาชนในชุมชนมาประชุม	4.04	.81	มาก
4	งานการออกเยี่ยมผู้ปกครอง และผู้เรียนตามบ้าน	4.10	.91	มาก

ตาราง 8 (ต่อ)

ด้านที่	การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับ ชุมชน	$\bar{X}$	SD	ระดับ
5	งานการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนและหน่วยงานอื่น	3.92	.88	มาก
6	งานประชาสัมพันธ์สถานศึกษา	4.05	.85	มาก
	รวม	3.96	.74	มาก

จากตาราง 8 พบว่า ระดับการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม โดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .74 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า งานออกเยี่ยม ผู้ปกครองและนักเรียนตามบ้าน มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุดเท่ากับ 4.10 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .91 รองลงมา คือ งานประชาสัมพันธ์สถานศึกษา มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.05 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .85 งานการเชิญผู้ปกครองและประชาชนในชุมชนมาประชุม มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.04 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .84 โดยทั้ง 6 ด้าน มีระดับการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอยู่ในระดับมาก

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม ด้านงานสถานศึกษาให้ความช่วยเหลือหรือบริการชุมชน โดยรวมและรายข้อ

ข้อ	งานสถานศึกษาให้ความช่วยเหลือหรือบริการชุมชน	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1	สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามาใช้อาคารสถานที่ในการจัดกิจกรรมต่างๆ	4.1	.96	มาก
2	สถานศึกษาอำนวยความสะดวกให้กับชุมชนในด้านวัสดุ อุปกรณ์ หรือเทคโนโลยีที่มี ในการจัดกิจกรรมต่างๆ	3.95	.96	มาก
3	สถานศึกษาจัดอบรม จัดกิจกรรม นิทรรศการให้ความรู้ที่เป็นประโยชน์กับชุมชน	3.67	1.07	มาก

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อ	งานสถานศึกษาให้ความช่วยเหลือหรือบริการชุมชน	$\bar{X}$	SD	ระดับ
4	สถานศึกษามีบุคลากรที่สามารถให้คำแนะนำ หรือคำปรึกษา ด้านวิชาการ และแนวทางทางการแก้ไขปัญหาต่างๆ เช่น กิจกรรมการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	4.00	.95	มาก
5	สถานศึกษาจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมร่วมกับ ชุมชน	4.12	.97	มาก
6	สถานศึกษาจัดกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับชุมชน	4.12	.95	มาก
7	สถานศึกษาร่วมมือกับหน่วยงานอื่นในการพัฒนาและ ส่งเสริมวิชาชีพให้กับคนในชุมชน	3.91	.97	มาก
รวม		3.98	.81	มาก

จากตาราง 9 พบว่า ระดับการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม ด้านงานสถานศึกษาให้ความช่วยเหลือหรือบริการชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมากมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .81 และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ สถานศึกษาจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมร่วมกับชุมชน และ สถานศึกษาจัดกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับชุมชน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ 4.12 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .97 และ .95 ตามลำดับ และสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามาใช้อาคารสถานที่ในการจัดกิจกรรมต่างๆ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.1 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .96

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม ด้านการดำเนินงานด้านการรับความช่วยเหลือจากชุมชน โดยรวมและรายข้อ

ข้อ	การดำเนินงานด้านการรับความช่วยเหลือจากชุมชน	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1	สถานศึกษาขอรับการสนับสนุนจากชุมชนในด้านงบประมาณ เพื่อการพัฒนาสถานศึกษา	3.61	.99	มาก
2	สถานศึกษาขอความร่วมมือจากชุมชนในด้านแรงงาน เช่น การร่วมจัดกิจกรรมต่างๆ	3.58	1.01	มาก
3	สถานศึกษาขอความสนับสนุนในด้านวัสดุ อุปกรณ์ สิ่งของต่างๆ จากชุมชนและหน่วยงานต่างๆ	3.49	1.08	ปานกลาง
4	สถานศึกษาขอความสนับสนุนจากชุมชนในการใช้อาคาร สถานที่ต่างๆ เช่น สนามกีฬา อาคารอเนกประสงค์ของชุมชน	3.39	1.22	ปานกลาง
5	สถานศึกษาเชิญผู้นำชุมชน และบุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา	3.97	.95	มาก
6	สถานศึกษาให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา	3.79	.98	มาก
7	สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ชุมชนจัดหาสวัสดิการทุนการศึกษาให้กับผู้เรียน	3.90	1.03	มาก
8	สถานศึกษาเชิญปราชญ์ชาวบ้านมาเป็นวิทยากรให้กับครูและนักเรียน	3.69	.98	มาก
9	สถานศึกษาเชิญผู้นำทางศาสนาในท้องถิ่นมาเป็นที่ปรึกษาด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม	3.99	.98	มาก
10	สถานศึกษาใช้แหล่งเรียนรู้ที่ได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครองและชุมชน	3.76	1.04	มาก
รวม		3.72	.84	มาก

จากตาราง 10 พบว่า ระดับการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม ด้านการดำเนินงานด้านการรับความช่วยเหลือจากชุมชนโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.72 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .84 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าโดยส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือ สถานศึกษาเชิญผู้นำทางศาสนาในท้องถิ่นมาเป็นที่ปรึกษาด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.99 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .98 สถานศึกษาเชิญผู้นำชุมชน และบุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา มีคะแนน

เฉลี่ยเท่ากับ 3.97 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .95 สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ชุมชนจัดหาสวัสดิการทุนการศึกษาให้กับผู้เรียน มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.03 อยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ คือ สถานศึกษาขอความสนับสนุนในด้านวัสดุ อุปกรณ์ สิ่งของต่างๆ จากชุมชนและหน่วยงานต่างๆ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.49 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.08 และสถานศึกษาขอความสนับสนุนจากชุมชนในด้านการใช้อาคาร สถานที่ต่างๆ เช่น สนามกีฬา อาคารอเนกประสงค์ของชุมชน มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.39 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.22

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม ด้านการดำเนินงานด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น โดยรวมและรายข้อ

ข้อ	การดำเนินงานด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1	สถานศึกษาส่งเสริมและให้ความร่วมมือกับชุมชน ในการส่งเสริมด้านสุขอนามัย	4.01	.96	มาก
2	สถานศึกษาส่งเสริมและให้ความร่วมมือกับชุมชนในการส่งเสริมด้านวิชาการ	4.03	.94	มาก
3	สถานศึกษาส่งเสริมความร่วมมือในการจัดกิจกรรมและการแสดงต่างๆ ของสถานศึกษากับชุมชน	4.12	.88	มาก
4	สถานศึกษาส่งเสริมให้มีการจัดการแข่งขันกีฬาเพื่อความสัมพันธ์กับชุมชน	3.81	1.05	มาก
5	สถานศึกษาส่งเสริมให้มีการสำรวจความต้องการเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมของบุคลากรฝ่ายต่างๆ ในชุมชน	3.75	1.08	มาก
6	สถานศึกษาส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรมนักเรียน	3.80	1.6	มาก
7	สถานศึกษาส่งเสริมให้มีการนำทรัพยากรในชุมชนมาใช้ประโยชน์	3.94	.99	มาก
8	สถานศึกษาสนับสนุนให้บุคลากรของโรงเรียนเข้าร่วมกิจกรรมตามประเพณีหรือเทศกาลต่างๆ ในท้องถิ่น	4.21	.93	มาก

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อ	การดำเนินงานด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น	$\bar{X}$	SD	ระดับ
9	สถานศึกษาส่งเสริมการจัดกิจกรรมรณรงค์ และต่อต้านยาเสพติด เพื่อเป็นการเผยแพร่ความรู้ให้กับคนในชุมชน	4.25	.85	มาก
10	สถานศึกษาขอความอนุเคราะห์จากภาคเอกชน เพื่อช่วยเหลือนักเรียนและคนในชุมชน	3.95	1.01	มาก
11	สถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเพื่อนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาชุมชน	3.96	.98	มาก
12	สถานศึกษาสนับสนุนและส่งเสริมในการสร้างจิตสำนึกให้คนในชุมชนได้ตระหนักและเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน	3.98	.97	มาก
13	สถานศึกษาส่งเสริมการจัดกิจกรรมรณรงค์ และต่อต้านยาเสพติด เพื่อเป็นการเผยแพร่ความรู้ให้กับคนในชุมชน	3.98	.99	มาก
14	สถานศึกษากำหนดให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาออกเยี่ยมบ้านนักเรียนในวาระต่างๆ	4.26	.87	มาก
15	สถานศึกษารายงานผลการเรียนและพฤติกรรมของนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบ	4.28	.88	มาก
16	สถานศึกษานำข้อมูลการเยี่ยมบ้านผู้ปกครองและนักเรียนมาใช้ในการปรับปรุงพฤติกรรมนักเรียน	4.26	.89	มาก
รวม		4.04	.81	มาก

จากตาราง 11 พบว่า ระดับการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม ด้านการดำเนินงานด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.04 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .81 และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือ สถานศึกษารายงานผลการเรียนและพฤติกรรมของนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.28 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ

.88 สถานศึกษากำหนดให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาออกเยี่ยมบ้านนักเรียนในวาระต่างๆ และสถานศึกษานำข้อมูลการเยี่ยมบ้านผู้ปกครองและนักเรียนมาใช้ในการปรับปรุงพฤติกรรมนักเรียน ทั้ง 2 ข้อ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .87 และ .89 สถานศึกษาส่งเสริมการจัดกิจกรรมรณรงค์ และต่อต้านยาเสพติด เพื่อเป็นการเผยแพร่ความรู้ให้กับคนในชุมชน มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .85 ตามลำดับ

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม ด้านการดำเนินงานด้านคณะกรรมการสถานศึกษาโดยรวมและรายข้อ

ข้อ	การดำเนินงานด้านคณะกรรมการสถานศึกษา	X	SD	ระดับ
1	สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ชุมชนร่วมมือในการคัดเลือกผู้แทนมาเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา	4.07	.98	มาก
2	สถานศึกษาได้รับความร่วมมือจากชุมชนในการจัดตั้งคณะกรรมการสถานศึกษา	4.10	.97	มาก
3	ชุมชนมีส่วนร่วมในการสรรหาตัวแทนเข้ามาเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา	4.05	1.05	มาก
4	กรรมการสถานศึกษาให้ความร่วมมือในการเข้าอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ตามบทบาทหน้าที่ของกรรมการสถานศึกษา	4.04	1.00	มาก
5	สถานศึกษาส่งเสริมงานคณะกรรมการสถานศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง	4.02	1.02	มาก
6	สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนแก่คณะกรรมการสถานศึกษา	4.11	.97	มาก
7	คณะกรรมการสถานศึกษามีบทบาทในการแนะนำ แก้ไขปัญหา และการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา	4.02	1.02	มาก
8	สถานศึกษาจัดการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาในการปรึกษาหารือระหว่างครูและบุคลากรในโรงเรียนกับชุมชน	4.13	.99	มาก
9	สถานศึกษาจัดการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาในการศึกษารวบรวมข้อมูลจากชุมชน เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	4.02	1.00	มาก
10	สถานศึกษาส่งเสริมความร่วมมือกับผู้นำชุมชนในการวางแผนการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ	3.99	1.00	มาก
11	สถานศึกษาส่งเสริมการกำหนดแนวทางการวางแผนสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน	4.01	1.02	มาก
รวม		4.05	.91	มาก

จากตาราง 12 พบว่า ระดับการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม ด้านการดำเนินงานด้านคณะกรรมการสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.05 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .91 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือ สถานศึกษาจัดการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาในการปรึกษาหารือระหว่างครูและบุคลากรในโรงเรียนกับชุมชน มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .99 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนแก่คณะกรรมการสถานศึกษา มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.11 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .97 สถานศึกษาได้รับความร่วมมือจากชุมชนในการจัดตั้งคณะกรรมการสถานศึกษา มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .97 ตามลำดับ

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม ด้านการดำเนินงานด้านการสนับสนุนการจัดตั้งองค์การ ชมรม สมาคมในชุมชน โดยรวมและรายข้อ

ข้อ	การดำเนินงานด้านการสนับสนุนการจัดตั้งองค์การ ชมรม สมาคมในชุมชน	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1	สถานศึกษาส่งเสริมการจัดตั้งชมรม มูลนิธิ โดยบุคคล สมาคม ศิษย์เก่า สมาคมผู้ปกครอง หรือองค์การในรูปแบบอื่นๆ เพื่อเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	3.91	.97	มาก
2	สถานศึกษาศึกษาดูงานเกี่ยวกับชมรม สมาคม มูลนิธิ สมาคม ศิษย์เก่า สมาคมผู้ปกครอง หรือองค์การในรูปแบบอื่นๆ เพื่อเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียน	3.78	1.04	มาก
3	สถานศึกษาส่งเสริมบุคคลต่างๆ ในชุมชน สมาคมศิษย์เก่า สมาคมผู้ปกครอง หรือองค์การต่างๆ มีส่วนร่วมสนับสนุนสถานศึกษาด้านทุนการศึกษาให้กับนักเรียน	3.97	.98	มาก
4	สถานศึกษาส่งเสริมบุคคลต่างๆ ในชุมชน สมาคมศิษย์เก่า สมาคมผู้ปกครอง หรือองค์การต่างๆ มีส่วนร่วมสนับสนุนสถานศึกษาด้านการเงิน และวัสดุอุปกรณ์	3.99	.96	มาก
5	สถานศึกษาส่งเสริมบุคคลต่างๆ ในชุมชน สมาคมศิษย์เก่า สมาคมผู้ปกครอง หรือองค์การต่างๆ มีส่วนร่วมพัฒนาสถานศึกษา	3.96	.95	มาก
รวม		3.92	.88	มาก

จากตาราง 13 พบว่า ระดับการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม ด้านการดำเนินงานด้านการสนับสนุนการจัดตั้งองค์การ ชมรม สมาคมในชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.92 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .88 และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือ สถานศึกษาส่งเสริมบุคคลต่างๆ ในชุมชน สมาคมศิษย์เก่า สมาคมผู้ปกครอง หรือองค์การต่างๆ มีส่วนร่วมสนับสนุนสถานศึกษาด้านการเงิน และวัสดุอุปกรณ์ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.99 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .96 สถานศึกษาส่งเสริมบุคคลต่างๆ ในชุมชน สมาคมศิษย์เก่า สมาคมผู้ปกครอง หรือองค์การต่างๆ มีส่วนร่วมสนับสนุนสถานศึกษาด้านทุนการศึกษาให้กับนักเรียน มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.97 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .98 และสถานศึกษาส่งเสริมบุคคลต่างๆ ในชุมชน สมาคมศิษย์เก่า สมาคมผู้ปกครอง หรือองค์การต่างๆ มีส่วนร่วมพัฒนาสถานศึกษา มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .95 ตามลำดับ

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม ด้านการดำเนินงานด้านการประชาสัมพันธ์สถานศึกษา โดยรวมและรายข้อ

ข้อ	การดำเนินงานด้านการประชาสัมพันธ์สถานศึกษา	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1	สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่เก็บรวบรวมงานด้านต่างๆ เพื่อเป็นข้อมูลของสถานศึกษา	4.01	.99	มาก
2	สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติหน้าที่ด้านการประชาสัมพันธ์สถานศึกษา	4.00	.96	มาก
3	สถานศึกษาประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ ที่หลากหลาย เช่น เอกสาร สิ่งพิมพ์ เว็บไซต์โรงเรียน เพื่อเผยแพร่ข่าวสาร กิจกรรม และผลงานของโรงเรียนให้ชุมชนทราบ	4.13	.94	มาก
4	สถานศึกษาส่งเสริมให้โดยบุคคลต่างๆ ในชุมชน สมาคมศิษย์เก่า สมาคมผู้ปกครอง หรือองค์การในรูปแบบอื่นๆ มีส่วนร่วมในการสนับสนุนสถานศึกษาในด้านการเงิน และวัสดุอุปกรณ์	4.13	.94	มาก
5	สถานศึกษาจัดให้มีเจ้าหน้าที่เฉพาะด้านการประชาสัมพันธ์ของสถานศึกษา	4.13	.93	มาก
6	สถานศึกษาจัดให้มีศูนย์บริการข่าวสาร ข้อมูลให้กับชุมชน หรือบุคคลทั่วไป	3.97	.95	มาก
7	สถานศึกษารายงานผลงานของนักเรียนและบุคลากรของสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลให้ชุมชนได้รับทราบ	4.11	.94	มาก

ตาราง 14 (ต่อ)

ข้อ	การดำเนินงานด้านการประชาสัมพันธ์สถานศึกษา	$\bar{X}$	SD	ระดับ
8	สถานศึกษาออกรายการเสียงตามสายเพื่อการรายงานข่าวสารความรู้ต่างๆ ให้กับคนในโรงเรียนและชุมชนได้ทราบ	3.85	1.10	มาก
9	สถานศึกษาจัดนิทรรศการผลงานทางวิชาการของสถานศึกษาทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนตามโอกาสที่เหมาะสม	4.01	.94	มาก
10	สถานศึกษาสร้างความตระหนักให้ผู้ปกครองและคนในชุมชนเห็นความสำคัญของโรงเรียน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรักและผูกพันกับโรงเรียน	4.10	.95	มาก
รวม		4.05	.85	มาก

จากตาราง 14 พบว่า ระดับการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม ด้านการดำเนินงานด้านการประชาสัมพันธ์สถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.05 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .85 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือ สถานศึกษาส่งเสริมให้โดยบุคคลต่างๆ ในชุมชน สมาคมศิษย์เก่า สมาคมผู้ปกครอง หรือองค์กรในรูปแบบอื่นๆ มีส่วนร่วมในการสนับสนุนสถานศึกษาในด้านการเงิน และวัสดุอุปกรณ์ สถานศึกษาส่งเสริมให้โดยบุคคลต่างๆ ในชุมชน สมาคมศิษย์เก่า สมาคมผู้ปกครอง หรือองค์กรในรูปแบบอื่นๆ มีส่วนร่วมในการสนับสนุนสถานศึกษาในด้านการเงิน และวัสดุอุปกรณ์ และ สถานศึกษาจัดให้มีเจ้าหน้าที่เฉพาะด้านการประชาสัมพันธ์ของสถานศึกษา ทั้ง 3 ข้อนี้มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .94, .94 และ .93 ตามลำดับ สถานศึกษารายงานผลงานของนักเรียนและบุคลากรของสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลให้ชุมชนได้รับทราบ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.11 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .94 และ สถานศึกษาสร้างความตระหนักให้ผู้ปกครองและคนในชุมชนเห็นความสำคัญของโรงเรียน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรักและผูกพันกับโรงเรียน มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .95 ตามลำดับ

2.3 ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ของครู ในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม โดยรวมและรายข้อ โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม โดยรวมและรายข้อ

ข้อ	ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1	สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน	3.76	1.07	มาก
2	สถานศึกษาประชาสัมพันธ์วันประชุมผู้ปกครองเกี่ยวกับการพัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีมากขึ้น (เช่น การจัดหาสื่อสำหรับการเรียน ส่งเสริมการเรียนรู้นอกเวลา)	4.02	.94	มาก
3	สถานศึกษาขอรับการสนับสนุนปัจจัยที่จำเป็นในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน เช่น ทุนทรัพย์ วัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ เป็นต้น	3.89	1.00	มาก
4	สถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้ผู้ปกครอง และชุมชนได้ทราบ เช่น ผลการสอบเข้ามหาวิทยาลัย, ผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET)	4.04	.99	มาก
5	สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง ศิษย์เก่าและองค์กรอื่นๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน	3.95	.95	มาก
6	สถานศึกษาส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบและเสนอแนะการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	3.91	.96	มาก
7	สถานศึกษาส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ให้ข้อเสนอแนะ และให้คำปรึกษาในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน	4.03	.96	มาก
รวม		3.94	.85	มาก

จากตาราง 15 พบว่า ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.94 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .85 และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือ สถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนของผู้เรียนให้ผู้ปกครอง และชุมชนได้ทราบ เช่น ผลการสอบเข้ามหาวิทยาลัย, ผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.04 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .99 สถานศึกษาส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ให้ข้อเสนอแนะ และให้คำปรึกษาในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.03 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .96 และ สถานศึกษาประชาสัมพันธ์วันประชุมผู้ปกครองเกี่ยวกับการพัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีมากขึ้น (เช่น การจัดหาสื่อสำหรับการเรียน ส่งเสริมการเรียนรู้นอกเวลา) มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.02 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .94 ตามลำดับ

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการจัดการเรียนรู้ของครู ในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม โดยรวมและรายข้อ

ข้อ	การจัดการเรียนรู้ของครู	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1	สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน	3.75	1.00	มาก
2	สถานศึกษามีการขอการสนับสนุนปัจจัยที่จำเป็นต่อการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครู เช่น สถานที่ วิทยากร เป็นต้น	3.88	.92	มาก
3	สถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูให้ผู้ปกครองและชุมชนได้ทราบ เช่น การอบรม การได้รับรางวัลต่างๆ	4.00	.90	มาก
4	สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง ศิษย์เก่า และองค์กรอื่นๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ของครู เช่น การเป็นวิทยากร การสนับสนุนจัดกิจกรรมต่างๆ ของครู เป็นต้น	3.87	1.03	มาก
5	สถานศึกษาส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบและเสนอแนะการจัดกิจกรรมพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครู	3.85	1.02	มาก
6	สถานศึกษาส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ให้ข้อเสนอแนะ และให้คำปรึกษาในการจัดการเรียนรู้ของครู	3.97	1.01	มาก
รวม		3.89	.87	มาก

จากตาราง 16 พบว่า ระดับการจัดการเรียนรู้ของครู ในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .87 และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือ สถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูให้ผู้ปกครองและชุมชนได้ทราบ เช่น การอบรม การได้รับรางวัลต่างๆ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .90 สถานศึกษาส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ให้ข้อเสนอแนะ และให้คำปรึกษาในการจัดการเรียนรู้ของครู มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ .97 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.01 และสถานศึกษามีการขอการสนับสนุนปัจจัยที่จำเป็นต่อการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครู เช่น สถานที่ วิทยากร เป็นต้น มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.88 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .92 ตามลำดับ

2.4 ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม โดยผู้วิจัยได้นำคะแนนการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน (X) กับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา (Y_1), การจัดการเรียนรู้ของครู (Y_2) มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ปรากฏผลดังตาราง 17

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา และระดับการจัดการเรียนรู้ของครู ในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม

ตัวแปร	$\bar{X}$	SD	ระดับ
การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน (X)	3.96	.74	มาก
ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา(Y_1)	3.94	.85	มาก
การจัดการเรียนรู้ของครู(Y_2)	3.89	.87	มาก

จากตาราง 17 พบว่า ครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม มีการรับรู้ในการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา และการจัดการเรียนรู้ของครู อยู่ในระดับมากทุกตัวแปร

2.5 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน (X) กับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา (Y_1) และการจัดการเรียนรู้ของครู (Y_2) ของครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Simple Correlation Coefficient) ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) ปรากฏผลดังตาราง 18

ตาราง 18 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม

ตัวแปร	X	Y_1	Y_2
X	1	.82*	.80*
Y_1		1	.79*
Y_2			1

หมายเหตุ * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 18 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน (X) กับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา (Y_1) และการจัดการเรียนรู้ของครู (Y_2) ของครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม มีค่าอยู่ระหว่าง .79 ถึง .82 และเมื่อพิจารณาการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ของครู แต่ละด้าน ผลปรากฏดังนี้

การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน (X) มีความสัมพันธ์กับส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา (Y_1) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .82

การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน (X) มีความสัมพันธ์กับการจัดการเรียนรู้ของครู (Y_2) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .80

ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา (Y_1) มีความสัมพันธ์กับการจัดการเรียนรู้ของครู (Y_2) ของครูในสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .79 แสดงว่าเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบตัวแปรตามพหุนาม (Multivariate Multiple Regression Analysis : MMR)

2.6 วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบตัวแปรตามพหุนาม (MMR) ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ด้านการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบตัวแปรตามพหุนาม (Multivariate Multiple Regression: MMR) ด้วยการวิเคราะห์หาค่าวิลค์แลมดา (Wilks's Lambda) พิลไลส์ (Pillais) และโฮเทลลิง (Hotellings) และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบตัวแปรเอกนาม (Univariate Multiple Regression) ของตัวแปรพยากรณ์ด้านการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนกับตัวแปรเกณฑ์แต่ละตัว คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา และการจัดการเรียนรู้ของครู ปรากฏผลดังตาราง 19

ตาราง 19 ค่าสหสัมพันธ์การถดถอยพหุคูณแบบตัวแปรตามพหุนาม (Multivariate Multiple Regression: MMR) และค่าสหสัมพันธ์การถดถอยพหุคูณแบบตัวแปรเอกนาม (Univariate Multiple Regression)

การทดสอบนัยสำคัญของสหสัมพันธ์พหุคูณที่วิเคราะห์แบบตัวแปรพหุนาม					
Multivariate Tests of Significance					
ตัวสถิติ	Value	Approx. F	Hypoth. DF	Error. DF	p-value
Pillais	.74	458.09*	2.00	324.00	<.001
Hotellings	2.83	458.09*	2.00	324.00	<.001
Wilks's Lambda (Λ)	2.83	458.09*	2.00	324.00	<.001

ตาราง 19 (ต่อ)

การทดสอบนัยสำคัญของสหสัมพันธ์พหุคูณที่วิเคราะห์แบบตัวแปรเอกลนาม							
ตัวแปรตาม	R	R ²	R ² _{adj}	MS	Error MS	F	p-value
การพัฒนาศักยภาพสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Y ₁)	.82	.68	.67	160.42	.487	675.92*	<.001
การจัดการเรียนรู้ของครู (Y ₂)	.80	.65	.65	160.22	.520	592.07*	<.001

หมายเหตุ * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 19 พบว่า การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์แบบตัวแปรเอกลนาม พบว่า ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรพยากรณ์ด้านการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนกับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ของครู ทั้ง 2 ตัวแปร มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ของครู ได้ร้อยละ 68.00 และ 65.00 ตามลำดับ

2.7 ผลการวิเคราะห์การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่พยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม โดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบวิธีการคัดเลือกเข้า (Multiple Regression Analysis- Enter Method) ปรากฏผลดังตาราง 20 และ 21

ตาราง 20 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐานของการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม

ตัวแปร	a	b	β	SE _b	t	p-value
การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน (X)	.21	.94	.82	.04	25.99*	<.01

หมายเหตุ * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 20 พบว่า ของการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผู้วิจัยนำมาสร้างเป็นสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z}_{Y_1} = .82(Z_X)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y}_{Y_1} = .21 + .94(X)$$

ตาราง 21 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐานของการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่พยากรณ์การจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม

ตัวแปร	a	b	β	SE _b	t	p-value
การจัดการเรียนรู้ของครู (X)	.15	.94	.80	.04	24.33*	<.01

หมายเหตุ * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 21 พบว่า การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครู ในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผู้วิจัยนำมาสร้างเป็นสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z}_{Y_2} = .80 (Z_X)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y}_{Y_2} = .15 + .94(X)$$

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม เพื่อศึกษาการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม เพื่อสร้างสมการพยากรณ์พยากรณ์การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม กลุ่มตัวอย่างการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 ปีการศึกษา 2563 กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยกำหนดตามตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608) จากนั้นสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดของสถานศึกษา และสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยจับฉลากเพื่อให้ได้จำนวนครบตามกลุ่มตัวอย่างจำนวน 327 คน ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.80 – 1.00 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .95 โดยค่าความเชื่อมั่นของการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเท่ากับ .95 ค่าความเชื่อมั่นของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเท่ากับ .99 และค่าความเชื่อมั่นของการจัดการเรียนรู้ของครูเท่ากับ .96 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) ค่าสหสัมพันธ์การถดถอยพหุคูณแบบตัวแปรตามพหุนาม (Multivariate Multiple Regression: MMR) ค่าสหสัมพันธ์การถดถอยพหุคูณแบบตัวแปรเอกนาม (Univariate Multiple Regression) และสมการถดถอยพหุคูณแบบวิธีการคัดเลือกเข้า (Multiple Regression Analysis - Enter Method)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม สรุปผลโดยรวมและรายด้าน ได้ดังนี้

1. ระดับการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่างานออกเยี่ยมผู้ปกครองและนักเรียนตามบ้าน มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมา คืองานประชาสัมพันธ์สถานศึกษา งานการเชิญผู้ปกครองและประชาชนในชุมชนมา งานสถานศึกษาให้ความช่วยเหลือหรือบริการชุมชน งานการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนและหน่วยงานอื่น และงานสถานศึกษาขอความร่วมมือจากชุมชน ตามลำดับ ซึ่งทั้ง 6 ด้าน มีระดับการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอยู่ในระดับมาก

2. ระดับการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม ด้านงานสถานศึกษาให้ความช่วยเหลือหรือบริการชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ สถานศึกษาจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมร่วมกับชุมชน สถานศึกษาจัดกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับชุมชน และสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามาใช้อาคารสถานที่ในการจัดกิจกรรมต่างๆ

3. ระดับการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม ด้านการดำเนินงานด้านการรับความช่วยเหลือจากชุมชนโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าโดยส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือ สถานศึกษาเชิญผู้นำทางศาสนาในท้องถิ่นมาเป็นที่ปรึกษา ด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม สถานศึกษาเชิญผู้นำชุมชน และบุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ชุมชนจัดหาสวัสดิการ ทุนการศึกษาให้กับผู้เรียน อยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ คือ สถานศึกษาขอความสนับสนุนในด้านวัสดุ อุปกรณ์ สิ่งของต่างๆ จากชุมชนและหน่วยงานต่างๆ และ สถานศึกษาขอความสนับสนุนจากชุมชนในด้านการใช้อาคาร สถานที่ต่างๆ เช่น สนามกีฬา อาคารอเนกประสงค์

4. ระดับการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม ด้านการดำเนินงานด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือ สถานศึกษารายงานผลการเรียนและพฤติกรรมของนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบ สถานศึกษากำหนดให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาออกเยี่ยมบ้านนักเรียนในวาระต่างๆ และสถานศึกษานำข้อมูลการเยี่ยมบ้านผู้ปกครองและนักเรียนมาใช้ในการปรับปรุงพฤติกรรมนักเรียน ทั้ง 2 ข้อ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากัน สถานศึกษาส่งเสริมการจัดกิจกรรมรณรงค์ และต่อต้านยาเสพติด เพื่อเป็นการเผยแพร่ความรู้ให้กับคนในชุมชน

5. ระดับการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม ด้านการดำเนินงานด้านคณะกรรมการสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ

6. ระดับการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม ด้านการดำเนินงานด้านการสนับสนุนการจัดตั้งองค์การ ชมรม สมาคมในชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ

7. ระดับการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม ด้านการดำเนินงานด้านการประชาสัมพันธ์สถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

8. ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

9. ระดับการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

10. ระดับการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและระดับการจัดการเรียนรู้ของครู ในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม พบว่า ครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม มีการรับรู้ในการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการจัดการเรียนรู้ของครู อยู่ในระดับมาก

11. การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนมีความสัมพันธ์กับส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .82 และมีความสัมพันธ์กับการจัดการเรียนรู้ของครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .80 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กับการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .79 แสดงว่าเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย

การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบตัวแปรตามพหุนาม (Multivariate Multiple Regression Analysis : MMR)

12. การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนพหุการณ์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการจัดการเรียนรู้ของครู ได้ร้อยละ 68.00 และ 65.00 ตามลำดับ

13. การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการจัดการเรียนรู้ของครู ในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการจัดการเรียนรู้ของครู ในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยได้นำประเด็นต่างๆ ที่สำคัญมาอภิปรายดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและระดับการจัดการเรียนรู้ของครู สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

1.1 การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนั้นมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน เป็นการประสานความร่วมมือซึ่งกันและกันซึ่งเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับ การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนทำให้โรงเรียนเข้าใจสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการของชุมชนและดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนา การได้รับความร่วมมือจากชุมชน จะทำให้การบริหารงานโรงเรียน ซึ่งเป็นหน่วยหนึ่งในชุมชนมีการพัฒนาและตอบสนองความต้องการของชุมชนได้ ดังนั้น การมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินงานของโรงเรียน การรับผิดชอบในการสนับสนุนช่วยเหลือโรงเรียนในด้านต่างๆ จึงทำให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมและเกี่ยวข้องกับโรงเรียนมากยิ่งขึ้น การดำเนินการต่างๆ ตลอดจนความสัมพันธ์ ความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชนจะเป็นไปในทางที่ดี มีการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน โรงเรียนก็จะเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อชุมชนได้เป็นอย่างดี ซึ่งถือเป็นสิ่งสำคัญในการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จีรพันธ์ หนูผาสุก (2558, 67) ที่ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานสัมพันธ์ชุมชนของโรงเรียน จากผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษา ได้ให้ความสำคัญต่อ

การบริหารงานสัมพันธ์ชุมชน อาทิเช่น ด้านงานกรรมการสถานศึกษา ที่มีการจัดการประชุมหารือกับกรรมการสถานศึกษา การขอความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ให้ เข้ามาร่วมพัฒนาสถานศึกษา การให้หน่วยงานต่าง ๆ มีส่วนร่วมกับสถานศึกษาในการจัดกิจกรรมวันสำคัญ การเยี่ยมบ้านนักเรียนมีการส่งเสริมให้ทุกฝ่ายเข้าใจ ตระหนักและเห็นคุณค่าของการเยี่ยมบ้านนักเรียน การขอความร่วมมือช่วยเหลือสนับสนุนไม่ว่าจะเป็นแรงงาน ทุนทรัพย์ หรือวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อพัฒนาสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ วาสนา ชูแสง (2557, 113) ที่ได้ทำการศึกษาการดำเนินงานการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร พบว่า โรงเรียนต้องมีการส่งเสริมให้มีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมในการบริหารและจัดการศึกษา โดยเพิ่ม บทบาทของผู้ที่ อยู่ภายนอกกระบวนการศึกษาด้วย เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาและ พัฒนาเยาวชนอย่างเต็มที่ รวมถึงความก้าวหน้าทั้งด้านอาคารสถานที่อุปกรณ์การศึกษา ชื่อเสียงในด้านต่างๆ จึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับโรงเรียนที่ต้องมีการดำเนินงานการสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ซึ่งในปัจจุบันระบบการจัดการศึกษา และระบบบริหารงานภายในโรงเรียนจะประสบความสำเร็จและไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ได้ จะต้องอาศัยการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม โดยเฉพาะคณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งถือว่าเป็นตัวแทนของชุมชน จะต้องเข้ามามีบทบาทที่สำคัญในด้านการให้ข้อเสนอแนะ ให้คำปรึกษาคอยสนับสนุนและส่งเสริม ในการวางแผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนซึ่งถือว่าเป็นผลผลิตที่สำคัญที่สุดและบรรลุมิติประสงค์ตามแผนการศึกษาของชาติ นั่นคือผู้เรียนเป็นคนดีคนเก่งและอยู่ในสังคม อย่างมีความสุข (ศุภรัตน์ บึงข้อ, 2558, 69)

1.2 ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากครูในโรงเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนโดยที่เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมกับโรงเรียน ส่งผลดีโดยตรงกับทิศทางในการจัดการเรียนการสอน เพราะสามารถลดกำแพงระหว่างผู้สอนและผู้ปกครองลงได้ โดยเมื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ระหว่างกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนที่มีและไม่มีความสัมพันธ์กับชุมชน พบว่า นักเรียนในโรงเรียนที่ปลูกฝังความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนมีผลสัมฤทธิ์โดยรวมดีกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ การศึกษาดังกล่าวยังเสนอแนะว่า โรงเรียนทุกโรงเรียนควรบูรณาการบริบทสังคม (Community Context) ให้เข้ากับหลักสูตรพื้นฐาน เพื่อเตรียมความพร้อมของผู้เรียนให้เป็นพลเมืองที่ดีของสังคมนั้น ๆ สืบไป (Dunlap & Alva, 1999) สอดคล้องกับอับราฮัม Abraham (2012) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนระดับมัธยมศึกษา ผ่านการสำรวจมุมมองของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมในเขต อะบาไต้ ประเทศไนจีเรีย จำนวน 248 คน

ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมชุมชนในการดำเนินการของโรงเรียน ถือเป็นหัวใจหลักที่จะทำให้โรงเรียนดำรงอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ผลการวิจัยเชิงลึกระบุว่า โรงเรียนที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับชุมชนมาก ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนสูงไปด้วย ดังนั้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในโรงเรียนแปรผันตรงกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน นอกจากนี้ ผู้วิจัยเสนอแนะว่าผู้บริหารสถานศึกษา ควรสนับสนุนการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนอย่างเต็มกำลัง (N. N. Waswa, 2017)

1.3 ระดับการจัดการเรียนรู้ของครู ในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก ความสัมพันธ์ชุมชนโรงเรียนมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน โดยผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า โรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนโดยรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของชุมชนทั้งด้านการจัดการศึกษาของโรงเรียน ได้แก่ เสนอแนะการออกแบบหลักสูตรโดยภาพรวมและด้านการดำเนินงานอื่นๆ ของโรงเรียน ได้แก่ บริจาคที่ดินและสิ่งอำนวยความสะดวก โดยความสัมพันธ์ดังกล่าวส่งผลให้ผู้ปกครองและคนในชุมชนรู้สึกมีบทบาทในการออกแบบการศึกษาให้บุตรหลาน ในทางเดียวกัน ก็สามารถช่วยให้ผลิตผู้เรียนที่มีคุณภาพตรงตามความต้องการสู่ชุมชนได้ (Bakwai, 2013) สอดคล้องกับ บี.ซี. นวันโกว และเอส.ยู. นอรอม (B. C. Nwankwo & S. U. Nhorom (2020) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ของชุมชนและโรงเรียนในประเทศไนจีเรียโดยวิเคราะห์จากแผนการประกันคุณภาพการศึกษา โดยเสนอว่า ทั้งผู้ปกครองและครูไม่ควรปล่อยให้การบริหารสถานศึกษาอยู่ในมือของผู้บริหารสถานศึกษาเพียงฝ่ายเดียว เนื่องจากการมีส่วนร่วมของชุมชนมีความสำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาโรงเรียนเป็นอย่างยิ่ง ผู้บริหารสถานศึกษาควรเชื้อเชิญสมาคมนักเรียนเก่า ผู้ปกครอง หรือภาคส่วนต่าง ๆ ในชุมชนสามารถเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการเสนอแนะความคิดเห็น และระบุความต้องการของชุมชน นอกจากนี้ โรงเรียนควรได้รับคำปรึกษา และการตรวจสอบวิธีการจัดการเรียนการสอนจากผู้ทรงคุณวุฒิในชุมชน ที่สามารถชี้แนะให้ทั้งครูและนักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์และแผนงานของโรงเรียนควบคู่ไปกับจุดมุ่งหวังของชุมชน ทั้งนี้ การจัดการเรียนการสอนโดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ส่งผลให้เนื้อหาและวิธีการเรียนการสอนของโรงเรียนมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว และโดดเด่น เนื่องจากการบูรณาการให้เข้ากับวัฒนธรรม และความต้องการของชุมชนในพื้นที่นั้น การมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญส่งผลให้ผู้เรียนเกิดเรียนรู้ได้ดีที่สุดโดยเกิดจากการแสดงความคิดเห็น และการปฏิบัติ ไม่ใช่การฟังจากครูเพียงอย่างเดียว การบูรณาการโรงเรียนและชุมชนเข้าด้วยกัน จึงเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญในชุมชน

และได้ทดลองปฏิบัติในหัวข้อและวิธีการที่แตกต่างตามบริบททางสังคมในปัจจุบัน (Palmieri, 2017)

2. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นเช่นนี้อาจเพราะ การดำเนินการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน คือการโรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนในด้านต่างๆ เช่น การกำหนดนโยบาย การสนับสนุนการศึกษา การเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน โดยโรงเรียนจะต้องเข้าใจบริบทของชุมชน และตอบสนองความต้องการของชุมชน เพื่อให้เกิดการพัฒนาโรงเรียนและชุมชน ดังนั้นการให้บุคคล ครอบคลุมชุมชน องค์กรต่างๆ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันอื่น ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยเป็นผู้จัดหาและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บริจาคทรัพยากรและสิ่งจำเป็นต่างๆ ให้แก่สถานศึกษา และมีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามความเหมาะสมและความจำเป็น (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542, 2545) สอดคล้องกับ วาสนา ชูแสง (2557) ที่กล่าวว่า การพัฒนาคนให้เป็นคนที่สมบูรณ์ ดังนั้น ถ้าเราสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนให้เข้าใจตรงกันและให้ชุมชนรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน และมีความเต็มใจให้ความร่วมมือกับโรงเรียน ก็จะทำให้การดำเนินการต่างๆ ของโรงเรียนในทุกๆด้านมีความคล่องตัว ซึ่งจะทำให้เกิดประสิทธิภาพอย่างเต็มที่ และนำไปสู่การพัฒนาเยาวชน ชุมชน ดังนั้นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีความเข้าใจ และเห็นความสำคัญของการศึกษาเข้ามามีบทบาทในการวางแผนนโยบายการศึกษา แนวทางการพัฒนาการเรียนการสอน ส่งเสริมให้เกิดความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและสถาบันอื่นๆ เป็นสิ่งจำเป็นและมีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะโรงเรียนและชุมชนต่างมีส่วนร่วมในการพัฒนาคนให้เป็นคนที่สมบูรณ์ และความร่วมมืออันดีที่จะสนับสนุนซึ่งกันและกันในการดำเนินงานต่างๆ (สมนึก พงษ์สกุล, 2556) จากการวิจัยเรื่อง สภาพการดำเนินงานสัมพันธ์ชุมชนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ของ จีรพันธ์ หนูผาสุก (2558) ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานสัมพันธ์ชุมชนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก โดยเรียงลำดับค่าตาม

ค่าเฉลี่ย คือ ด้านทุนทรัพย์เพื่อการพัฒนาการศึกษา ด้านงานเยี่ยมบ้านนักเรียน ด้านงานสัมพันธ์ และด้านงานกรรมการสถานศึกษา สอดคล้องกับ วาสนา ชูแสง (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่องการดำเนินงานการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตราชวัชรบุรี กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตราชวัชรบุรี กรุงเทพมหานคร ในด้านงานให้บริการชุมชน ด้านความช่วยเหลือและสนับสนุนจากชุมชน ด้านเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น ด้านเกี่ยวกับกรรมการสถานศึกษา ด้านจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคมมูลนิธิ และด้านงานประชาสัมพันธ์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับดีมาก

3. การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม อภิปรายผลได้ดังนี้

3.1 การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม อย่างมีนัยสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก โรงเรียนได้ได้รับความร่วมมือในการพัฒนาการศึกษาจากชุมชน ทั้งด้านการเงิน แรงงาน วัสดุอุปกรณ์ และการเปิดโอกาสให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายนโยบายในการจัดการศึกษา เพื่อจะได้เป็นไปตามความต้องการของชุมชน ซึ่งจะทำให้เกิดความสะดวกและประสิทธิภาพในการดำเนินการจัดการศึกษา ดันลัป และ อัลวา (Dunlap & Alva, 1999) พบว่า ครูในโรงเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนโดยที่เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมกับโรงเรียน ส่งผลดีโดยตรงกับทิศทางการจัดการเรียนการสอน เพราะสามารถลดกำแพงระหว่างผู้สอนและผู้ปกครองลงได้ สอดคล้องกับอับราฮัม (Abraham, 2012) ที่พบว่า การมีส่วนร่วมชุมชนในการดำเนินการของโรงเรียน ถือเป็นหัวใจหลักที่จะทำให้โรงเรียนดำรงอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ผลการวิจัยเชิงลึกระบุว่า โรงเรียนที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับชุมชนมาก ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนสูงไปด้วย ดังนั้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในโรงเรียนแปรผันตรงกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เอ็น.เอ็น. วาสวา (N. N. Waswa, 2017)

3.2 การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครู ในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม อย่างมีนัยสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นเช่นนี้อาจเกิดจากการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอยู่ในระดับมาก

การสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน การมีทัศนคติ แนวทางที่ตรงกันเพื่อการพัฒนาโรงเรียนและชุมชน และให้ชุมชนเห็นความสำคัญของการศึกษา เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย การกำหนดนโยบาย ให้ความร่วมมือ ด้านการเงิน แรงงาน วัสดุอุปกรณ์ เพื่อประโยชน์ในการจัดการศึกษา และตรงกับความต้องการของชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ บาควาอิ (Bakwai, 2013) ซึ่งพบว่าความสัมพันธ์ชุมชนโรงเรียนมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน เนื่องจาก โรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนโดยรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของชุมชนทั้งด้านการจัดการศึกษาของโรงเรียน ได้แก่ ข้อเสนอแนะการออกแบบหลักสูตรโดยภาพรวมและด้านการดำเนินงานอื่นๆของโรงเรียน โดยความสัมพันธ์ดังกล่าวส่งผลให้ผู้ปกครองและคนในชุมชนรู้สึกมีบทบาทในการออกแบบการศึกษาให้บุตรหลาน อีกทั้งยังสามารถช่วยให้ผลิตรายวิชาที่มีคุณภาพตรงตามความต้องการผู้ชุมชนได้ ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนมีผลประโยชน์ในสองด้านหลัก การจัดการเรียนการสอนโดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ส่งผลให้เนื้อหาและวิธีการเรียนการสอนของโรงเรียนมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว และโดดเด่น เนื่องจากการบูรณาการให้เข้ากับวัฒนธรรม อีกทั้งการมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ ผู้เรียนจะเรียนรู้ได้ดีที่สุดจะต้องเกิดจากการแสดงความคิดเห็น และการปฏิบัติ ไม่ใช่การฟังจากครูเพียงอย่างเดียว การบูรณาการโรงเรียนและชุมชนเข้าด้วยกัน จึงเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญในชุมชน พาลมีรี (Palmieri, 2017) ดังนั้นการมีส่วนร่วมของชุมชนมีความสำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาโรงเรียนเป็นอย่างยิ่ง ผู้บริหารสถานศึกษาควรเอื้อให้สมาคมนักเรียนเก่า ผู้ปกครอง หรือภาคส่วนต่าง ๆ ในชุมชนสามารถเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการเสนอแนะความคิดเห็นและระบุความต้องการของชุมชน นอกจากนี้ โรงเรียนควรได้รับคำปรึกษาชี้แนะให้ทั้งครูและผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์และแผนงานของโรงเรียนควบคู่ไปกับจุดมุ่งหวังของชุมชน บี.ซี. นวันโกว และ เอส.ยู. นอรัม (B. C. Nwankwo & S. U. Nhorom, 2020)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 สถานศึกษาควรเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับชุมชน ด้วยการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน ผู้บริหารต้องสื่อสารและสร้างความเข้าใจอันดีกับผู้ปกครอง นักเรียน และคนในชุมชน เพื่อให้โรงเรียนและชุมชนร่วมกันให้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์และเป็นการส่งเสริมให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมและสนับสนุนสถานศึกษา เพื่อเป็นการพัฒนาผู้เรียนและผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน

1.2 สถานศึกษาควรเห็นถึงความสำคัญและส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อประโยชน์ต่อการแก้ปัญหาและการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ควรมีการร่วมมือกันเพื่อหารูปแบบ วิธีการบริหารจัดการศึกษา แนวทางการพัฒนาการศึกษา รวมถึงการสร้างเสริมประสิทธิภาพในการสร้างความร่วมมืออันนำไปสู่การเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการทำวิจัยต่อยอดศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษา จากกลุ่มตัวอย่างในระดับอื่นๆ และเขตพื้นที่การศึกษาอื่นๆ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อคุณภาพสถานศึกษาต่อไป

2.2 ควรทำการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อศึกษาความต้องการของโรงเรียนหรือชุมชนในการจัดการเรียนรู้ และพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้ตรงกับความต้องการของสถานศึกษา และชุมชน

2.3 ควรทำการวิจัยเชิงทดลองเรื่องปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการจัดการเรียนรู้ พัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้ตรงกับความต้องการของสถานศึกษา และชุมชน

2.4 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการขอความสนับสนุนการสนับสนุนจากชุมชนและหน่วยงานต่างๆ โดยเฉพาะเรื่องของวัสดุ อุปกรณ์ อาคาร สถานที่

บรรณานุกรม

- Abraham, N. (2012). *Effective School-Community Relations as a Key Performance Indicator for the Secondary School Administrator in Aba South District, Nigeria*. *Journal of Curriculum and Teaching*, 1(2), 21-26.
- Bakwai, B. (2013). *Assessment of school community relationship in secondary school in Zamfara state. (Master's thesis)*. Usmanu Danfodiyo University, Nigeria.
- Bloom, B. S. (1976). *Human characteristics and school learning*. New York: McGraw-Hill.
- Brown, H. D. (1987). *Principles of Language Learning and Teaching*. New Jersey: Prentice-Hall.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of Psychological Testing (5th ed.)*. New York: Harper Collins.
- Dunlap, C. Z., & Alva, S. A. (1999). *Redefining school and community relations: Teachers' perceptions of parents as participants and stakeholders*. *Teacher Education Quarterly*, 123-133.
- Gagne, R. M. (1970). *The Conditions of Learning*. New York: Holt Rinechart and Winson.
- Good, V. C. (1973). *Dictionary of Education (3rd ed.)*. New York: McGraw-Hill.
- Haladyna, T. M. (2002). *Essentials of Standardized Achievement Testing: Validity and Accountability*. Boston: Allyn and Bacon.
- Heaton, J. B. (1990). *Classroom Testing*. New York Longman.
- Henning, G. (1987). *A Guide to Language Testing*. New York: Newbury House Publisher.
- Joyce, B. R., Weil, M., & Calhoun, E. (2004). *Model of Teaching*. Boston: Preason Education.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). *Determining Sample Size for Research Activities*. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Nwankwo, B. C., & Nnorom, S. U. (2020). *School community relationship: propulsion for quality assurance practices in secondary school in Nigeria*. *European Journal of Education Studies*, 7(8), 102-116.

- Nwankwo, B. C., & Nnorom, S. U. (2020). *School Community Relationship: Propulsion for Quality Assurance Practices in Secondary School in Nigeria*. *European Journal of Education Studies*, 7(8).
- Palmieri, C. (2017). *The relationship between school and community as an opportunity to re-think teaching*. *New Trends and Issues Proceedings on Humanities and Social Sciences*, 4(1), 496-503.
- Simmons, J., & Alexander, L. (1975). *The Determinants of School Achievement in Developing Countries*. Chicago: The University of Chicago Press.
- Stein, J. M. (1980). *The Random House college dictionary*. New York: Random House.
- Waswa, N. N. (2017, March). *Impact of the Management of the School Community Relationship on Students' Academic Performance*. *International Journal of Scientific and Research Publications*, 7(3), 224-230.
- Waswa, N. N. (2017). *Impact of the management of the school community relationship on students' academic performance*. *International Journal of Scientific and Research Publications*, 7(3), 224-230.
- Wighting, M., Nisbet, D., & Spaulding, L. S. (2009). *Relationships between Sense of Community and Academic Achievement: A Comparison among High School Students*. *The International Journal of the Humanities*, 7(3), 63-72.
- Wighting, M. J., & J.Liu. (2009). *Relationships between sense of school community and sense of religious commitment among Christian high school students*. *Journal of Research on Christian Education*, 4(1), 496 - 503.
- กนกวรรณ สารโปล. (2556). *สภาพและปัญหาการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2*. (ปริญญานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). ราชภัฏสกลนคร, สกลนคร.
- กรมวิชาการ. (2539). *การประเมินผลจากสภาพจริง*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- เกษมา วรวรรณ ณ อยุธยา. (2536). *บทบาทของกรมวิชาการกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- กาญจนา สิงห์มณี. (2553). *การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนมัธยมพระราชทานนายาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2*. (ปริญญานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.

- กำพล ธนะนิมิต. (2550). การวิเคราะห์องค์ประกอบของประสิทธิภาพการสอนของครูวิทยาศาสตร์
ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี. (ปริญญานิพนธ์
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- กิตติยากร มังคะรัตน์. (2550). บทบาทในการดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของ
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3.
(ปริญญานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- คณินิจ กฤษณาม. (2553). การบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในเครือข่าย
วังจันทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2. (ปริญญานิพนธ์ปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- จิรภา สุนทรสสิต. (2532). "โรงเรียนกับชุมชน". สารพัฒนาด้านหลักสูตร, 2532(88), 54-59.
- จิรนนท์ หนูผาสุก. (2558). สภาพการดำเนินงานสัมพันธ์ชุมชนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4. (ปริญญานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต).
มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี, กาญจนบุรี. (ครุศาสตร์).
- ชัยนิวรรต แยมไสย. (2552). สภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาความร่วมมือในงานความสัมพันธ์
ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์
เขต 3. (ปริญญานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร,
สกลนคร.
- ฐานความรู้ มสธ. (2553). การประกันคุณภาพการศึกษา. สืบค้นจาก https://www.stou.ac.th/knowledgemanagement/infoserve/kmdb/read_kb.asp?db_id=1&kmdb_id=3
- ทิตินา แหมมณี. (2547). การจัดการเรียนรู้โดยผู้เรียนใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้.
กรุงเทพฯ: สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา.
- ธวัชชัย ศุภดิษฐ์. (2556). ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการเรียนในระดับปริญญาโทของสถาบัน
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. กรุงเทพฯ:
- บุญเลี้ยง ทุมทอง. (2556). หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาสน์.
- ประทวน คล้ายศรี. (2560). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบ
ผสมผสานร่วมกับแนวคิดอภิปัญญา สำหรับนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. (ปริญญานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธุรกิจ
บัณฑิต, กรุงเทพฯ. (วิทยาลัยครุศาสตร์).

- ผู้สสพพรณ ถนอมพงษ์ชาติ. (2562). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษและคุณธรรม
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และ 5 โดยใช้ินทานอิสปและใช้วิธีการบันทึกแบบคอร์
เนลล์.
- พระปิตีพร วิชชากโร (ชนธนนท์). (2561). ประสิทธิภาพการสอนวิชาพระพุทธศาสนาของพระสอน
ศีลธรรมในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ. (ปริญญานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, กรุงเทพฯ. (พุทธศาสตร์).
- พระมหาอภิณนธ์ นนุทภาณี (คำหารพล). (2561). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้การ
เรียนรู้เชิงรุก สารหน้าทีพลเมือง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. (ปริญญานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, นครศรีธรรมราช. (พุทธ
ศาสตร์).
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (2545). ราชกิจจานุเบกษา (ฉบับที่ 2 หมวด 4, 13-
16).
- พระสุริยา สุริโย (คงคาไหว). (2557). การศึกษาผลสัมฤทธิ์การฝึกอบรมเยาวชนค่ายคุณธรรมโดยใช้
หลักสูตรพุทธธรรมของวัดธาตุน้อย อำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช. (ปริญญา
นิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, นครศรีธรรม
ราช. (บัณฑิตวิทยาลัย).
- พัทยา การะเจดีย์. (2545). เอกสารประกอบการสอนวิชา ศึกษา 363 ประสพการณ์วิชาชีพครู 3
[เอกสารประกอบการสอน]. กรุงเทพฯ: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ภูวนาถ คงแก้ว. (2539). การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน
กับชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ. (ปริญญา
นิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ. (คณะครุศาสตร์).
- มัทนา ปั่นม่วง. (2536). องค์ประกอบที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูประถมศึกษาสังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก. (ปริญญานิพนธ์ปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก. (บัณฑิตวิทยาลัย).
- มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพครู (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562. (2563). ราชกิจจานุเบกษา
(เล่ม ๑๓๗ ตอนพิเศษ ๑๐๙ ง น.10-14). สืบค้นจาก [http://www.ratchakitcha.soc.
go.th/DATA/PDF/2563/E/109/T_0010.PDF](http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2563/E/109/T_0010.PDF)
- รังสีจันทร์ สุวรรณสถิตกร. (2555). การศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการ
สอนรายวิชา LSC 305 การจัดการผู้ขายปัจจัยการผลิตสัมพันธ์.

- รัตน์ กาญจนพันธ์. (2546). ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เอกสารประกอบการสอน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- รุ่งทิพย์ เข้มทิศ. (2559). การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนเทศบาลแหลมฉบัง 3 อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี. (ปริญญานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี. (คณะศึกษาศาสตร์).
- ลำพอง บุญช่วย. (2540). การสอนเชิงระบบ. ปทุมธานี: วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์.
- วรรณิ ลิ้มอักษร. (2551). จิตวิทยาการศึกษา = Educational psychology (พิมพ์ครั้งที่ 4). สงขลา: ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยทักษิณ.
- วาสนา ชูแสง. (2557). การดำเนินงานการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตราชวัตรบูรณะ กรุงเทพมหานคร. (ปริญญานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี, กรุงเทพฯ. (คณะครุศาสตร์).
- วิทยา พัฒนเมธาดา. (2560). องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้. สืบค้นจาก <https://www.kansuksa.com/8/>
- วิภา คนหาญ. (2556). การพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชนโรงเรียนบ้านเหล่าหมี่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ. (ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, สกลนคร.
- ศิริเดช สุชีวะ. (2546). หลักการประเมินการเรียนรู้ ในการประเมินผลการเรียนรู้แนวใหม่. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศุภรัตน์ ปึ้งข้อ. (2558). สภาพการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในกลุ่มเครือข่ายเขาฉกรรจ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1. (ปริญญานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- ศุภลักษณ์ ทองจีน. (2558). การออกแบบและการจัดการเรียนรู้ [เอกสารประกอบการสอน]. บึงกาฬ: ศูนย์การศึกษาบึงกาฬ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- สงัด อุทรานันท์. (2525). เทคนิคการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2557). ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมิน สมศ.รอบสี่ (พ.ศ. 2559 – 2563) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา). สืบค้นจาก <https://drive.google.com/file/d/0B1VEIFpJCGaMMk83bVhXb0IXc0U/view>

- สนั่น นุชพงษ์. (2548). ปัญหาการดำเนินงานการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1. (ปริญญานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- สมนึก พงษ์สกุล. (2556). ปัจจัยและรูปแบบยุทธวิธีการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน. (ปริญญานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- สมพร สุทัศน์ีย์. (2525). การประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: ดวงกมล.
- สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์. (2542). การพัฒนากระบวนการเรียนการสอน เอกสารทางวิชาการ อันดับที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วัฒนาพานิชสํารายราญราษฎร์.
- สมาน เรืองฤทธิ์. (2548). การดำเนินงานความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชนในโรงเรียนที่เปิดสอนถึงช่วงชั้นที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 และ เขต 2. (ปริญญานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- สันติวัฒน์ จันทโร. (2560). ผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอน CIPPA ที่บูรณาการกระบวนการเรียนรู้วรรณคดีที่มีต่อผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้และเจตคติต่อวรรณคดีไทยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสาธิต.
- สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน. (2557). องค์ประกอบการจัดการเรียนรู้ คู่มือการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (บทที่ 1 น. 9). ปทุมธานี: ศูนย์การเรียนรู้การผลิตและจัดการธุรกิจสิ่งพิมพ์ดิจิทัล มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. (2563). แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. สืบค้นจาก <http://www.mathayom9.go.th/webspm9/data/plan63-65.pdf>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). คู่มือปฏิบัติงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 (1). กรุงเทพฯ: พรักหวานกราฟฟิค.
- สำเร็จ สุพร. (2549). การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนางานความสัมพันธ์กับชุมชนโรงเรียนบ้านสงเปือย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร (ปริญญานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, สกลนคร.
- สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์มรรย. (2538). วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สุธี ดีกลิ่น. (2553). การศึกษาการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2544). การประเมินผลภาษาไทย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุพิชญ์กฤตดา พักโพธิ์เย็น. (2560). การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขานักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. กรุงเทพฯ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต)
- สุมน อมรวิวัฒน์. (2543). การเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการ เอกสารการสอนชุดวิชาการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต (หน่วยที่ 1-7). กรุงเทพฯ: ป.สัมพันธ์การพิมพ์.
- เสนห์ เหลือพันธ์. (2551). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลนคร เขต 3. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- โสภณ เพ็ชรพวง. (2561). การประกันคุณภาพการศึกษา. สืบค้นจาก <https://graduate.sru.ac.th/wp-content/uploads/2018/06/%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%81%E0%B8%B1%E0%B8%99%E0%B8%9B.pdf>
- อดิศักดิ์ ศุภณสินเชษม. (2554). สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนรายวิชา CSE 105 โครงสร้างข้อมูล สาขาวิชาวิศวกรรมซอฟต์แวร์ (รายงานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน).
- อรัญ สุขสวัสดิ์. (2553). ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษาในเครือข่ายการศึกษาสุนทรภู่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, จันทบุรี.
- อัครา เิบสุขสิริ. (2556). จิตวิทยาสำหรับครู. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2540). หลักการสอน (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พริ้นติ้งเฮาส์.

ภาคผนวก ก รายชื่อสถานศึกษาที่ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บเครื่องมือการวิจัย
รายชื่อสถานศึกษาที่ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บเครื่องมือการวิจัย

1. โรงเรียนมัธยมฐานบินกำแพงแสน
2. โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา
3. โรงเรียนสิรินธรราชวิทยาลัย
4. โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย
5. โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัยนครปฐม
6. โรงเรียนราชินีบูรณะ
7. โรงเรียนวัดห้วยจรเข้มหาวิทยาลัย
8. โรงเรียนคงทองวิทยา
9. โรงเรียนกำแพงแสนวิทยา
10. โรงเรียนศรีวิชัยวิทยา
11. โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายาฯ
12. โรงเรียนศาลาติ่งวิทยา
13. โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย 2 ฯ
14. โรงเรียนบางเลนวิทยา
15. โรงเรียนโพรงมะเดื่อวิทยาคม
16. โรงเรียนภัทรญาณวิทยา
17. โรงเรียนสามพรานวิทยา
18. โรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยฯ
19. โรงเรียนพลอยจตุรจินดา
20. โรงเรียนแหลมบัววิทยา
21. โรงเรียนปรีดารามวิทยา
22. โรงเรียนสถาพรวิทยา
23. โรงเรียนเพิ่มวิทยา
24. โรงเรียนบัวปากท่าวิทยา
25. โรงเรียนบางหลวงวิทยา
26. โรงเรียนจิวรายนบุญมีรังษะดี
27. โรงเรียนบ้านหลวงวิทยา
28. โรงเรียนอุบลรัตนราชกัญญาฯ
29. โรงเรียนสระกะเทียมวิทยาคมฯ

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทร์คม ภูติอริยวัฒน์

อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษาและการอุดมศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2. อ.ดร. สมบูรณ์ บุรศิริรักษ์

อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษาและการอุดมศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

3. อ.ดร.อัษฎลี สุขในสิทธิ์

อาจารย์ประจำภาควิชาสังคมวิทยา

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

4. ดร.รุ่งชีวา สุขศรี

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา

5. ดร.วินัย ปานแดง

ข้าราชการบำนาญ

ภาคผนวก ค

ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือวิจัย

ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือวิจัย

การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน กับชุมชน	ผลพิจารณาความสอดคล้อง					ค่า IOC	ผลการ วิเคราะห์
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
การดำเนินงานด้านการให้บริการชุมชน							
1. สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามาใช้ อาคารสถานที่ในการจัดกิจกรรมต่างๆ	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
2. สถานศึกษาอำนวยความสะดวกให้กับ ชุมชนในด้านวัสดุ อุปกรณ์ หรือเทคโนโลยีที่มี ในการจัดกิจกรรมต่างๆ	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
3. สถานศึกษาจัดอบรม จัดกิจกรรม นิทรรศการให้ความรู้ที่เป็นประโยชน์กับชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
4. สถานศึกษามีบุคลากรที่สามารถให้ คำแนะนำ หรือคำปรึกษาด้านวิชาการ และ แนวทางทางการแก้ไขปัญหาต่างๆ เช่น กิจกรรมการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
5. สถานศึกษาจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมร่วมกับชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
6. สถานศึกษาจัดกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับ ชุมชน	0	+1	+1	+1	+1	0.8	ใช้ได้
7. สถานศึกษาร่วมมือกับหน่วยงานอื่นในการ พัฒนาและส่งเสริมวิชาชีพให้กับคนในชุมชน	+1	0	+1	+1	+1	0.8	ใช้ได้
การดำเนินงานด้านการรับความช่วยเหลือจากชุมชน							
8. สถานศึกษาขอรับการสนับสนุนจากชุมชน ในด้านงบประมาณ เพื่อการพัฒนา สถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
9. สถานศึกษาขอความร่วมมือจากชุมชนใน ด้านแรงงาน เช่น การร่วมจัดกิจกรรมต่าง ๆ	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้

การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน กับชุมชน	ผลพิจารณาความสอดคล้อง					ค่า IOC	ผลการ วิเคราะห์
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
การดำเนินงานด้านการรับความช่วยเหลือจากชุมชน							
10. สถานศึกษาขอความสนับสนุนในด้าน วัสดุ อุปกรณ์ สิ่งของต่างๆ จากชุมชนและ หน่วยงานต่างๆ	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
11. สถานศึกษาขอความสนับสนุนจากชุมชน ในด้านการใช้อาคาร สถานที่ต่างๆ เช่น สนาม กีฬา อาคารอเนกประสงค์ของชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
12. สถานศึกษาเชิญผู้นำชุมชน และบุคลากร เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของ สถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
13. สถานศึกษาให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม แสดงความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
14. สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ชุมชนจัดหา สวัสดิการ ทุนการศึกษาให้กับผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
15. สถานศึกษาเชิญปราชญ์ชาวบ้านมาเป็น วิทยากรให้กับครูและนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
16. สถานศึกษาเชิญผู้นำทางศาสนาใน ท้องถิ่นมาเป็นที่ปรึกษาด้านการส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรม	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
17. สถานศึกษาใช้แหล่งเรียนรู้ที่ได้รับการ สนับสนุนจากผู้ปกครองและชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
การดำเนินงานด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น							
18. สถานศึกษาส่งเสริมและให้ความร่วมมือ กับชุมชน ในการส่งเสริมด้านสุขอนามัย	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
19. สถานศึกษาส่งเสริมและให้ความร่วมมือกับ ชุมชนในการส่งเสริมด้านวิชาการ	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้

การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน กับชุมชน	ผลพิจารณาความสอดคล้อง					ค่า IOC	ผลการ วิเคราะห์
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
การดำเนินงานด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น (ต่อ)							
20. สถานศึกษาส่งเสริมความร่วมมือในการ จัดกิจกรรมและการแสดงต่างๆ ของ สถานศึกษากับชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
21. สถานศึกษาส่งเสริมให้มีการจัดการ แข่งขันกีฬาเพื่อความสามัคคีกับชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
22. สถานศึกษาส่งเสริมให้มีการสำรวจความ ต้องการเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมของบุคลากร ฝ่ายต่างๆ ในชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
23. สถานศึกษาส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามี ส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรมนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
24. สถานศึกษาส่งเสริมให้มีการนำทรัพยากร ในชุมชนมาใช้ประโยชน์	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
25. สถานศึกษาสนับสนุนให้บุคลากรของ โรงเรียนเข้าร่วมกิจกรรมตามประเพณีหรือ เทศกาลต่างๆ ในท้องถิ่น	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
26. สถานศึกษาส่งเสริมการจัดกิจกรรม รณรงค์ และต่อต้านยาเสพติด เพื่อเป็น การเผยแพร่ความรู้ให้กับคนในชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
27. สถานศึกษาขอความอนุเคราะห์จาก ภาคเอกชน เพื่อช่วยเหลือนักเรียนและคนใน ชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
28. สถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้มี การรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเพื่อ นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
29. สถานศึกษาสนับสนุนและส่งเสริมในการ สร้างจิตสำนึกให้คนในชุมชนได้ตระหนักและ เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้

การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน กับชุมชน	ผลพิจารณาความสอดคล้อง					ค่า IOC	ผลการ วิเคราะห์
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
การดำเนินงานด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น (ต่อ)							
30. สถานศึกษาส่งเสริมการจัดกิจกรรม รณรงค์ และต่อต้านยาเสพติด เพื่อเป็น การเผยแพร่ความรู้ให้กับคนในชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
31. สถานศึกษากำหนดให้ครูและบุคลากร ทางการศึกษาออกเยี่ยมบ้านนักเรียนใน วาระต่างๆ	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
32. สถานศึกษารายงานผลการเรียนและ พฤติกรรมของนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบ	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
33. สถานศึกษานำข้อมูลการเยี่ยมบ้าน ผู้ปกครองและนักเรียนมาใช้ในการปรับปรุง พฤติกรรมนักเรียน	0	+1	+1	+1	+1	0.8	ใช้ได้
การดำเนินงานด้านคณะกรรมการสถานศึกษา							
34. สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ชุมชนร่วมมือ ในการคัดเลือกผู้แทนมาเป็นคณะกรรมการ สถานศึกษา	+1	0	+1	+1	+1	0.8	ใช้ได้
35. สถานศึกษาได้รับความร่วมมือจากชุมชน ในการจัดตั้งคณะกรรมการสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
36. ชุมชนมีส่วนร่วมในการสรรหาตัวแทน เข้ามาเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา	0	+1	+1	+1	+1	0.8	ใช้ได้
37. กรรมการสถานศึกษาให้ความร่วมมือใน การเข้าอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ตามบทบาท หน้าที่ของกรรมการสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
38. สถานศึกษาส่งเสริมงานคณะกรรมการ สถานศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจใน บทบาทหน้าที่ของตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
39. สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชนแก่คณะกรรมการสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้

การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน กับชุมชน	ผลพิจารณาความสอดคล้อง					ค่า IOC	ผลการ วิเคราะห์
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
การดำเนินงานด้านคณะกรรมการสถานศึกษา (ต่อ)							
40. คณะกรรมการสถานศึกษามีบทบาทใน การแนะนำ แก้ไขปัญหา และการพัฒนา คุณภาพของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
41. สถานศึกษาจัดการประชุมคณะกรรมการ สถานศึกษาในการปรึกษาหารือระหว่างครู และบุคลากรในโรงเรียนกับชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
42. สถานศึกษาจัดการประชุมคณะกรรมการ สถานศึกษาในการศึกษารวบรวมข้อมูลจาก ชุมชน เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
43. สถานศึกษาส่งเสริมความร่วมมือกับผู้นำ ชุมชนในการวางแผนการสร้างสัมพันธ์ กับชุมชนอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
44. สถานศึกษาส่งเสริมการกำหนด แนวทางการวางแผนสร้างสัมพันธ์กับ ชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
การดำเนินงานด้านการสนับสนุนการจัดตั้งองค์กร ชมรม สมาคมในชุมชน							
45. สถานศึกษาส่งเสริมการจัดตั้งชมรม มูลนิธิ โดยบุคคล สมาคมศิษย์เก่า สมาคม ผู้ประกอบการ หรือองค์กรในรูปแบบอื่นๆ เพื่อ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
46. สถานศึกษาศึกษาดูงานเกี่ยวกับชมรม สมาคม มูลนิธิ สมาคมศิษย์เก่า สมาคม ผู้ประกอบการ หรือองค์กรในรูปแบบอื่นๆ เพื่อ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของ โรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้

การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน กับชุมชน	ผลพิจารณาความสอดคล้อง					ค่า IOC	ผลการ วิเคราะห์
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
การดำเนินงานด้านการสนับสนุนการจัดตั้งองค์การ ชมรม สมาคมในชุมชน (ต่อ)							
47. สถานศึกษาส่งเสริมบุคคลต่างๆ ในชุมชน สมาคมศิษย์เก่า สมาคมผู้ประกอบการ หรือ องค์การต่างๆ มีส่วนร่วมสนับสนุน สถานศึกษาด้านทุนการศึกษาให้กับนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
48. สถานศึกษาส่งเสริมบุคคลต่างๆ ในชุมชน สมาคมศิษย์เก่า สมาคมผู้ประกอบการ หรือ องค์การต่างๆ มีส่วนร่วมสนับสนุน สถานศึกษาด้านการเงิน และวัสดุอุปกรณ์	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
49. สถานศึกษาส่งเสริมการกำหนด แนวทางการวางแผนสร้างความสัมพันธ์กับ ชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
การดำเนินงานด้านการประชาสัมพันธ์สถานศึกษา							
50. สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อทำ หน้าที่เก็บรวบรวมงานด้านต่างๆ เพื่อเป็น ข้อมูลของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
51. สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการ เพื่อปฏิบัติหน้าที่ด้านการประชาสัมพันธ์ สถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
52. สถานศึกษาประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ ที่หลากหลาย เช่น เอกสาร สิ่งพิมพ์ เว็บไซต์ โรงเรียน เพื่อเผยแพร่ข่าวสาร กิจกรรม และ ผลงานของโรงเรียนให้ชุมชนทราบ	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
53. สถานศึกษาส่งเสริมให้โดยบุคคลต่างๆ ในชุมชน สมาคมศิษย์เก่า สมาคมผู้ประกอบการ หรือองค์การในรูปแบบอื่นๆ มีส่วนร่วมในการ สนับสนุนสถานศึกษาในด้านการเงิน และ วัสดุอุปกรณ์	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้

การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน กับชุมชน	ผลพิจารณาความสอดคล้อง					ค่า IOC	ผลการ วิเคราะห์
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
การดำเนินงานด้านการประชาสัมพันธ์สถานศึกษา (ต่อ)							
54. สถานศึกษาจัดให้มีเจ้าหน้าที่เฉพาะด้าน การประชาสัมพันธ์ของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
55. สถานศึกษาจัดให้มีศูนย์บริการข่าวสาร ข้อมูลให้กับชุมชน หรือบุคคลทั่วไป	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
56. สถานศึกษาออกรายการเสียงตามสาย เพื่อการรายงานข่าวสาร ความรู้ต่างๆ ให้กับ คนในโรงเรียนและชุมชนได้ทราบ	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
57. สถานศึกษาจัดนิทรรศการผลงานทาง วิชาการของสถานศึกษาทั้งภายในและ ภายนอกโรงเรียนตามโอกาสที่เหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
58. สถานศึกษาสร้างความตระหนักให้ ผู้ปกครองและคนในชุมชนเห็นความสำคัญ ของโรงเรียน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรักและ ผูกพันกับโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้

การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์และการจัดการเรียนรู้ของครู

การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน กับชุมชนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์และการ จัดการเรียนรู้ของครู	ผลพิจารณาความสอดคล้อง					ค่า IOC	ผลการ วิเคราะห์
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน							
1. สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วม ในการวางแผนพัฒนาผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้น พื้นฐาน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
2. สถานศึกษาประชาสัมพันธ์วันประชุม ผู้ปกครองเกี่ยวกับการพัฒนาผู้เรียนให้มี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีมากขึ้น (เช่น การ จัดหาสื่อสำหรับการเรียน ส่งเสริมการเรียนรู้ นอกเวลา)	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
3. สถานศึกษาขอรับการสนับสนุนปัจจัยที่ จำเป็นในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของผู้เรียน เช่น ทุนทรัพย์ วัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ เป็นต้น	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
4. สถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้ ผู้ปกครอง และชุมชนได้ทราบ เช่น ผลการสอบ เข้ามหาวิทยาลัย,ผลการทดสอบระดับชาติ (O- NET)	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
5. สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง ศิษย์เก่าและองค์กรอื่นๆ เข้ามามี ส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมพัฒนาผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
6. สถานศึกษาส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนเข้ามามี ส่วนร่วมในการตรวจสอบและเสนอแนะการจัด กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้

การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน กับชุมชนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์และการ จัดการเรียนรู้ของครู	ผลพิจารณาความสอดคล้อง					ค่า IOC	ผลการ วิเคราะห์
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ต่อ)							
7. สถานศึกษาส่งเสริมให้คณะกรรมการ สถานศึกษามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ให้ข้อเสนอแนะ และให้คำปรึกษาในการพัฒนา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
การจัดการเรียนรู้ของครู							
8. สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วน ร่วมในการวางแผนพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ของครูตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
9. สถานศึกษามีการขอการสนับสนุนปัจจัยที่ จำเป็นต่อการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครู เช่น สถานที่ วิทยากร เป็นต้น	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
10. สถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการ พัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูให้ผู้ปกครองและ ชุมชนได้ทราบ เช่น การอบรม การได้รับรางวัล ต่างๆ	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
11. สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง ศิษย์เก่า และองค์กรอื่นๆ เข้ามามี ส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ของครู เช่น การ เป็นวิทยากร การสนับสนุนจัดกิจกรรมต่างๆ ของครู เป็นต้น	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
12. สถานศึกษาส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนเข้ามามี ส่วนร่วมในการตรวจสอบและเสนอแนะการจัด กิจกรรมพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครู	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
13. สถานศึกษาส่งเสริมให้คณะกรรมการ สถานศึกษามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ให้ข้อเสนอแนะ และให้คำปรึกษาในการจัดการ เรียนรู้ของครู	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้

ภาคผนวก ง
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและ
การจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
ที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัด
นครปฐม
2. ผู้ตอบแบบสอบถามนี้ คือ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
นครปฐม
3. แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา
ตำแหน่ง ระยะเวลาในการทำงาน
ตอนที่ 2 ขอบข่ายและแนวทางการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
ตอนที่ 3 การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์และการ
จัดการเรียนรู้ของครู
4. ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น จึงไม่มีผลกระทบต่องานของผู้ตอบแบบสอบถามแต่
ประการใด หากท่านกรุณาตอบแบบสอบถามตามสภาพความเป็นจริง จักเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในเชิงวิชาการ
และการพัฒนาการบริหารการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพต่อไป
ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์และความร่วมมือจากท่านเป็นอย่างดี
ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

นางสาวนพรี หอมชื่นชม

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดขีดเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่านตามข้อความต่อไปนี้

สถานภาพของท่าน

1. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

2. ระดับการศึกษาสูงสุด

☐ ปริญญาตรี

☐ ปริญญาโท

☐ ปริญญาเอก

☐ อื่นๆ

3. วิทยฐานะ

☐ ครูผู้ช่วย

☐ ครู (คศ.1)

☐ ข้าราชการ (คศ.2)

☐ ข้าราชการพิเศษ (คศ.3)

☐ เชี่ยวชาญ (คศ.4)

☐ เชี่ยวชาญพิเศษ (คศ.5)

4. ประสบการณ์การทำงานในสถานศึกษาปัจจุบัน

☐ ประสบการณ์ 1 – 5 ปี

☐ ประสบการณ์ 6 – 10 ปี

☐ ประสบการณ์ 11 – 15 ปี

☐ ประสบการณ์ 16 – 20 ปี

☐ ประสบการณ์ 21 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 ขอบข่ายและแนวทางการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความแต่ละข้อแล้วเลือกคำตอบที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาตามสภาพความเป็นจริง โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องแสดงระดับความสามารถ โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับ มากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก

ระดับ 3 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับ น้อย

ระดับ 1 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ข้อ	ขอบข่ายและแนวทางการบริหารความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	การปฏิบัติอยู่ในระดับ				
		5	4	3	2	1
การดำเนินงานด้านการให้บริการชุมชน						
1	สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามาใช้อาคารสถานที่ในการจัดกิจกรรมต่างๆ					
2	สถานศึกษาอำนวยความสะดวกให้กับชุมชนในด้านวัสดุ อุปกรณ์ หรือเทคโนโลยีที่มี ในการจัดกิจกรรมต่างๆ					
3	สถานศึกษาจัดอบรม จัดกิจกรรม นิทรรศการให้ความรู้ที่เป็นประโยชน์กับชุมชน					
4	สถานศึกษามีบุคลากรที่สามารถให้คำแนะนำ หรือคำปรึกษาด้านวิชาการ และแนวทางทางการแก้ไขปัญหาต่างๆ เช่น กิจกรรมการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน					
5	สถานศึกษาจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมร่วมกับชุมชน					
6	สถานศึกษาจัดกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับชุมชน					
7	สถานศึกษาร่วมมือกับหน่วยงานอื่นในการพัฒนาและส่งเสริมวิชาชีพให้กับคนในชุมชน					
8	สถานศึกษาขอรับการสนับสนุนจากชุมชนในด้านงบประมาณ เพื่อการพัฒนาสถานศึกษา					

ข้อ	ขอบข่ายและแนวทางการบริหารความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	การปฏิบัติอยู่ในระดับ				
		5	4	3	2	1
การดำเนินงานด้านการรับความช่วยเหลือจากชุมชน						
9	สถานศึกษาขอความร่วมมือจากชุมชนในด้านแรงงาน เช่น การร่วมจัดกิจกรรมต่าง ๆ					
10	สถานศึกษาขอความสนับสนุนในด้านวัสดุ อุปกรณ์ สิ่งของต่างๆ จากชุมชนและหน่วยงานต่างๆ					
11	สถานศึกษาขอความสนับสนุนจากชุมชนในการใช้อาคาร สถานที่ต่างๆ เช่น สนามกีฬา อาคารอเนกประสงค์ของชุมชน					
12	สถานศึกษาเชิญผู้นำชุมชน และบุคลากรเข้ามามีส่วนร่วม ในกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา					
13	สถานศึกษาให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการ จัดกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา					
14	สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ชุมชนจัดหาสวัสดิการ ทุนการศึกษา ให้กับผู้เรียน					
15	สถานศึกษาเชิญปราชญ์ชาวบ้านมาเป็นวิทยากรให้กับครูและ นักเรียน					
16	สถานศึกษาเชิญผู้นำทางศาสนาในท้องถิ่นมาเป็นที่ปรึกษา ด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม					
17	สถานศึกษาใช้แหล่งเรียนรู้ที่ได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครองและ ชุมชน					
การดำเนินงานด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น						
18	สถานศึกษาส่งเสริมและให้ความร่วมมือกับชุมชน ในการส่งเสริม ด้านสุขอนามัย					
19	สถานศึกษาส่งเสริมและให้ความร่วมมือกับชุมชนในการส่งเสริม ด้านวิชาการ					
20	สถานศึกษาส่งเสริมความร่วมมือในการจัดกิจกรรมและการ แสดงต่างๆ ของสถานศึกษากับชุมชน					

ข้อ	ขอบข่ายและแนวทางการบริหารความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	การปฏิบัติอยู่ในระดับ				
		5	4	3	2	1
การดำเนินงานด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น (ต่อ)						
21	สถานศึกษาส่งเสริมให้มีการจัดการแข่งขันกีฬาเพื่อสามัคคี กับชุมชน					
22	สถานศึกษาส่งเสริมให้มีการสำรวจความต้องการเกี่ยวกับ การจัดกิจกรรมของบุคลากรฝ่ายต่างๆ ในชุมชน					
23	สถานศึกษาส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน การจัดกิจกรรมนักเรียน					
24	สถานศึกษาส่งเสริมให้มีการนำทรัพยากรในชุมชนมาใช้ประโยชน์					
25	สถานศึกษานับสนุนให้บุคลากรของโรงเรียนเข้าร่วมกิจกรรมตาม ประเพณีหรือเทศกาลต่างๆ ในท้องถิ่น					
26	สถานศึกษาส่งเสริมการจัดกิจกรรมรณรงค์ และต่อต้านยาเสพติด เพื่อเป็นการเผยแพร่ความรู้ให้กับคนในชุมชน					
27	สถานศึกษาขอความอนุเคราะห์จากภาคเอกชน เพื่อช่วยเหลือ นักเรียนและคนในชุมชน					
28	สถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการรับฟังความคิดเห็น ของประชาชนเพื่อนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาชุมชน					
29	สถานศึกษานับสนุนและส่งเสริมในการสร้างจิตสำนึกให้คนในชุมชน ได้ตระหนักและเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน					
30	สถานศึกษาส่งเสริมการจัดกิจกรรมรณรงค์ และต่อต้านยาเสพติด เพื่อเป็นการเผยแพร่ความรู้ให้กับคนในชุมชน					
31	สถานศึกษากำหนดให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาออกเยี่ยม บ้านนักเรียนในวาระต่างๆ					
32	สถานศึกษารายงานผลการเรียนและพฤติกรรมของนักเรียน ให้ผู้ปกครองทราบ					
33	สถานศึกษานำข้อมูลการเยี่ยมบ้านผู้ปกครองและนักเรียนมาใช้ใน การปรับปรุงพฤติกรรมนักเรียน					

ข้อ	ขอบข่ายและแนวทางการบริหารความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	การปฏิบัติอยู่ในระดับ				
		5	4	3	2	1
การดำเนินงานด้านคณะกรรมการสถานศึกษา						
34	สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ชุมชนร่วมมือในการคัดเลือกผู้แทนมา เป็นคณะกรรมการสถานศึกษา					
35	สถานศึกษาได้รับความร่วมมือจากชุมชนในการจัดตั้ง คณะกรรมการสถานศึกษา					
36	ชุมชนมีส่วนร่วมในการสรรหาตัวแทนเข้ามาเป็นคณะกรรมการ สถานศึกษา					
37	กรรมการสถานศึกษาให้ความร่วมมือในการเข้าอบรมเพื่อพัฒนา ความรู้ตามบทบาทหน้าที่ของกรรมการสถานศึกษา					
38	สถานศึกษาส่งเสริมงานคณะกรรมการสถานศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง					
39	สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนแก่ คณะกรรมการสถานศึกษา					
40	คณะกรรมการสถานศึกษามีบทบาทในการแนะนำ แก้ไขปัญหา และการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา					
41	สถานศึกษาจัดการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาใน การปรึกษาหารือระหว่างครูและบุคลากรในโรงเรียนกับชุมชน					
42	สถานศึกษาจัดการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาในการศึกษา รวบรวมข้อมูลจากชุมชน เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน					
43	สถานศึกษาส่งเสริมความร่วมมือกับผู้นำชุมชนในการวางแผนการ สร้างความสัมพันธ์กับชุมชนอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ					
44	สถานศึกษาส่งเสริมการกำหนดแนวทางการวางแผนสร้าง ความสัมพันธ์กับชุมชน					

ข้อ	ขอขยายและแนวทางการบริหารความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	การปฏิบัติอยู่ในระดับ				
		5	4	3	2	1
การดำเนินงานด้านการสนับสนุนการจัดตั้งองค์การ ชมรม สมาคมในชุมชน						
45	สถานศึกษาส่งเสริมการจัดตั้งชมรม มูลนิธิ โดยบุคคล สมาคมศิษย์เก่า สมาคมผู้ปกครอง หรือองค์การในรูปแบบอื่นๆ เพื่อเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา					
46	สถานศึกษาศึกษาดูงานเกี่ยวกับชมรม สมาคม มูลนิธิ สมาคมศิษย์เก่า สมาคมผู้ปกครอง หรือองค์การในรูปแบบอื่นๆ เพื่อเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียน					
47	สถานศึกษาส่งเสริมบุคคลต่างๆ ในชุมชน สมาคมศิษย์เก่า สมาคมผู้ปกครอง หรือองค์การต่างๆ มีส่วนร่วมสนับสนุนสถานศึกษาด้านทุนการศึกษาให้กับนักเรียน					
48	สถานศึกษาส่งเสริมบุคคลต่างๆ ในชุมชน สมาคมศิษย์เก่า สมาคมผู้ปกครอง หรือองค์การต่างๆ มีส่วนร่วมสนับสนุนสถานศึกษาด้านการเงิน และวัสดุอุปกรณ์					
49	สถานศึกษาส่งเสริมการกำหนดแนวทางการวางแผนสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน					
การดำเนินงานด้านการประชาสัมพันธ์สถานศึกษา						
50	สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่เก็บรวบรวมงานด้านต่างๆ เพื่อเป็นข้อมูลของสถานศึกษา					
51	สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติหน้าที่ด้านการประชาสัมพันธ์สถานศึกษา					
52	สถานศึกษาประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ ที่หลากหลาย เช่น เอกสาร สิ่งพิมพ์ เว็บไซต์โรงเรียน เพื่อเผยแพร่ข่าวสาร กิจกรรม และผลงานของโรงเรียนให้ชุมชนทราบ					
53	สถานศึกษาส่งเสริมให้โดยบุคคลต่างๆ ในชุมชน สมาคมศิษย์เก่า สมาคมผู้ปกครอง หรือองค์การในรูปแบบอื่นๆ มีส่วนร่วมในการสนับสนุนสถานศึกษาในด้านการเงิน และวัสดุอุปกรณ์					
54	สถานศึกษาจัดให้มีเจ้าหน้าที่เฉพาะด้านการประชาสัมพันธ์ของสถานศึกษา					

ข้อ	ขอขยายและแนวทางการบริหารความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	การปฏิบัติอยู่ในระดับ				
		5	4	3	2	1
การดำเนินงานด้านการประชาสัมพันธ์สถานศึกษา (ต่อ)						
55	สถานศึกษาจัดให้มีศูนย์บริการข่าวสาร ข้อมูลให้กับชุมชน หรือบุคคลทั่วไป					
56	สถานศึกษาออกรายการเสียงตามสายเพื่อการรายงานข่าวสาร ความรู้ต่างๆ ให้กับคนในโรงเรียนและชุมชนได้ทราบ					
57	สถานศึกษาจัดนิทรรศการผลงานทางวิชาการของสถานศึกษา ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนตามโอกาสที่เหมาะสม					
58	สถานศึกษาสร้างความตระหนักให้ผู้ปกครองและคนในชุมชนเห็น ความสำคัญของโรงเรียน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรักและผูกพันกับโรงเรียน					

ตอนที่ 3 การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์และการจัดการเรียนรู้ของครู

ข้อ	การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์และการจัดการเรียนรู้ของครู	การปฏิบัติอยู่ในระดับ				
		5	4	3	2	1
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน						
1	สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนา ผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน					
2	สถานศึกษาประชาสัมพันธ์วันประชุมผู้ปกครองเกี่ยวกับการพัฒนา ผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีมากขึ้น (เช่น การจัดหาสื่อ สำหรับการเรียน ส่งเสริมการเรียนรู้นอกเวลา)					
3	สถานศึกษาขอรับการสนับสนุนปัจจัยที่จำเป็นในการพัฒนา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน เช่น ทุนทรัพย์ วัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ เป็นต้น					
4	สถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของผู้เรียนให้ผู้ปกครอง และชุมชนได้ทราบ เช่น ผลการสอบเข้า มหาวิทยาลัย, ผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET)					

ข้อ	การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์และการจัดการเรียนรู้ของครู	การปฏิบัติอยู่ในระดับ				
		5	4	3	2	1
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ต่อ)						
5	สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง ศิษย์เก่าและองค์กรอื่นๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน					
6	สถานศึกษาส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบและเสนอแนะการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน					
7	สถานศึกษาส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ให้ข้อเสนอแนะ และให้คำปรึกษาในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน					
การจัดการเรียนรู้ของครู						
8	สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน					
9	สถานศึกษามีการขอการสนับสนุนปัจจัยที่จำเป็นต่อการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครู เช่น สถานที่ วิทยากร เป็นต้น					
10	สถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูให้ผู้ปกครองและชุมชนได้ทราบ เช่น การอบรม การได้รับรางวัลต่างๆ					
11	สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง ศิษย์เก่า และองค์กรอื่นๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ของครู เช่น การเป็นวิทยากร การสนับสนุนจัดกิจกรรมต่างๆ ของครู เป็นต้น					
12	สถานศึกษาส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบและเสนอแนะการจัดกิจกรรมพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครู					
13	สถานศึกษาส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ให้ข้อเสนอแนะ และให้คำปรึกษาในการจัดการเรียนรู้ของครู					

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นพธิ หอมชื่นชม
วัน เดือน ปี เกิด	12 มีนาคม 2535
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2554 : ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จาก โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม พ.ศ. 2559 : ปริญญาตรี การศึกษาศาสตร์ สาขาสังคมศึกษา (กศ.บ.) จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร
ที่อยู่ปัจจุบัน	8/1 หมู่ 1 ตำบลห้วยพลู อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม 73120

